

การเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

AGRICULTURAL CHANGE IN LADKRABANG DISTRICT, BANGKOK

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาการสมัครรับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนการเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2553

KMITL-2010-AG-M-091-053

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

AGRICULTURAL CHANGE IN LADKRABANG DISTRICT, BANGKOK

1110378

สุนิสาน นุ้ยไสน

SUNISA NUISANAI

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 110378
วันเดือนปี 1 พย. 2553

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

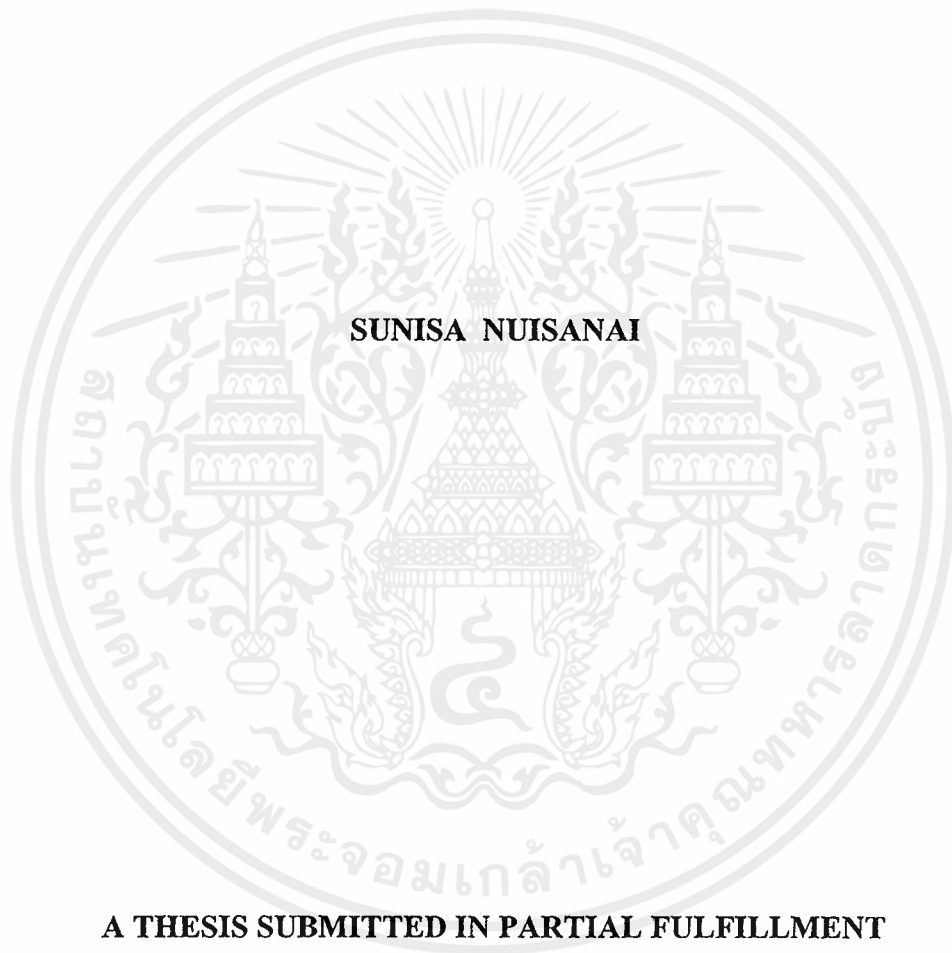
คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกา KMITL-2010-AG-M-091-053 ภาควิชาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

AGRICULTURAL CHANGE IN LADKRABANG DISTRICT, BANGKOK

SUNISA NUISANAI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN AGRICULTURAL DEVELOPMENT
FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY**

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2010

KMITL-2010-AG-M-091-053

COPYRIGHT 2010

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นที่มีเหตุผลเบ็ดเสร็จเนื้อหา และต้องขออนุญาตเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง
นักศึกษา	กรุงเทพมหานคร
รหัสประจำตัว	นางสาวสุนิสา น้อยไสน
ปริญญา	48065703
สาขาวิชา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
พ.ศ.	พัฒนาการเกษตร
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	2553
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ
	รศ.ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ และทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ ช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อทำการศึกษารูปแบบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวใช้ระยะเวลาประมาณ 10 ปีย้อนหลังจากปี 2550 โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุและกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 273 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบมาตรฐานโดยการทดสอบไคสแควร์ และ T-test

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครอบครัว 4 คน รายได้ต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วงระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท สภาพทางด้านกายภาพ พบว่าในช่วงสิบปีที่ผ่านมาหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.8) มีที่ดินที่เป็นที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง และพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.6) เป็นพื้นที่เช่า โดยพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นของตนเองเฉลี่ย 9.60 ไร่ และเป็นพื้นที่เช่าเฉลี่ย 21.55 ไร่ พืชหลักที่ปลูกคือข้าว (ร้อยละ 72.5) โดยจะปลูกเฉลี่ย 2 ครั้งต่อปี

ด้านสังคมและวัฒนธรรม หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.1) เป็นคนในพื้นที่ ส่วนผู้ที่ย้ายถิ่นมาจากที่อื่นเป็นการย้ายตามครอบครัวหรือแต่งงาน (ร้อยละ 4.4) ซึ่งส่วนใหญ่ไม่คิดจะย้ายถิ่นอีก โดยให้เหตุผลว่ามีหลักฐานมั่นคงแล้ว สำหรับความสัมพันธ์ในครอบครัวพบว่าร้อยละ 65.9 ไม่เปลี่ยนแปลง ในด้านการศึกษาหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและความคาดหวัง

เรื่องการศึกษาของบุตรหลาน มีโอกาสในการเลือกเรียนต่อทั้งในระดับโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้น การคมนาคมสะดวกสบายมากกว่าอดีต (ร้อยละ 71.8) ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน และการให้ความร่วมมือกับส่วนราชการไม่เปลี่ยนแปลง คิดเป็นร้อยละ 69.6 และ 45.7 ตามลำดับ

ด้านเศรษฐกิจ พบว่าค่าใช้จ่ายในครอบครัวปัจจุบันเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งในเรื่องค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่ายานพาหนะ ค่าสาธารณูปโภค ส่วนค่าการศึกษาบุตรหลานไม่เปลี่ยนแปลง ส่วนการลงทุนส่วนใหญ่เพื่อการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 65.6) หัวหน้าครัวเรือน ส่วนใหญ่ไม่คิดจะเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก (ร้อยละ 92.3) รายได้และรายจ่ายส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 59.0) และรายจ่ายก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย (ร้อยละ 86.1) สำหรับการออม พบว่าเกษตรกรมีเงินออมเพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 35.5) และไม่เคยมีหนี้เลย (ร้อยละ 34.8) สำหรับเกษตรกรที่มีหนี้สินประมาณครึ่ง (ร้อยละ 49.8) เป็นการกู้ยืมมาเพื่อการลงทุนในการประกอบอาชีพ โดยแหล่งเงินกู้ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.8) กู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับสภาพทางกายภาพของสังคมปัจจุบัน เนื่องจากท้องถิ่นมีความเจริญ เป็นแหล่งแรงงาน แหล่งรายได้ มีสถานศึกษาของบุตรหลาน และการคมนาคมสะดวก แต่ขณะเดียวกันก็มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาเสียงรบกวนจากเครื่องบิน ปัญหาน้ำเสียจากโรงงานและหมู่บ้านจัดสรร ปัญหาการจราจรและปัญหาสังคมอื่น ๆ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	Agricultural Change in Ladkrabang District, Bangkok
Student	Mis.Sunisa Nuisanai
Student ID	48065703
Degree	Master of Science
Programme	Agricultural Development
Year	2010
Thesis Advisor	Assist.Prof. Dr. Panya Mankeb
Thesis Co-Advisor	Assoc.Prof. Dr. Tippawan Limunggura

ABSTRACT

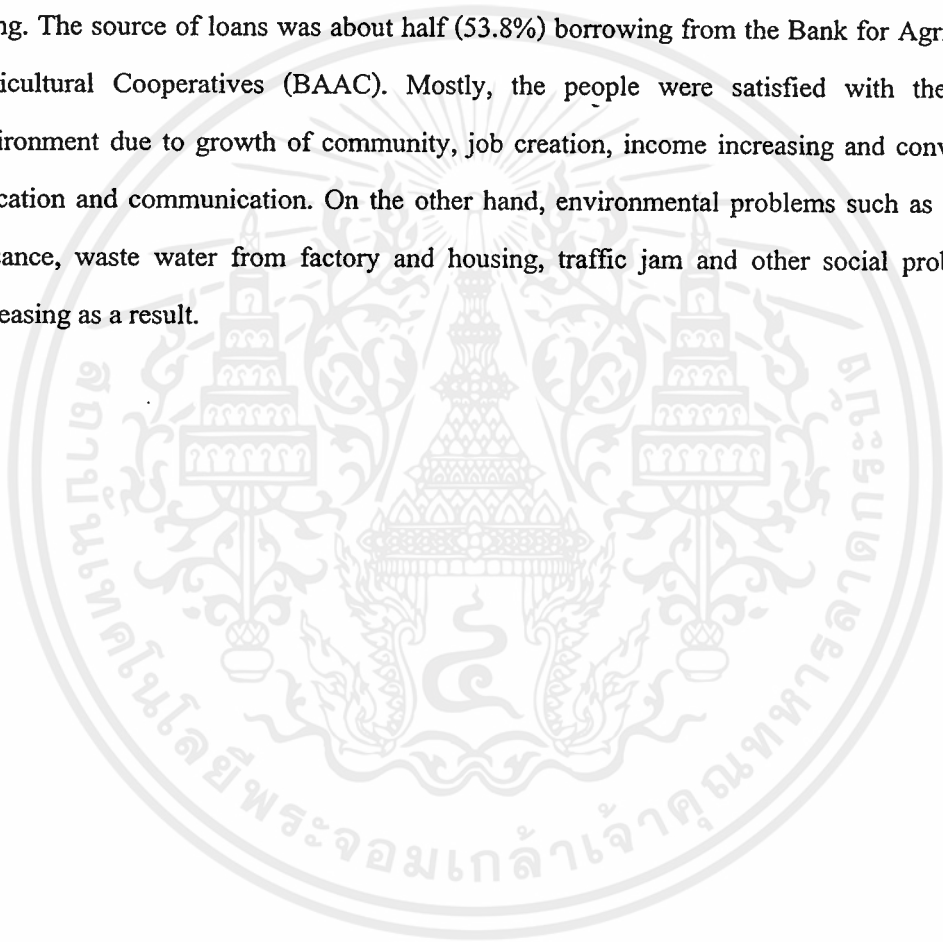
The objectives of this study was to investigate the characteristics of change in agriculture caused by physical, socio-economic and cultural changed comparison between before and after built Suvarnabhumi airport and attitude of farmers towards Suvarnabumi airport impacted on economic, socio-economic and cultural aspects in Ladkrabang distirict, Bangkok. Scope of the study covers the time period around 10 years back from 2007. Semi-structured interview was used for in-depth interview collecting data from community leaders, elderly community and committee of Agricultural Technology Center (ATC) and structured interview was collected data from 273 heads of households farmer. Data analysis was used frequency, percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing by using chi – square and t-test.

The results showed that households' head most were male, aged 50 years, graduated in elementary school, 4 people family members, income of family in a range between 5,000-10,000 Baht. As for as physical condition, during the past ten years, most of household (60.8%) were their own residential land. Most of farming land (62.6%) was rent by average 21.55 rai while their own farming land only 9.60 rais. Rice based has been grown the main crop (72.5%) by average 2 times a year.

Social and cultural condition, most of households' head (90.1%) were the people in the local area. The people who migrated from elsewhere was moved with the family or marriage (4.4%). They were satisfied with their present residence. In addition, the study found that during the ten years, relationship among family members of more than 65.9% had not changed. Most of households' head have recognized and expected a better education for their kids including to access educational institutes both in school and collect/university. Moreover, transportation more

convenient than the past (71.8%), relationships with neighbors (69.6%) and cooperate with the government (45.7%) had not changed.

For economic conditions, costs of living including food consumptions, clothes, medical, vehicle were increased more than the past while expenditure for kids education had not changed. The investment of household was mainly for earn living (65.6%). Most of households' head were not plan to change occupation (92.3%). As income and expenditure as mostly increased 59.0% and 86.1% respectively. In addition, saving fund was increased (35.5%), and never had a debt (34.8%). The people who in debt nearly half (49.8%) were loaned for investment in term of earn living. The source of loans was about half (53.8%) borrowing from the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC). Mostly, the people were satisfied with their physical environment due to growth of community, job creation, income increasing and convenience on education and communication. On the other hand, environmental problems such as slum, noise nuisance, waste water from factory and housing, traffic jam and other social problems were increasing as a result.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้อย่างดี ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.ดร.ทิพวรรณ ลิ้มงูร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ผลักดัน ให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วง ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบ โครงร่าง และสอบเล่มวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ ลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาเทคนิคเกษตรทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจ และชี้แนะแนวทางการดำเนินการวิจัยต่างๆ เป็นอย่างดี รวมถึงขอบคุณน้องๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณ สำนักงานเกษตรเขตลดากระบัง ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้า

สุดท้ายขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และพี่ชายทั้งสองที่ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือในทุกๆ เรื่องตลอดมาจนประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

สุนิสา นุ้ยไสน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	VI
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 นิยามศัพท์.....	4
1.5 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการขยายตัวทางกายภาพ.....	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง.....	10
2.3 ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม.....	11
2.4 ประเภทของการเปลี่ยนแปลง.....	13
2.5 ลักษณะของการเปลี่ยนแปลง.....	13
2.6 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม.....	14
2.7 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม.....	16
2.8 ความหมายทัศนคติ.....	18
2.8 สภาพพื้นที่ที่ทำการศึกษา.....	21
2.9 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
3.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
3.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
4.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ.....	37
4.2 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ.....	67
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	71
5.2 อภิปรายผล.....	74
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน.....	82
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	93
ประวัติผู้เขียน.....	96

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การแบ่งเขตปกครองของเขตลาดกระบัง.....	22
3.1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแขวง.....	32
4.1	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามเพศ.....	37
4.2	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามอายุ.....	38
4.3	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามระดับการศึกษา.....	38
4.4	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....	39
4.5	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามสมาชิกที่กำลังศึกษา.....	39
4.6	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามรายได้ของครอบครัว/ เดือน.....	40
4.7	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามรายจ่ายของครอบครัว/ เดือน.....	40
4.8	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามที่ดินที่สร้างที่อยู่อาศัย.....	41
4.9	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตร	42
4.10	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามรูปแบบการถือครองที่ดินทำการเกษตร	43
4.11	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง.....	44
4.12	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามขนาดพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นที่เช่า.....	45
4.13	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามพืชหลักที่ปลูก.....	46
4.14	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามพืชชนิดอื่นๆ ที่ปลูก.....	47
4.15	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามจำนวนครั้งที่เพาะปลูก / ปี.....	47
4.16	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามที่ดินทำกินเพียงพออนุเจียรครอบครัว.....	48
4.17	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามชนิดสัตว์ที่เลี้ยง.....	49
4.18	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามภูมิลำเนา.....	49
4.19	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามเหตุผลที่ย้ายเข้ามา (ย้ายมาจากที่อื่น).....	50
4.20	จำนวนและร้อยละของสมาชิกในครอบครัวที่ไปทำงานหรืออาศัยที่อื่น.....	50
4.21	จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่คิดจะย้ายไปอาศัยที่อื่น.....	51
4.22	จำนวนและร้อยละของเหตุผลที่เกษตรกรคิดจะย้ายไปอาศัยที่อื่น.....	52
4.23	เปรียบเทียบสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ.	52
4.24	เปรียบเทียบการมีเวลาให้กับครอบครัว ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ..	53
4.25	เปรียบเทียบการปรึกษาหารือหรือขอความคิดเห็นร่วมกันของครอบครัว ก่อน และหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ.....	53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.26	เปรียบเทียบการนัดพบเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ.....	54
4.27	เปรียบเทียบการมีญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย มาอยู่ประจำในครอบครัว ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ.....	54
4.28	เปรียบเทียบโอกาสในการศึกษาชั้นประถมศึกษาของบุตรหลาน ก่อนและหลังสร้าง สนามบิณสุวรรณภูมิ.....	55
4.29	เปรียบเทียบโอกาสในการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญาของบุตรหลาน ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ.....	55
4.30	เปรียบเทียบโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของบุตรหลาน ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ.....	56
4.31	เปรียบเทียบความสะดวกสบายในการเดินทาง ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ	56
4.32	เปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่น ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ	57
4.33	เปรียบเทียบการคบหาสมาคมกับเพื่อนบ้าน ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ	57
4.34	เปรียบเทียบการให้ความร่วมมือกับทางราชการ ในการพัฒนาหมู่บ้าน ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ.....	58
4.35	เปรียบเทียบรายจ่ายครัวเรือน เมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน...	59
4.36	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่คิดเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก.....	60
4.37	เปรียบเทียบรายได้เมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน.....	60
4.38	เปรียบเทียบรายจ่ายเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน.....	60
4.39	เปรียบเทียบการออมเงินเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน.....	61
4.40	เปรียบเทียบการมีหนี้สินเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน....	61
4.41	เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน กรณีผู้มีหนี้สิน.....	62
4.42	เปรียบเทียบแหล่งเงินกู้ยืมเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน กรณีผู้มีหนี้สิน.....	62
4.43	แสดงผลกระทบจากสนามบิณสุวรรณภูมิ.....	63
4.44	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ.....	64

สารบัญญภาพ

ตารางที่		หน้า
2.1	ทฤษฎีรูปดาว (Star Theory).....	6
2.2	ทฤษฎีวงแหวน (Concentric Zone Theory).....	7
2.3	ทฤษฎีเสี้ยววงกลม (Sector Theory).....	8
2.4	ทฤษฎีหลายจุดศูนย์กลาง (Multiple-Nuclei Theory).....	10
2.5	แสดงพื้นที่ที่ติดต่อกับเขตต่าง ๆ.....	23
2.6	แสดงคลองที่สำคัญในเขตลาดกระบัง.....	25
3.1	กรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ของการวิจัย.....	36
4.1	การทำกรณेत्रปัจจุบัน.....	67
4.2	สิ่งก่อสร้างที่เข้ามาแทนที่พื้นที่การเกษตร.....	68
4.3	สภาพแวดล้อมปัจจุบัน.....	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงห้าทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยมีทิศทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นไปทางภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม จากการพัฒนาดังกล่าวทำให้เกิดการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว มีการพัฒนาโครงข่ายคมนาคม โดยเฉพาะระบบถนนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่งวัตถุดิบและสินค้า (วอลเคน. 2543) ภาคการเกษตรถูกปรับเปลี่ยนจากการผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือนเป็นการผลิตแบบอุตสาหกรรม การวางผังเมืองซึ่งรับอิทธิพลมาจากประเทศตะวันตกยังคงเป็นตัวเร่งให้เกิดการขยายตัวของเมืองบนระบบโครงข่ายถนน คลองหลายสายถูกถม ถนนหลายสายถูกสร้างรวมถึงถนนวงแหวนและทางหลวงที่โยงเมืองหลักเข้าหากัน (Bongsadadt. 1990) พื้นที่การเกษตรหลายแห่งกลายเป็นพื้นที่ชานเมืองที่ต้องเผชิญกับปัญหาและความขัดแย้งนานาประการ และถูกมองจากภาครัฐบาลว่าเป็น “ที่ว่าง” สำหรับการขยายตัวของเมืองทั้ง ๆ ที่พื้นที่เหล่านี้เป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงเมืองมาตั้งแต่ครั้งอดีต (Yantrasast. 1995) นอกจากนี้การพัฒนามาตรขนาดใหญ่ในระดับภูมิภาค เช่น การสร้างเขื่อนและคันป้องกันน้ำท่วม ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศส่งผลกระทบต่อระบบการเกษตรดั้งเดิมที่ปฏิบัติกันมานาน วัฒนธรรมดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานสังคมเกษตรกรรมกำลังเลือนหายไปอย่างยากจะเรียกกลับคืน

ปัจจุบันเขตชานเมืองชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นบริเวณชั้นนอกสุดของเมืองและเป็นเขตต่อชนบท (Rural-Urban Fringe) ได้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพทางกายภาพ และลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว โดยแรกเริ่มนั้นบริเวณชานเมืองจะมีลักษณะทางกายภาพและสังคมเป็นแบบชนบท การตั้งถิ่นฐานและการประกอบอาชีพของประชากร ดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ เป็นรูปแบบสังคมการเกษตร เขตชานเมืองจึงเป็นบริเวณที่มีความหนาแน่นประชากรต่ำมากเมื่อเทียบกับเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร (สุวัฒนา สุกใส. 2524) แต่เนื่องจากปัจจุบันความเป็นเมือง (Urbanization) ได้แพร่กระจายจากเมืองเข้าสู่เขตชานเมือง สภาพการรุกคืบทางกายภาพ (Physical Encroachment) ของเมืองเข้าสู่เขตชานเมือง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ การขยายตัวของเมืองโดยการขยายขนาดและขอบเขตของเมืองเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นในเมืองใหญ่ทั่วโลก เขตชานเมืองจึงเป็นบริเวณที่ได้รับอิทธิพลจากการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิได้อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แพร่กระจายความเจริญจากใจกลางเมือง เนื่องจากความสะดวกในการคมนาคมขนส่งทั้งยานพาหนะ และเส้นทางถนนได้ขยายไปสู่เขตชานเมือง ประกอบกับการขาดแคลนที่ดินและที่ดินมีราคาแพงในบริเวณใจกลางเมือง จึงเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้มีการย้ายที่พักอาศัย โรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจการค้าไปสู่เขตชานเมือง

เขตลาดกระบังเป็นเขตชานเมืองชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ประมาณ 77,412 ไร่ และมีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 24,106 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองหลายสายไหลผ่าน ความสำคัญของลำคลองในเขตลาดกระบัง คือใช้เป็นเส้นทางคมนาคม และการเกษตรกรรม แต่เนื่องจากปัจจุบันการขยายตัวและแพร่กระจายของความเป็นเมืองอย่างรวดเร็ว จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และเป็นสาเหตุให้มีการใช้ที่ดิน โดยไม่มีการควบคุม พื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองที่อุดมสมบูรณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปสร้างโรงงานอุตสาหกรรม หมู่บ้านจัดสรร บ้านพักอาศัยขึ้นแทน รวมทั้งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของสนามบิงสุวรรณภูมิ ซึ่งจากข้อมูลของกรมโรงงานอุตสาหกรรมระบุว่า ปัจจุบันมีที่ดินที่มีการใช้ประโยชน์ในเชิงอุตสาหกรรมใกล้กับสนามบิงสุวรรณภูมิประมาณ 33,710 ไร่ ประกอบด้วยโรงงานอุตสาหกรรมประมาณ 7,000 โรง ซึ่งเป็นโรงงานที่มีอยู่เดิมและส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในย่านนี้เพื่อความสะดวกในการขนส่งสินค้าไปยังท่าเทียบเรือแหลมฉบัง และมีนิคมอุตสาหกรรมรวม 7 แห่ง รวมทั้งมีที่ดินที่มีการซื้อขายกันเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยรวมประมาณ 16,350 ไร่ (โจนส์ แลง ลาซาลล์. 2548) นอกจากนี้ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมก็มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งสังคมเมืองและสังคมชนบท ภาพที่เด่นชัดคือ เมืองเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และก็ต้องยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมเมืองมีผลต่อสังคมชนบท เนื่องจากการพัฒนาของเมืองนั้นเกิดขึ้นจากการดูดซับทรัพยากรชนบททั้งในด้านกำลังคน ทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และกระแสของการพัฒนาเมืองนั้นได้แผ่อิทธิพลและส่งผลกระทบไปสู่ชนบทอย่างกว้างขวาง ส่งผลให้วิถีชีวิต และรูปแบบการผลิต การดำเนินชีวิตของประชาชนในชนบทเปลี่ยนแปลงไป (สภาคาทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา. 2533)

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสังคมและส่งผลกระทบต่อชุมชน ชุมชนเองก็ต้องพร้อมที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตนเองเสมอ ซึ่งเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544) ได้ให้ทรรศนะในเรื่องนี้ว่า เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงขยายวงกว้างออกไปในส่วนต่าง ๆ ของสังคม รวมถึงชุมชนด้วย ดังนั้นชุมชนจึงต้องปรับตัว ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่แผ่ขยายออกมาปะทะชุมชน การปรับตัวเองในด้านต่าง ๆ เป็นไปเพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ต้องมีความเอาใจใส่และเฝ้าติดตามในความเป็นไปของโลก เปิดรับข้อมูลใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นและนำมาประยุกต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้กับชุมชนของตน การแสวงหาภูมิปัญญา ความรู้ใหม่ ๆ แล้วนำมาผสมผสานความเป็นท้องถิ่นเข้ากับชุมชนอย่างลงตัว โดยพยายามนำเอาบริบทของท้องถิ่นมาปรับใช้ให้มากที่สุดในขณะที่ยังคงรักษาหลักการของชุมชนเอาไว้ การปรับตัวให้เข้ากับบริบทท้องถิ่นได้ดีจะต้องเข้าใจในค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี และมุมมองความคิดของคนกลุ่มนั้น ๆ จะไม่ยึดเพียงหลักการใดหลักการหนึ่ง และละทิ้งหลักการอื่น ๆ ไปในขณะที่ปรับเปลี่ยนตนเอง คือไม่ละเลยหลักการใด ๆ ที่ดีงามของชุมชนเพื่อให้ชุมชนธำรงรักษาอยู่ต่อไปได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง ก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ และทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิเป็นอย่างไร สำหรับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาการเกษตร เพื่อนำไปสู่การกำหนดและจัดทำยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนเกษตรในเขตชานเมืองต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตชานเมืองฝั่งตะวันออก โดยศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตร ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม และศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ ในช่วงปี พ.ศ. 2534 ที่มีการเริ่มก่อสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2547) จนถึงปีพ.ศ. 2550

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 นิยามศัพท์

การเปลี่ยนแปลง หมายถึง ปรากฏการณ์ของการเปลี่ยนแปลงสภาพทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 จนถึงปีพ.ศ. 2550 ของเขตลาดกระบัง อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามแบบแผนที่วางไว้หรือเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของเกษตรกรในเขตลาดกระบัง ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2534 จนถึงปีพ.ศ. 2550

การเปลี่ยนแปลงด้านกายภาพ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ ได้แก่ สภาพที่ดิน สภาพน้ำ สภาพอากาศ และระบบสาธารณูปโภค

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในระบบความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่ดิน การผลิต การลงทุน รายได้ รายจ่าย และหนี้สิน รวมทั้งกรรมสิทธิ์ในที่ดินด้วย

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม-วัฒนธรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ในระบบครอบครัว เครือญาติ และเพื่อนบ้าน การเปลี่ยนแปลงทางลักษณะที่อยู่อาศัย โอกาสในการศึกษา การคมนาคม และการสื่อสาร

ทัศนคติต่อการสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ หมายถึง ความรู้สึกทางจิตใจของเกษตรกรที่มีต่อการสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

1.5 สมมติฐานการวิจัย

ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ เกษตรกรมีที่ดินที่สร้างที่อยู่อาศัย, การถือครองที่ดิน, รูปแบบการถือครองที่ดิน, พืชหลักที่ปลูก, การปลูกพืชชนิดอื่น, จำนวนครั้งที่เพาะปลูกต่อปี, การมีที่ดินเพียงพอจนเจือครอบครัว และชนิดสัตว์ที่เลี้ยง มีความแตกต่างกัน

1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตร ในเขตลาดกระบัง ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

2. ได้ทราบทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ในการค้าขาย หรือเผยแพร่ในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร

3. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในงานพัฒนาชุมชนและงานพัฒนาการเกษตร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดทำแผน และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนเกษตรในเขตภาคกระบี่และเขตขานเมืองอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

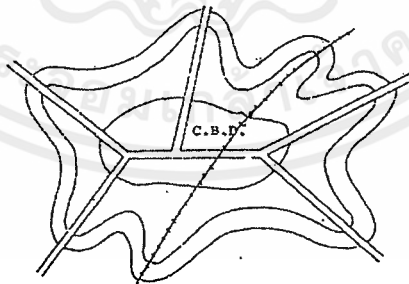
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการขยายตัวทางกายภาพ (Physical Growth)

ความเป็นเมืองเป็นกระบวนการทางนิเวศวิทยาอย่างหนึ่งที่มีรูปแบบการใช้ที่ดินและการขยายตัวของเมืองแตกต่างกันออกไป รูปแบบของกระบวนการทางนิเวศวิทยาที่นิยมนำมาใช้อธิบายการขยายตัวของความเป็นเมืองมี 4 ทฤษฎีหลักดังนี้ (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 2549)

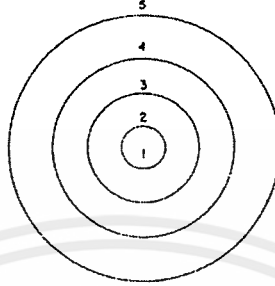
2.1.1 ทฤษฎีรูปดาว (Star Theory) ของ Richard M. Hurd อธิบายว่า การขยายตัวของเมืองนั้น เกิดมาจากบริเวณศูนย์กลางของเมืองที่เป็นที่รวมของเส้นทางคมนาคมสายหลักของเมือง อิทธิพลของเส้นทางคมนาคมจะมีผลทำให้เมืองขยายตัวออกไปตามเส้นทางรถยนต์ รถใต้ดิน และรถไฟ ประชาชนส่วนใหญ่จะนิยมอาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่นบริเวณใกล้เคียงกับเส้นทางคมนาคมดังกล่าวในระยะที่สามารถเดินไปถึงได้สะดวก ต่อมาภายในเมืองได้มีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมดีขึ้น ประชาชนภายในเมืองนิยมใช้รถยนต์กันมากขึ้น พื้นที่ว่างที่อยู่ระหว่างเส้นทางคมนาคมก็จะมีประชาชนเข้าไปอาศัยอยู่กันหนาแน่นมากขึ้น พื้นที่ว่างดังกล่าวก็เชื่อมต่อกันเป็นพื้นที่เดียวกัน (ภาพที่ 2.1)

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีรูปดาว (Star Theory)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ **ที่มา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (2549)** ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 ทฤษฎีวงแหวน (Concentric Zone Theory) ของ Ernest W. Burgess อธิบายว่า การขยายตัวของเมืองจะมีลักษณะเป็นรูปแบบวงแหวน เป็นรัศมีวงกลมต่อเนื่องจากเขตศูนย์กลาง และแบ่งพื้นที่ของเมืองออกเป็น 5 เขต ดังนี้ (ภาพที่ 2.2)

ภาพที่ 2.2 ทฤษฎีวงแหวน (Concentric Zone Theory)

ที่มา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (2549)

เขตที่ 1 เป็นเขตศูนย์กลางธุรกิจ (The Central Business District : C.B.D.) ประกอบด้วยร้านค้า ห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ โรงแรม ธนาคาร และสำนักงานทางเศรษฐกิจ การปกครอง กฎหมาย เป็นต้น เป็นเขตที่มีคนหนาแน่นเวลากลางวันเพื่อทำธุรกิจและงานตามหน่วยงานต่าง ๆ มีคนจำนวนน้อยที่ดั่งบ้านเรือนอยู่อย่างถาวร เพราะส่วนใหญ่จะเดินทางไปพักอาศัยอยู่ที่เขตรอบนอก

เขตที่ 2 เป็นเขตศูนย์กลางการขนส่ง (The Zone in Transition) หรือบางครั้งอาจเรียกว่าเป็นเขตขายส่งและอุตสาหกรรมเบา รวมทั้งเป็นย่านโรงงานอุตสาหกรรมเก่า ๆ เป็นเขตที่มีปัญหาสังคมจำนวนมาก เช่น มีอัตราของการก่ออาชญากรรมสูง เป็นบริเวณของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำที่อพยพมาจากชนบท พักอาศัยอยู่ในบ้านราคาถูกและทรุดโทรมใกล้ ๆ โรงงานอุตสาหกรรม เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงาน แต่เมื่อคนกลุ่มนี้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ก็จะย้ายออกไปอยู่ในที่แห่งใหม่ กรรมสิทธิ์ในการครอบครองที่ดินในเขตนี้จะเป็นของชนชั้นสูงที่ดำเนินกิจการในลักษณะของการให้ผู้อื่นเช่า ผู้พักอาศัยในเขตนี้มีจำนวนน้อยที่มีที่ดินเป็นของตนเอง

เขตที่ 3 เป็นเขตที่อยู่อาศัยของกรรมกรและผู้ใช้แรงงาน (The zone of Workingmens' Homes) ที่ย้ายออกมาจากเขตศูนย์กลางการขนส่ง สภาพที่อยู่อาศัยของคนในเขตนี้จะมีสภาพดีกว่าคนที่อาศัยอยู่ในเขตศูนย์กลางการขนส่ง บ้านเรือนจะปลูกอยู่ในระยะห่างกันไม่ชิดติดกันเหมือนกับสลัม และเมื่อครอบครัวใดมีฐานะดีขึ้นก็จะย้ายออกไปอยู่ในเขตชนชั้นกลางต่อไป

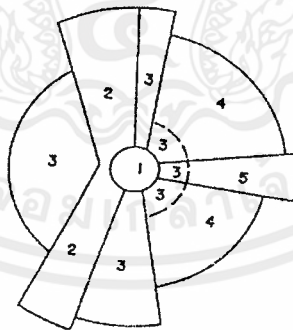
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขตที่ 4 เป็นเขตชนชั้นกลาง (The Middle Class Zone) มีที่พักอาศัยประเภทห้องชุด โรงแรม บ้านเดี่ยวสำหรับครอบครัวเดี่ยว ผู้อาศัยอยู่ในเขตนี้ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง เจ้าของธุรกิจขนาดเล็ก ผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ พ่อค้า และรวมถึงชนชั้นผู้บริหารระดับกลาง

เขตที่ 5 เป็นเขตที่พักอาศัยชานเมือง (The Commuters' Zone) มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกในการเดินทางเข้าไปทำงานหรือประกอบธุรกิจในเมือง เขตนี้จะมีทั้งชนชั้นกลางค่อนข้างสูง และชนชั้นสูง ที่เดินทางด้วยรถประจำทางและรถส่วนตัวเข้าไปทำงานเมืองและกลับออกมาพักอาศัยในเขตนี้

2.1.3 ทฤษฎีเสี้ยววงกลม (Sector Theory) ของ Homer Hoyt อธิบายว่า รูปแบบของการขยายตัวของเมืองจะเหมือนกับเสี้ยววงกลมหรือรูปขนมพาย (Pie-Shaped) และในแต่ละเมืองจะพบว่าการขยายตัวของเมืองออกไปยังพื้นที่ด้านนอกจะเป็นรูปเสี้ยววงกลมหนึ่งเสี้ยววงกลมหรือมากกว่าหนึ่งเสี้ยววงกลม และการขยายตัวของเมืองจะมีลักษณะดังนี้ (ภาพที่ 2.3)

1. การขยายตัวของเมืองจะขยายออกไปตามเส้นทางการคมนาคมขนส่ง ที่เชื่อมไปยังศูนย์กลางทางการค้าและที่อยู่อาศัยบริเวณอื่น ๆ
2. การขยายตัวของเมืองจะขยายออกไปตามพื้นที่สูงและแม่น้ำ ถ้าคลองในเขตพัฒนาอุตสาหกรรม
3. การขยายตัวของเมืองจะขยายออกไปตามที่อยู่อาศัยของชุมชนชั้นสูงของสังคม ห้องพักอาศัยราคาสูงมักจะเกิดขึ้นบริเวณย่านธุรกิจใกล้ ๆ กับเขตที่อยู่อาศัยเก่า
4. เขตที่อยู่อาศัยค่าเช่าราคาสูง จะตั้งอยู่ติดกับเขตที่อยู่อาศัยค่าเช่าราคาปานกลาง

ภาพที่ 2.3 ทฤษฎีเสี้ยววงกลม (Sector Theory)

ที่มา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4 ทฤษฎีหลายจุดศูนย์กลาง (Multiple-Nuclei Theory) ของ Chauncy D. Harris and Edward L. Ullman อธิบายว่า การขยายตัวของเมืองเกิดมาจากหลายจุดศูนย์กลาง ไม่ได้เกิดมาจากศูนย์กลางที่ใดที่หนึ่งเพียงแห่งเดียว เพราะในยุคปัจจุบันเมืองอุตสาหกรรม มีการพัฒนาศูนย์กลางด้านธุรกิจ ศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม และศูนย์กลางด้านที่อยู่อาศัยเกิดขึ้นจากหลายแห่ง แฮร์ริสและอัลล์แมน ได้เสนอแนวความคิดการขยายตัวของเมืองว่าเกิดจากหลายจุดศูนย์กลาง มี 4 ประการดังนี้ (ภาพที่ 2. 4)

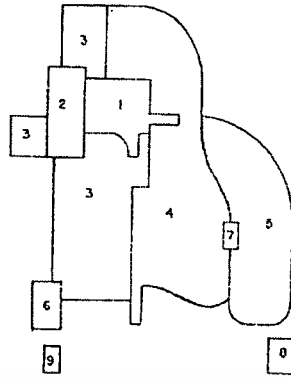
1. ธุรกิจแต่ละประเภท มีความต้องการใช้ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่แตกต่างกัน ธุรกิจที่ต้องการใช้ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกเหมือนกัน จะมารวมตัวอยู่บริเวณที่มีทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ใช้เหมือนกัน เช่น เขตค้าปลีกจะตั้งอยู่ในทำเลที่ลูกค้าสามารถเดินทางเข้ามาซื้อสินค้าได้ง่ายและสะดวกจากทุกทิศทางของเมือง เขตเมืองท่าจะตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำหรือทะเล เขตอุตสาหกรรมหนักเป็นเขตที่ต้องการพื้นที่ขนาดใหญ่ที่ติดกับเส้นทางคมนาคมขนส่ง เช่น แม่น้ำ ทะเล ถนน หรือใกล้กับเส้นทางรถไฟเพื่อสะดวกในการขนส่ง เป็นต้น

2. ธุรกิจที่เหมือนกันมักจะมีการรวมตัวอยู่บริเวณเดียวกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงการค้าจากการเปรียบเทียบและเลือกซื้อสินค้าของลูกค้า เช่น ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์จะไปรวมกลุ่มเป็นย่านขายรถยนต์ ทำให้ผู้ซื้อสามารถเปรียบเทียบคุณสมบัติและราคากับผู้ค้ารายอื่น ๆ ได้ง่าย

3. การใช้ที่ดินของธุรกิจที่แตกต่างกันทำให้เกิดความขัดแย้งต่อกันและไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ เช่น พื้นที่สำหรับอยู่อาศัยไม่สามารถอยู่ในบริเวณเดียวกับเขตอุตสาหกรรม เพราะพื้นที่สำหรับอยู่อาศัยต้องการความสงบ มีการขนส่งที่ดี และไม่มีปัญหามลภาวะ แต่เขตอุตสาหกรรมเป็นเขตที่มีเสียงดัง มีการขนส่งและใช้ยานพาหนะทั้งวัน และมีปัญหามลภาวะ

4. บริเวณที่มีราคาที่ดินสูงมากเป็นอุปสรรคทำให้ธุรกิจบางประเภทไม่สามารถเข้าไปทำธุรกิจได้ เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าที่ดินในราคาแพงทำให้ไม่คุ้มกับการลงทุนและผลกำไรที่ได้รับ นักลงทุนจึงต้องหาทำเลที่ตั้งแหล่งใหม่ที่เหมาะสมกับธุรกิจของที่จะดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 ทฤษฎีหลายจุดศูนย์กลาง (Multiple-Nuclei Theory)

ที่มา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (2549)

ดังนั้นความเป็นเมือง เป็นกระบวนการที่ประชากรมาอยู่รวมกันมากขึ้น ทั้งด้านจำนวน และความหนาแน่น ณ บริเวณใดบริเวณหนึ่ง อันเป็นผลทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตแบบเมือง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง

ความหมายของการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงเป็นปรากฏการณ์ปกติของสังคมทั้งหลาย บางสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว บางสังคมเปลี่ยนไปอย่างช้า ๆ จนคนในสังคมอาจไม่รู้ตัวว่า มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมบางอย่าง อาจไม่มีความสำคัญถึงกับทำให้สังคมนั้นมีรูปแบบหรือ โครงสร้างเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเพียงเป็นการผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนในวงจรภายใต้ระบบเดิม ไม่ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบของสังคม แต่การเปลี่ยนแปลงเล็กๆ น้อยเหล่านั้นหากเกิดสะสมมากขึ้น อาจเป็นเหตุนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ หรือทำให้ระบบเดิมเปลี่ยนแปลงได้

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536) ได้ให้ความหมายของการเปลี่ยนแปลง สรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลง คือการที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้แปรสภาพจากที่เคยเป็นอยู่มาเป็นสภาพใหม่ โดยมีองค์ประกอบของเวลาเป็นเครื่องกำหนด การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องกล่าวถึงระยะเวลาหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปอีกระยะเวลาหนึ่ง เวลาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดว่าจะจะเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปในเรื่องใดก็ตามที่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ สามารถจัดระดับของการเปลี่ยนแปลง ออกเป็นสองระดับ คือ การเปลี่ยนแปลงระดับจุลภาค (Micro Level) เป็นการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับกลุ่มชนหรือระดับท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงแบบนี้จะเกิดขึ้นอยู่เสมอ อาจแตกต่างกันไปตามกลุ่มตามเวลาและการเปลี่ยนแปลงระดับมหภาค (Macro Level) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการสะสมของการเปลี่ยนแปลงระดับจุลภาค เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สลับซับซ้อน เช่น เปลี่ยนจากเกษตรกรรมไปสู่อุตสาหกรรม

2.3 ความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

2.3.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ระบบเศรษฐกิจเป็นระบบพื้นฐานทางสังคมที่สำคัญระบบหนึ่ง เนื่องจากมนุษย์ต้องการบำบัดความต้องการในด้านความหิวและการกระหายอันเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ ทำให้มนุษย์ต้องแสวงหาสิ่งของที่จำเป็นเพื่อความสะดวกแก่การดำรงชีวิต และหาอาหารเพื่อการบริโภค ความต้องการนี้ได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงกับได้สร้างแบบแผนพฤติกรรมดังกล่าวมาเป็น กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ เพื่อให้ผลผลิตที่ได้มานั้น ได้ให้ประโยชน์อย่างยุติธรรมแก่สมาชิกในสังคมมากที่สุด ดังนั้นหน้าที่ของระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ การผลิต การแจกจ่าย การบริโภคและการแลกเปลี่ยน

ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจึงหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของเศรษฐกิจที่ทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ระบบการผลิต การแจกจ่าย การบริโภค การแลกเปลี่ยน และหมายรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านอาชีพและวิถีชีวิตทางเศรษฐกิจด้วย ในอดีตระบบเศรษฐกิจระดับชุมชนหมู่บ้าน เป็นระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม ทั้งในด้านการผลิต การแลกเปลี่ยน การบริโภค และการแลกเปลี่ยนก็เพื่อใช้อุปโภคและบริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปเป็นระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่แบบทุนนิยมผสมในลักษณะของเศรษฐกิจแบบเงินสดมากขึ้น กิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นในด้านการถือครองที่ดิน รายได้หนี้สิน อาชีพต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนแรงงานมีความสำคัญในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. 2536)

2.3.2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม สนิท สมักรการ (2525)ให้ความหมายไว้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ เมื่อมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับคนอื่น และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relation) ที่มีอยู่ในแต่ละสังคม เมื่อความสัมพันธ์ทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปก็อาจทำให้โครงสร้างของสังคมเปลี่ยนแปลงไปตามไปด้วยในที่สุด ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์ (2521) ได้ขยายความเพิ่มเติมไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมหรือสถาบันสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงขนาดของชุมชน ส่วนประกอบของส่วนใดส่วนหนึ่งของสังคมหรือรูปแบบ การจัดระเบียบสังคม ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงแบบนี้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงขนาดของครอบครัว การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจที่เป็นอยู่แต่เดิม เมื่อเกิดสภาพเป็นสังคมเมืองขึ้น และเป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลในสังคม คือการเปลี่ยนแปลงวิธีที่มนุษย์ปฏิบัติต่อผู้อื่น

ส่วนความหมายของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมนั้น ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สนิท สัมครการ (2525) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบแผนของการดำเนินชีวิตของประชากรในแต่ละหมู่เหล่า อันได้แก่ การเปลี่ยนในธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย ความเชื่อ ค่านิยม เป็นต้น

ฟองพันธ์ มณีรัตน์ (2521) ได้ให้ความหมายและอธิบายไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของชาวบ้าน (Folkways) หรือจารีต (Mores) กฎหมาย ศาสนา สิ่งประดิษฐ์ และวัตถุอื่นๆ ในวิถีชีวิตของประชาชน

จากนิยามที่ยกมาข้างต้น จะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การเปลี่ยนแปลงทางสังคมบางอย่างอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางประชากร การเพิ่มของประชากรอย่างรวดเร็วอาจนำไปสู่การปรับเปลี่ยนระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม การย้ายถิ่นอาจนำไปสู่การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมเหล่านี้ เป็นต้น ในทำนองเดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมบางอย่างจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ เช่น การแพร่ขยายของสื่อมวลชน โดยเฉพาะวิทยุโทรทัศน์ อาจทำให้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างพ่อมากับลูกใกล้ชิดกันน้อยลงเพราะวิทยุโทรทัศน์ แย่งเวลาของเด็ก ๆ ไปนั่นเอง เหล่านี้ เป็นต้น

ส่วนใหญ่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมจะเริ่มต้นมาจากจุดไหนนั้น สามารถจำแนกตามแหล่งที่มาของการเปลี่ยนแปลง คือ การเปลี่ยนแปลงมาจากภายในหรือภายนอกของหน่วยสังคมนั้น ๆ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535)

1. การเปลี่ยนแปลงจากภายใน เช่น จากการผลิตคิดค้นวิธีการผลิตใหม่ ๆ ขึ้นในสังคมนั้น จากการต่อสู้ขัดแย้งระหว่างกลุ่มในสังคมนั้น เป็นต้น
2. การเปลี่ยนแปลงจากภายนอก เช่น การรับเอาเทคโนโลยีจากภายนอกการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ประเภทของการเปลี่ยนแปลง

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536) ได้จำแนกธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงออกเป็น 3 แบบ คือ

2.4.1 การเปลี่ยนแปลงแบบวิวัฒนาการ (Evolution) เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ ผลของการเปลี่ยนแปลงไม่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกหรือวิถีชีวิตของคนมากนัก ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ หรือไม่ได้ตั้งใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

2.4.2 การเปลี่ยนแปลงแบบพัฒนา (Development) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า โดยมีการกำหนดเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลง กำหนดปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่ดีกว่าเดิม ผลของการเปลี่ยนแปลง น่าจะเป็นที่ยอมรับของสังคมหากได้วางแผนตามความต้องการของกลุ่มชนนั้น

2.4.3 การเปลี่ยนแปลงแบบปฏิวัติ (Revolution) เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลันจากระบบหนึ่งไปสู่ระบบหนึ่ง โดยยกเลิกระบบเก่าอย่างสิ้นเชิงแล้วมีการจัดระบบใหม่และดำเนินการอย่างรวดเร็ว อาจมีการบังคับโดยใช้กำลัง การเปลี่ยนแปลงแบบนี้ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกและจิตใจของประชาชน

กล่าวโดยสรุปแล้วการเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามธรรมชาติ คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ค่อยเป็นค่อยไปตามกาลเวลาและอีกอย่างหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงที่มนุษย์เป็นผู้ควบคุมการกระทำนั้น ๆ อาจจะเป็นไปอย่างรวดเร็วหรือช้าก็ได้

2.5 ลักษณะของการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคแต่ละสมัยนั้นต้องใช้ระยะเวลาที่แตกต่างกัน กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงก็แตกต่างกันไปแต่เมื่อมาถึงยุคสมัยหนึ่งที่มีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างสังคมทำได้สะดวกขึ้น การเปลี่ยนแปลงจึงเกิดขึ้นบ่อยและเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ Moore ได้กล่าวถึงลักษณะของการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ (ผ่องพันธ์ มณีรัตน์. 2521)

1. การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคมหนึ่งหรือในวัฒนธรรมหนึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็วและสม่ำเสมอ
2. การเปลี่ยนแปลงนั้นมิได้เป็นไปชั่วคราวหรือเป็นการเปลี่ยนแปลงแต่เฉพาะเรื่อง แต่

การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นในลักษณะของลูกโซ่ คือมีผลต่อเนื่องกันไป

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 30 จังหวัดบุรีรัมย์ การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ และมีความสำคัญต่อสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงและผลที่เกิดขึ้นย่อมมีความสัมพันธ์กัน คือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่น ๆ ติดตามมาอีก

4. การเปลี่ยนแปลงสมัยปัจจุบัน เป็นผลมาจากการวางแผนการเอาไว้มากกว่าเป็นผลที่เกิดจากการคิดประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ มากกว่าในสมัยก่อน

5. ความรู้ในทางเทคนิคและนโยบายต่าง ๆ ในสังคมแผ่ขยายออกไปอย่างรวดเร็วและมีมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันการเลิกใช้กระบวนการบางอย่างก็เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

6. การเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบกระเทือนถึงประสบการณ์ของปัจเจกบุคคลและงานหน้าที่ของสังคมอย่างกว้างขวาง คนทุกคนย่อมประสบกับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

โดยสรุปแล้วการเปลี่ยนแปลง ก็คือการปรากฏการณ์ปกติของสังคมที่แปรสภาพจากที่เคยเป็นอยู่มาเป็นสภาพใหม่ โดยมีระยะเวลาเป็นเครื่องกำหนดการเปลี่ยนแปลงนั้นทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างระบบทางเศรษฐกิจและสังคมว่า ทั้งสองระบบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม และวัฒนธรรมด้วย ดังนั้น การพัฒนาทางเศรษฐกิจจึงต้องทำควบคู่กัน กับการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม

2.6 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

ลือชา ธรรมวินัยสถิต (2539) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม พบว่าน่าจะมีปัจจัยที่สำคัญ ดังนี้

2.6.1 ปัจจัยทางประชากร (Demographic Factor) สังคมที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตัวอย่างเช่นการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในชนบททำให้ที่ดินในการทำมาหากินไม่เพียงพอ นอกจากนี้ความเป็นอยู่ก็เปลี่ยนแปลงไปจากการที่เคยประกอบอาชีพ ทำงานที่ขึ้นอยู่กับธรรมชาติ มาเป็นการทำงานที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะอย่างและเทคโนโลยี คนไม่มีความรู้ความสามารถก็จะกลายเป็นคนว่างงาน ระบบความสัมพันธ์ก็เปลี่ยนแปลงไปจากแบบเป็นกันเองมาเป็นการแข่งขันเพื่อการอยู่รอด

2.6.2 ปัจจัยจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ปรากฏการณ์ธรรมชาติบางอย่างที่เกิดขึ้น เช่น ความแห้งแล้ง น้ำท่วม หรือภัยธรรมชาติอื่น ๆ อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของมนุษย์ได้ เช่น การอพยพย้ายถิ่น เปลี่ยนอาชีพ หรือมีการคิดค้น วิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น การสร้างระบบชลประทานเพื่อแก้ปัญหาความแห้งแล้ง หรือน้ำท่วม เป็นต้น

2.6.3 ปัจจัยจากการค้นพบและการประดิษฐ์สิ่งใหม่ (Discovery and Invention) โดยเหตุที่มนุษย์มีสมองอันทรงคุณภาพ จึงแสวงหาสิ่งตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในระดับสูง การประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ นั้นเมื่อเกิดขึ้นในกลุ่มชนใดแล้วย่อมเป็นเหตุทำให้เกิดการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม การประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ นี้ ทำให้กระทบกระเทือนถึงแบบแผนความเป็นอยู่และวิถีชีวิตมนุษย์เสมอ คนรุ่นใหม่ในสังคมยอมรับเทคนิคการประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ เข้าไว้ในแบบแผนการดำเนินชีวิตประจำวัน

2.6.4 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบของสังคมที่บังคับ ควบคุม ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในสังคม โดยเฉพาะความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิต หรือที่เรียกว่าความสัมพันธ์ทางการผลิต (Production Relations) ซึ่งหมายรวมถึงแต่การผลิตไปถึง การแบ่งปันผลผลิต การแลกเปลี่ยนและการบริโภคผลผลิตด้วยสิ่งสำคัญที่เป็นพื้นฐานในความสัมพันธ์ทางการผลิต ได้แก่ การเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต หรือการมีกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดิน เป็นต้น หากมีการเปลี่ยนแปลงในระบบกรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต ย่อมจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในระบบอื่น ๆ ไปด้วย

2.6.5 ปัจจัยการเผยแพร่วัฒนธรรม คือ การซึมและยอมรับลักษณะ (Traits) และแบบแผน (Pattern) ของวัฒนธรรมของสังคมอื่น การเผยแพร่ทางวัฒนธรรมกระทำได้ 2 วิธีด้วยกัน คือ

1. การเผยแพร่โดยตรง เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางการคมนาคมขนส่ง ทำให้โลกแคบเข้าผู้คนสามารถไปมาหาสู่และติดต่อกันได้สะดวกขึ้น เช่น การย้ายถิ่น การติดต่อทางการค้าและคณะสอนศาสนา เป็นต้น ทำให้การเผยแพร่วัฒนธรรมเร็วขึ้น

2. การเผยแพร่โดยทางอ้อม เนื่องจากอิทธิพลของสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ทำให้สามารถเผยแพร่วัฒนธรรมกันได้โดยมิได้ติดต่อกันทางบุคคลหรือกลุ่มบุคคล การเผยแพร่ทางวัฒนธรรมย่อมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของมนุษย์ ซึ่งเดิมมีวิถีชีวิตแบบหนึ่งเปลี่ยนไปสู่วิถีชีวิตอีกแบบหนึ่ง หลังจากที่ได้ยอมรับวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้าไปใช้แล้ว ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมนั้น ๆ ก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.6 ปัจจัยทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ของคนในสังคม เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ เช่น ความเชื่อของคริสต์ศาสนิกายโปแตสแตนท์เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การพัฒนาาระบบทุนนิยมในสังคมตะวันตก เป็นต้น

2.7 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

เป็นธรรมชาติของสังคมมนุษย์เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมย่อมส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ ทั้งสิ้น ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นได้มีอิทธิพลต่อโครงสร้างของระบบต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม อาจเป็นผลกระทบในทางบวก คือไปในทิศทางของการพัฒนาหรือเป็นไปในทางลบคือก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ดังนี้

2.7.1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ บทบาทการพัฒนาและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในอดีตนั้นมีพื้นฐาน เนื่องมาจากการดำเนินงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ การดำเนินงานของรัฐบาลได้เน้นไปในการลงทุน เพื่อบูรณะและเสริมสร้างทุนขั้นพื้นฐานของประเทศ โดยเฉพาะทางด้านการสร้างเขื่อน ถนน และไฟฟ้า การเน้นหนักทางด้านนี้มาจากรากฐานของความเชื่อที่ว่า การเพิ่มกำลังการผลิตและประสิทธิภาพในการผลิตทั้งทางด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม จำเป็นต้องอาศัยทุนขั้นพื้นฐานจะช่วยให้เกิดการประหยัดจากภายนอกของกิจกรรมอื่น ๆ และช่วยลดต้นทุนการผลิตของกิจกรรมอื่น ๆ อีกด้วย

ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการบริการโครงสร้างพื้นฐานและบริการพื้นฐานทางสังคมมากขึ้น ในระดับที่น่าพอใจ ทั้งในด้านปริมาณการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา การคมนาคมขนส่ง การศึกษาและสาธารณสุขทำให้คนไทยมีรายได้ ฐานะความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่กิจกรรมและความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจก็ยังกระจุกตัวอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทำให้ช่องว่างระหว่างรายได้และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น

การมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อสร้างความมั่งคั่งในด้านรายได้ ทำให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของคนในสังคมคือ การย่อหย่อนในศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย การเอารัดเอาเปรียบ ส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ดั้งเดิมของไทยเริ่มจางหายไป พร้อมกับการล่มสลายของสถาบันครอบครัวชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งมองข้ามการพัฒนาคุณภาพของความเป็นคนละเลยภูมิปัญญาและวิถีชีวิตความเป็นอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในด้านการประกอบอาชีพ ที่คนส่วนใหญ่ต่างมุ่งหวังที่จะสร้างผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง เพื่อชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ให้ความสำคัญทางด้านวัตถุ ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงเป็นลำดับ ทั้งในด้านป่าไม้ถูกทำลาย อันเนื่องมาจากการทำลายเพื่อต้องการที่ดินทำกินและการป้อนเข้าสู่ระบบการผลิต ทางอุตสาหกรรมคุณภาพของแม่น้ำลำคลองเปลี่ยนแปลงจนไม่เหมาะกับการใช้ประโยชน์ การขยายตัวทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมตามมา เกษตรกรนำสารเคมีมาใช้ในทางการเกษตรมากขึ้น ทำให้คุณภาพของดินเสื่อมโทรม (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2541)

2.7.2 ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่ละขั้นจะมีผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก ต่อไปนี้เป็นบางมิติซึ่งมีผลต่อสังคม

1. เวลาในการทำงาน การเปลี่ยนแปลงกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากการเพาะปลูกเพื่อยังชีพและเก็บหาทรัพยากรธรรมชาติ ไปสู่การเพาะปลูกเพื่อการค้า จะต้องเพิ่มเวลาในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เวลาจะกลายเป็นทรัพยากรที่มีค่า ดังนั้นเวลาส่วนมากจะใช้ไปกับการทำงานทำให้กิจกรรมอื่น ๆ ลดน้อยลงไป

2. วินัยในการทำงาน กิจกรรมที่เป็นการค้าจำเป็นอย่างมากที่สุดต้องมีวินัยในการทำงาน มีความแตกต่างจากกิจกรรมเพื่อการยังชีพ ในสังคมที่มีกิจกรรมเพื่อการยังชีพนั้นเมื่อได้ผลิตผลที่พอกับการดำรงชีพแล้วก็จะหยุดทำงาน ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมการพักผ่อนอย่างหนึ่งแต่เมื่อเข้าสู่กิจกรรมการผลิตแบบการค้าจะต้องทำงานตลอดอย่างต่อเนื่องมีการวางแผนงาน ตารางเวลาทำงานที่แน่นอน เริ่มตั้งแต่การปลูก การใส่ปุ๋ย การพ่นยากันแมลงการตัดแต่ง การเก็บผลผลิต ทำให้เกษตรกรจะต้องมีวินัยในการทำงานมากขึ้น

3. การเชื่อในความสามารถของตนเอง กิจกรรมเพื่อการยังชีพนั้นจะผูกพันอยู่กับอิทธิพลของธรรมชาติ กล่าวคือกิจกรรมต่าง ๆ จะปล่อยให้ธรรมชาติควบคุมสังคมจะผูกอยู่กับโชคชะตามากเกินไป ขาดการแก้ไขและการปรับปรุงปัญหาต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องของธรรมชาติ แต่การทำกิจกรรมเศรษฐกิจแบบการค้าจะต้องรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง มิฉะนั้นแล้วจะไม่คุ้มกับการลงทุนที่สูง ทำให้ผู้คนเริ่มที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อหาทางออกแก่ตนเอง ดังนั้นพฤติกรรมของคนจะเปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารคมนาคม และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจส่งผลให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป การรับเอาวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาได้อย่างรวดเร็วและแพร่หลายมากยิ่งขึ้น โดยที่ประชาชนส่วนหนึ่งไม่สามารถพิจารณาได้ว่า วัฒนธรรมใดควรรับเข้ามาใช้ในสังคมของตนหรือไม่ วัฒนธรรมเหล่านั้นมีความเหมาะสมกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเพียงใด หรือควรรับเข้ามาใช้อย่างไรจึงจะเกิดความพอเหมาะพอดีกับสังคมหรือชุมชนของตน สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหามานาประการขึ้นอย่างไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ เช่น วัฒนธรรมการอุปโภคบริโภค ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่นิยมใช้สิ่งของเครื่องใช้มากมายหลายอย่างเกินความจำเป็น โดยลืมไปว่าสิ่งของเครื่องใช้เหล่านั้นคนไทยไม่สามารถผลิตขึ้นมาใช้เองได้ทั้งหมด บางสิ่งบางอย่างต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า คอมพิวเตอร์ รองเท้า กระเป๋า น้ำหอม เหล้าบุหรี่ เป็นต้น จนบางครั้งมีผู้เรียกบุคคลที่มีนิสัยใช้ของอย่างฟุ่มเฟือยนั้นว่าเป็นพวก“วัตถุนิยม” หรือ “บริโภคนิยม” นอกจากนี้แล้วสังคมบางสังคมยังรับเอารูปแบบการแต่งกาย ตามสังคมตะวันตก ทั้งด้านเสื้อผ้า ทรงผมและสีผมแบบแปลกๆ ซึ่งบางครั้งรูปแบบการแต่งกายเหล่านี้ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามและขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยด้วย นอกจากนี้แล้วบางครั้งยังนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ตามมาด้วย เช่น ปัญหาอาชญากรรม การฉ้อคร่ำอาจารย์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2541)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อระบบครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวในเขตเมือง การที่สมาชิกของครอบครัวต้องออกไปทำงานนอกบ้านทั้งสามีและภรรยา ทำให้บทบาทของครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป หน้าที่ในการอบรมลูก ๆ ซึ่งเคยเป็นหน้าที่สำคัญของครอบครัว กลายเป็นหน้าที่ของทางโรงเรียนและสื่อมวลชน ความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างพ่อแม่ลูกลดน้อยลง ผลกระทบอีกประการหนึ่งคือการแยกกันอยู่หรือการทอดทิ้ง โดยเฉพาะชาวชนบทที่ต้องไปขายแรงงานยังต่างถิ่นต้องปล่อยให้ลูกอยู่กับญาติ ทำให้มีปัญหา เด็กขาดความใกล้ชิดและไม่ได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัยขึ้น (จำนง อติวัฒนสิทธิ์ . 2532)

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะมาจากปัจจัยใด ๆ ก็ตามย่อมที่จะส่งผลกระทบต่อสังคมนั้นๆ ทั้งทางบวกและทางลบในด้านเศรษฐกิจนั้นจะส่งผลกระทบในด้านของอาชีพรายได้ การใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค ในด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้นก็ส่งผลในเรื่องของวินัย ความเชื่อ ทศนคติในเรื่องต่างๆ เหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ถ้าเราศึกษาให้ลึกซึ้งกว่านี้ก็จะพบว่า มีอีกหลายอย่างที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2.8 ความหมายทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “ทัศนะ” กับ “คติ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ทัศนะ แปลว่า ความเห็น คติ แปลว่า แบบอย่างหรือแนวทาง เมื่อรวมกันเข้าจึงแปลว่า แนวความคิดเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทัศนคติ (Attitude) มาจากภาษาละตินว่า “Aptus” แปลว่า โน้มเอียง และเหมาะสมนำมาใช้ในความหมายของคำว่า “Attitude” ว่าท่าทีที่แสดงออกของคนเราซึ่งบ่งบอกถึงสภาพจิตใจ

ทัศนคติ เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญมากแนวทางจิตวิทยาสังคมและการสื่อสารและมีการใช้คำนี้กันอย่างแพร่หลาย ความหมายของคำว่าทัศนคตินั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

English and English (1985) ให้ความหมายไว้ว่า ทัศนคติ เป็นความคงที่ของการตอบสนองหรือความพร้อมที่จะตอบสนองอย่างหนึ่งอย่างใด ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

Zimbardo and Ebbesen (1969) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทัศนคติเป็นแนวโน้มนำที่บุคคลจะแสดงออกในวิธีที่สอดคล้องกับความคิดและความรู้สึก

เจลิยว บุรีภักดี (2517) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งต่าง ๆ เกิดจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ทั้งสิ้น ดังนั้น จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามประสบการณ์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นแต่กระบวนการเปลี่ยนแปลงอาจเร็วหรือช้าสุดแล้วแต่ชนิดของทัศนคติและประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ และการที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดย่อมได้รับอิทธิพลจากทัศนคติและประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับและการที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดย่อมได้รับอิทธิพลจากทัศนคติของบุคคลอื่นที่มีต่อสิ่งนั้นอยู่ด้วย

โสภา ชูพิกุลชัย (2521) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ คือการรวมความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความเห็นและความจริง ซึ่งได้แก่ ความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึกซึ่งเป็นการประเมินค่าทั้งทางบวกและทางลบ โดยทั้งหมดจะเกี่ยวพันกัน ทัศนคติเมื่อได้ก่อรูปขึ้นมาแล้ว ยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้ เพราะมีแนวโน้มนำที่จะคงอยู่ตลอดไป คือมนุษย์ย่อมมีความรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเอง โดยปราศจากการบังคับหรือต่อสู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ยาก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ให้ความหมายว่า ทัศนคติหมายถึงความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

อุทุมพร จามรมาน (2537) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ เป็นสภาวะทางจิตที่กำหนดการคิดที่มีพื้นฐานมาแล้ว โดยมีองค์ประกอบ คือ

1. ความรู้สึก เช่น การชอบหรือไม่ชอบต่อคน หรือสิ่งนั้น ๆ
2. ความรู้สึกหรือความคิด เช่น ความรู้เกี่ยวกับคน สิ่งนั้นหรือเรื่องนั้น ๆ
3. การกระทำหรือพฤติกรรม เช่น ความตั้งใจจะแสดงกิริยาที่เกี่ยวกับคนหรือสิ่งนั้นออกมา

ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง แนวโน้มนำ หรือท่าทีที่สอดคล้องกับความคิด ความรู้สึกภายในจิตใจ ที่จะแสดงออกต่อสิ่งแวดล้อม มีทิศทางทั้งในทางบวก ทางลบ และเรียบเฉย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศทางของทัศนคติขึ้นอยู่กับ การสั่งสมประสบการณ์ การเรียนรู้ ความเชื่อ ซึ่งทัศนคติมีการเปลี่ยนแปลงได้

2.8.1 องค์ประกอบของทัศนคติ

Zimbardo et. al. (1977) กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติที่สำคัญมีดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านความเชื่อ (Cognitive Component) เป็นส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคล เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั่วไป ทั้งสิ่งที่ชอบและสิ่งที่ไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้ หรือความคิดว่าสิ่งใดดีก็มักจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น หากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดี ก็จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Component) คือ ลักษณะของการแสดงออกทางด้านอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพของคน ๆ นั้น แล้วแต่ค่านิยมของคน
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือ การแสดงออก ความคิด และความรู้สึก

2.8.2 ประเภทของทัศนคติ

บุคคลสามารถแสดงออกทางด้านทัศนคติได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ทัศนคติเชิงบวก เป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึก หรือ อารมณ์จากสภาพจิตใจได้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่น ๆ หรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจกรรมขององค์กรและอื่น ๆ
2. ทัศนคติเชิงลบ คือทัศนคติที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจ อาจมีการเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงาน องค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจกรรมขององค์กร และอื่น ๆ
3. ทัศนคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง

ทัศนคติทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลอาจจะมีเพียงประเภทเดียวหรือหลายประเภทรวมกันก็ได้ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในเรื่องความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด หรือค่านิยมอื่น ๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือสถานการณ์ เป็นต้น ยิ่งถ้าทัศนคติของบุคคลแต่ละคนถูกกระตุ้นให้แสดงออกมาในรูปของความเห็นร่วมกันก็จะเปลี่ยนเป็น “สาธารณมติ” ไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8.3 ลักษณะของทัศนคติ

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละคน มิใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทัศนคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก
3. ทัศนคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีความถาวรพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละบุคคลต่างก็ได้รับประสบการณ์และผ่านการเรียนรู้มามาก อย่างไรก็ตาม ทัศนคติก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

2.9 สภาพพื้นที่ที่ทำการศึกษา

2.8.1 ประวัติความเป็นมาของเขตลาดกระบัง

เขตลาดกระบังเดิมเป็นอำเภอแสนแสบ อยู่ในความปกครองของจังหวัดมณฑลบุรี เมื่อประมาณ พ.ศ. 2468-2469 พลเอกสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอกรมหลวงลพบุรีราเมศวร ซึ่งดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ได้เสด็จตรวจราชการ ทรงเห็นว่าชื่ออำเภอแสนแสบคงไม่ตรงกับความเป็นจริงนัก เพราะคลองแสนแสบเป็นคลองที่อยู่ในอำเภอมณฑลบุรี จังหวัดมณฑลบุรีในขณะนั้น จึงได้ทรงเปลี่ยนชื่ออำเภอแสนแสบเป็นอำเภอลาดกระบัง อยู่ในความปกครองของจังหวัดมณฑลบุรี ต่อมาได้มีการยุบจังหวัดมณฑลบุรีไปขึ้นกับจังหวัดพระนคร อำเภอลาดกระบังก็ขึ้นกับจังหวัดพระนครด้วย ครั้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2481 กระทรวงมหาดไทยได้ลดฐานะจากอำเภอลาดกระบังเป็นกิ่งอำเภอลาดกระบัง

หลังจากนั้น เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2500 ฯพณฯ จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้เดินทางโดยทางเรือมาประกอบพิธีทางศาสนาที่วัดพลมานีย์ หมู่ 2 ตำบลทับยาว และได้สอบถามปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่ พบว่าประชาชน ไม่ได้ได้รับความสะดวกในการไปติดต่อราชการที่อำเภอมณฑลบุรี

ต่อมาได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกา เล่มที่ 24 ตอนที่ 23 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2500 ให้ตั้ง กิ่งอำเภอลาดกระบัง อำเภอมณฑลบุรี จังหวัดพระนครขึ้นเป็นอำเภอ เรียกว่า อำเภอลาดกระบัง โดยมีเหตุผลว่า กิ่งอำเภอลาดกระบัง อำเภอมณฑลบุรี มีท้องที่กว้างขวาง อยู่ห่างจากอำเภอที่ขึ้นอยู่ ประกอบกับสภาพท้องที่เจริญขึ้น ประชาชนหนาแน่นกว่าเดิม เพื่อประโยชน์ในการปกครองและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนกิ่งอำเภอลาดกระบัง จึงมีฐานะเป็นอำเภออีกครั้งตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม 2500 เป็นต้นมา

จนเมื่อปี พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ให้ยุบนครหลวงกรุงเทพมหานคร เป็นกรุงเทพมหานคร และให้เรียกว่าคำว่า “อำเภอ” เป็น “เขต” จึงเรียกว่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขตลาดกระบัง ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม 2515 เป็นต้นมา ที่มาของคำว่า ลาดกระบังยังไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด เกี่ยวกับชื่อที่ใช้เรียก แต่หลังจากศึกษาและสันนิษฐานทางอักษรศาสตร์พอได้ทราบว่า แต่เดิมนั้นเขตลาดกระบังเป็นเขตที่ที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบไปด้วยคูคลอง และสัตว์น้ำ เช่น ปลา ปลาหมากมาย ชาวบ้านในแถบนั้นจึงใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำที่ประกอบไปด้วย เพื่อแพะร้างแหรูปกรวยแหลมซึ่งมีชื่อที่เรียกว่า กระบัง ใช้สำหรับกั้นทางน้ำไหลบังคับให้ปลาเข้าไปติดร่างแหนั้น จึงเรียกท้องที่แห่งนี้ว่า ลาดกระบัง

อีกประการหนึ่ง จากคำบอกเล่าต่อๆ กันมาทราบว่าท้องที่แห่งนี้เดิมเป็นเชิงลาด และเป็นป่ารกทึบ มักจะมีสัตว์ป่า เช่น ช้าง เสือ ผ่านไปมาเสมอ จนทำให้พื้นที่พังทลาย ชาวบ้านจึงเรียกพื้นที่นี้ว่าลาดพัง ต่อมาเพี้ยนไปเป็น ลาดกระบัง (สำนักงานเขตลาดกระบัง. 2550)

2.8.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

เขตลาดกระบังเป็นชานเมืองพื้นที่ฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่กว้างใหญ่เป็นอันดับสองรองจากเขตหนองจอกจากทั้งหมด 50 เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีพื้นที่ประมาณ 123.859 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 77,412 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มคล้ายแอ่งกระทะประกอบไปด้วยท้องทุ่งกว้างใหญ่และมีคูคลองมากมาย มีการแบ่งเขตปกครองออกเป็น 6 แขวง ได้แก่ ลาดกระบัง คลองสองต้นนุ่น คลองสามประเวศ ลำปลาทิว ทับยาว และชุมทอง ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 2.1 การแบ่งเขตปกครองของเขตลาดกระบัง

แขวง	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนครัวเรือน	ครัวเรือนเกษตรกร
ลาดกระบัง	10.823	10,738	-
คลองสองต้นนุ่น	14.297	19,771	259
คลองสามประเวศ	17.458	6,919	201
ลำปลาทิว	25.834	7,296	100
ทับยาว	33.752	7,076	100
ชุมทอง	21.695	1,798	195
รวม	123.859	53,598	855

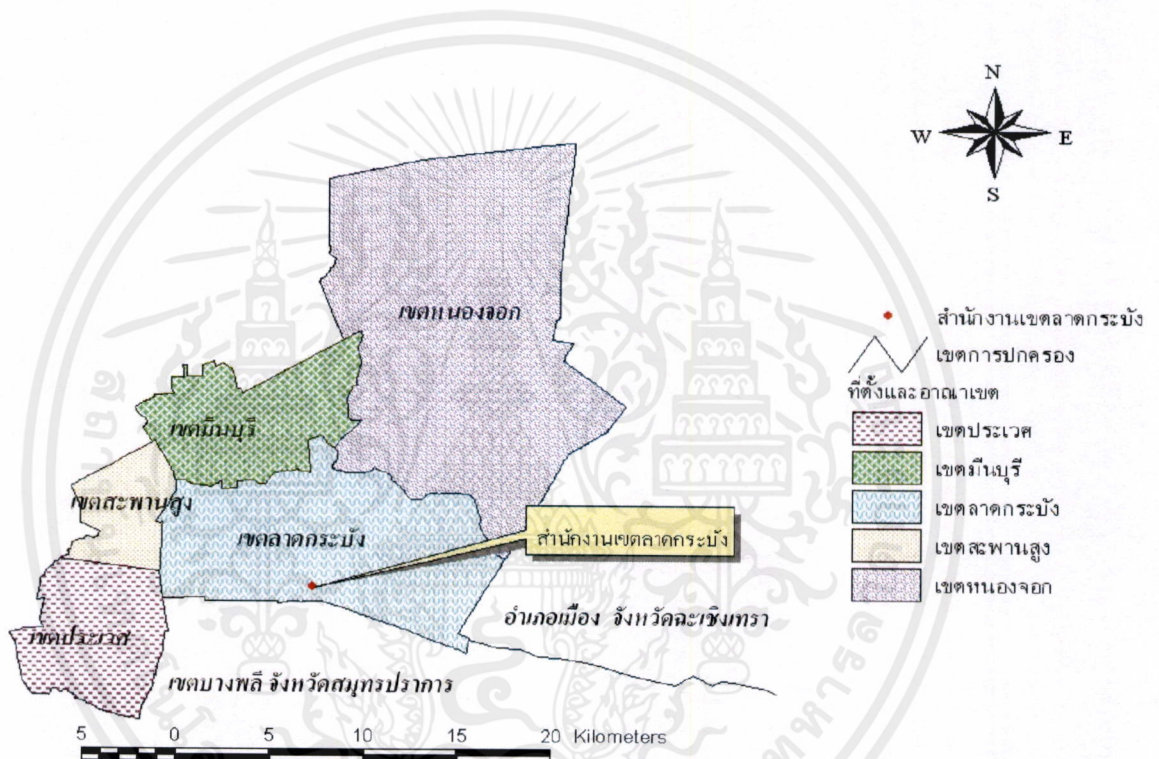
หมายเหตุ สํารวจ ณ เมษายน 2550

ที่มา สำนักงานเขตลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขตลาดกระบังมีพื้นที่ติดต่อกับอาณาเขตต่างๆ ดังนี้ (ภาพที่ 2.5)

1. ทิศเหนือ ติดกับพื้นที่เขตมีนบุรีและหนองจอก
2. ทิศใต้ ติดกับพื้นที่อำเภอบางพลีและอำเภอบางบ่อจังหวัดสมุทรปราการ
3. ทิศตะวันตก ติดกับพื้นที่เขตประเวศและเขตสะพานสูง
4. ทิศตะวันออก ติดกับพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพที่ 2.5 แสดงพื้นที่ติดต่อกับเขตต่างๆ

ที่มา : สำนักงานเขตลาดกระบัง (2550)

2.8.3 ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

สภาพภูมิศาสตร์โดยทั่วไปเป็นท้องทุ่ง มีพื้นที่ประมาณ 2 ใน 3 เป็นพื้นที่เกษตรกรรม โดยอาศัยคูคลองในพื้นที่ซึ่งมีอยู่ทั้ง 51 คลอง และยังได้อาศัยคูคลองเหล่านั้นในการสัญจรไปมาอีกด้วย ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของพื้นที่เขตลาดกระบัง คือ เป็นเขตรับน้ำฝั่งตะวันออก เนื่องจากเป็นที่ราบลุ่มคล้ายแอ่งกระทะ จึงมักเกิดปัญหาน้ำท่วมเป็นประจำ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพภูมิอากาศ มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล แต่ไม่แตกต่างกันมากนัก ทำให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถทำนาได้ถึงปีละ 2 - 3 ครั้ง

2.8.4 เส้นทางคมนาคมและแหล่งน้ำ

เส้นทางหลักที่ใช้ในการคมนาคม แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

2.8.4.1 เส้นทางคมนาคมในเขต เดิมประชาชนส่วนใหญ่จะใช้เส้นทางน้ำเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันการคมนาคมได้พัฒนาไปมาก มีการก่อสร้างถนนสายต่างๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางติดต่อกันได้สะดวกยิ่งขึ้น ดังนั้นประชาชนหันมาใช้บริการเดินทางโดยรถยนต์มากกว่าทางเรือ แต่ยังมีบางท้องที่ที่ยังใช้การเดินทางเรืออยู่ เนื่องจากยังไม่มีถนนตัดผ่าน

2.8.4.2 เส้นทางคมนาคมระหว่างเขตกับภายนอกเขต ประชาชนส่วนใหญ่จะใช้เส้นทางรถยนต์และทางรถไฟในการเดินทางเข้าสู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง ถนน ที่สำคัญมีอยู่ 8 สาย ได้แก่

1. ถนนอ่อนนุช-ลาดกระบัง ติดต่อระหว่างเขตลาดกระบังกับเขตประเวศและเขตพระโขนง
2. ถนนร่มเกล้า ติดต่อระหว่างเขตลาดกระบังกับเขตมีนบุรี
3. ถนนฉลองกรุง (ถนนลำปลาทิว) ติดต่อระหว่างเขตลาดกระบังกับเขตหนองจอก
4. ถนนเจ้าคุณทหาร ถนนเชื่อมระหว่างถนนร่มเกล้ากับถนนฉลองกรุง
5. ถนนหลวงแพ่ง เชื่อมต่อระหว่างถนนอ่อนนุช-ลาดกระบัง ตรงเข้าอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา
6. ถนนกิ่งแก้ว เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างถนนอ่อนนุช-ลาดกระบังกับถนนบางนาตราด จังหวัดสมุทรปราการ
7. ถนนชุมทอง - ลำค้อยติ่ง
8. ถนนกรุงเทพฯ - ชลบุรี (มอเตอร์เวย์)

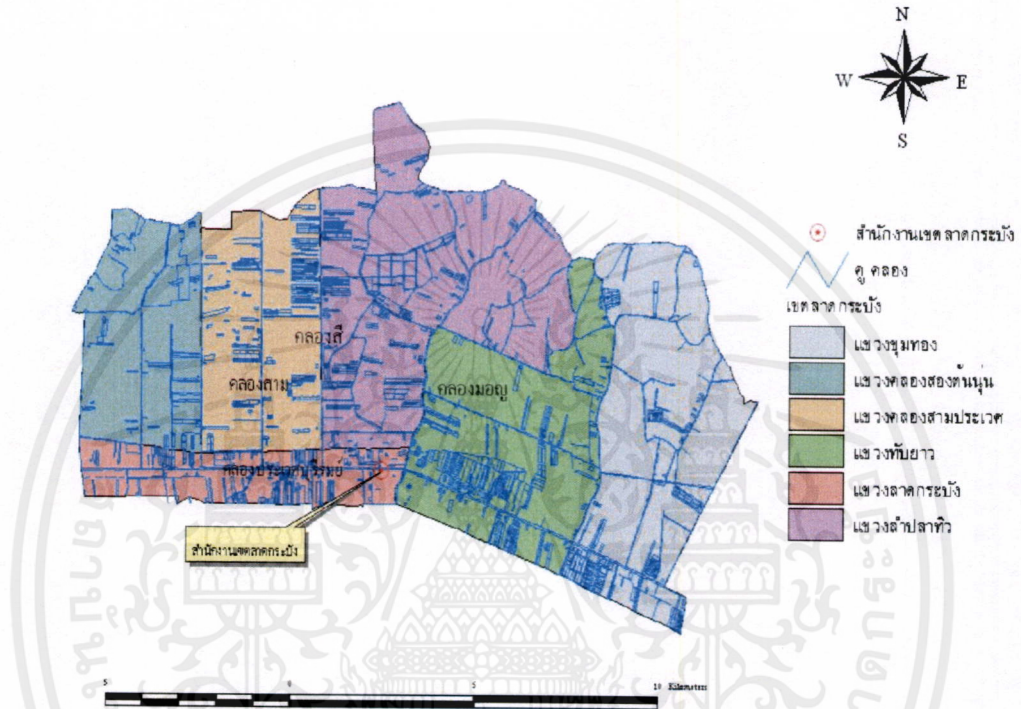
ทางรถไฟ มีรถไฟสายตะวันออกเล่นผ่านสถานีรถไฟลาดกระบัง สถานีรถไฟหัวตะเข้ และสถานีรถไฟหลวงแพ่ง

ทางน้ำ มีคลองหลักที่สำคัญทั้งหมด 46 คลอง อยู่ในแขวงต่างๆ ดังนี้ (ภาพที่ 2.6)

1. แขวงลาดกระบัง เช่น คลองประเวศบุรีรมย์ คลองหัวตะเข้ และคลองลาดกระบัง
2. แขวงคลองสองต้นนุ่น เช่น คลองลาดบัวขาว คลองลำอ้อคัน และคลองลำนายโส
3. แขวงคลองสามประเวศ เช่น คลองสามประเวศ คลองสี่ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. แวงลำปลาทิว เช่น คลองลำปลาทิว คลองลำพะอง คลองลำกอไผ่ และคลองบึงบัว
5. แวงทับยาว เช่น คลองทับยาว คลองพระยาเพชร และคลองมอญ
6. แวงขุมทอง เช่น คลองหลวงแพ่ง คลองตาสอน และคลองกาหลง

ภาพที่ 2.6 แสดงคลองที่สำคัญในเขตลาดกระบัง
ที่มา : สำนักงานเขตลาดกระบัง (2550)

2.8.5 ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และการศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่เขตลาดกระบังไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ส่วนร้อยละ 20 นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ

ในส่วนของวัฒนธรรมประเพณีในเขตลาดกระบัง ยังมีประชากรที่สืบเชื้อสายจากรามัญหรือมอญอยู่ส่วนหนึ่งซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในแวงลำปลาทิว โดยมีวัด 2 วัด คือวัดทิพवास และวัดสุทธาโภชน์ เป็นศูนย์รวมของพี่น้องเชื้อสายมอญในเรื่องเกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

เขตลาดกระบังเป็นเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานครที่มีสถาบันศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา รวม 31 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ไว้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8.6 อาชีพ

แต่เดิมนั้น ประชาชนลาดกระบังประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก ส่วนในปัจจุบันมีหลากหลายอาชีพ โดยเฉพาะการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมมีนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกิดขึ้น มีโรงงานอุตสาหกรรมกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ ทำให้อาชีพส่วนใหญ่ของประชาชน คือ อาชีพรับจ้าง รองลงมา ได้แก่ ค้าขาย เกษตรกร และอื่น ๆ เช่น ข้าราชการ ธุรกิจส่วนตัว

2.8.7 รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตลาดกระบัง ส่วนหนึ่งเป็นคนลาดกระบังแต่กำเนิด ส่วนหนึ่งอพยพมาจากชุมชนใกล้เคียงทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสมุทรปราการ

การตั้งถิ่นฐาน ชุมชนลาดกระบังดั้งเดิมมักตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณริมคลอง ชุมชนที่อพยพมาจากถิ่นอื่น เช่น คนไทยเชื้อสายจีน มักตั้งบ้านเรือนเป็นกลุ่มก้อนริมคลองสายสำคัญ มีอาชีพค้าขาย เจ้าของโรงสี และ โรงไม้ เป็นต้น

2.8.8 สมรรถนะดินในเขตลาดกระบัง

ลักษณะของดินในเขตลาดกระบังส่วนใหญ่ เป็นดินเหนียวปนทราย โดยดิน มีสองชุดดิน คือ ชุดดินบางกอก และชุดดินสมุทรปราการ มีรายละเอียดดังนี้

ดินชุดบางกอก ดินบนลึกประมาณ 25-30 ซม. มีลักษณะเป็นเนื้อดินเหนียว หรือ ดินเหนียวปนซิลต์ มีพื้นที่เป็นสี่เหลี่ยม หรือ สี่เหลี่ยมคางหมูปนเทา มีจุดประกายสีน้ำตาลแก่ หรือ สีแดง ปนเหลืองเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง มีค่าของความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-6.1 และตั้งแต่ 30 ซม. ลงไป เป็นดินเหนียว หรือ ดินเหนียวปนซิลต์ สีพื้น เป็นสีน้ำตาลอ่อน ปนสีเขียวมะกอก มีจุดประกายสีน้ำตาลปนเหลือง หรือ สีน้ำตาลอ่อนปนเขียวมะกอก ปฏิกริยาของดินเป็นกรดเป็นด่างอ่อนมีค่าของความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 7.0 -7.5 ดินล่างตอล่างในระดับความลึก 1-1.5 เมตร จะพบดินเลนสีน้ำตาลที่มีปริมาณกำมะถันต่ำ มีเปลือกหอยปะปนตลอด จะพบรอยไหลในดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นด่างเล็กน้อย ถึงเป็นด่างปานกลางประมาณ 8.0

ดินชุดบางกอก เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างสูง เป็นดินอีกชนิดที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว หากมีน้ำเพียงพอ จะสามารถทำนาได้เป็นครั้งที่ 2 ในฤดูแล้งได้ หรือ สามารถปลูกข้าวโพด ถั่วต่างๆ แตงโม สำหรับพืชไร่จะมีปัญหาเกี่ยวกับการระบายน้ำ เนื่องจากเป็นดินเหนียว การระบายน้ำเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และระดับน้ำใต้ดินสูง เป็นอันตรายแก่รากพืช ดินชนิดนี้ บางแห่งเกิดในที่ค่อนข้างสูงมักจะขาดน้ำ หากจะปลูกผลไม้ไม่ต้องทำการยก่อง

ดินชุดสมุทรปราการ ดินบนลึก 20 ซม. มีลักษณะเป็นดินเหนียว หรือ ดินเหนียวปนซิลต์ มีพื้นที่เป็นสีเทาเข้ม หรือ มีสีน้ำตาลปนเทา หรือ สีเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสีน้ำตาลหรือ สีน้ำตาลแก่ ปฏิกริยาของดินเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าของความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 6.1-6.5 ส่วนดินล่าง ลึกตั้งแต่ 20 ซม. ลงไปเป็นดินเหนียว หรือ ดินเหนียวปนซิลต์ สีพื้นเป็นสีเทา ถึงสีเทาปนมะกอกมีจุดประสีน้ำตาลแก่ และสีน้ำตาลปนเขียวมะกอก ปฏิกริยาเป็นกลาง ถึงเป็นด่างปานกลาง มีค่าของความเป็นกรดตั้งแต่ประมาณ 7.0-8.5

ดินชุดสมุทรปราการ เป็นดินเค็มและอาจถูกน้ำทะเลท่วมถึงในช่วงที่น้ำทะเลขึ้นสูง บางพื้นที่ดินเค็มจัดจนไม่สามารถใช้ปลูกพืชได้ นอกจากใช้เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้งหรือทำนาเกลือ ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ต้องจัดการป้องกันน้ำทะเลท่วม โดยการสร้างเขื่อนหรือทำนบกั้นและปรับปรุงคุณสมบัติของดินทั้งทางกายภาพและทางเคมี โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ พวงปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสด เพื่อให้ดินร่วนซุยและดูดซับธาตุอาหารไว้ในดินได้ดี ควบคู่กับการใส่ปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ดีขึ้น

2.8.9 สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดินและการจำแนกลักษณะการใช้ที่ดินทางการเกษตรของเขตลาดกระบังพบว่า มีพื้นที่นามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ พื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น กล้วย ตามลำดับ มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าว ซึ่งเป็นพืชที่เหมาะสมกับสภาพดินที่เป็นดินเหนียวปนทรายละเอียด โดยมีการปลูกข้าวกันในทุกแขวงของเขตลาดกระบัง (ยกเว้นแขวงลาดกระบัง) ไม้ผลจะมีการทำการเพาะปลูกบ้างในบางพื้นที่ ส่วนหญ้าและพืชผักก็มีการทำการเพาะปลูกอย่างกระจัดกระจาย

2.9 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้ ถาวร คำภีระ (2546) ได้ศึกษาถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และกระบวนการปรับตัวของชุมชนบ้านแก่งไฮ ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และออกภาคสนามในชุมชนเป็นระยะๆ เพื่อสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยวิธีการเปรียบเทียบข้อมูล
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Content Comparison) ผลการวิจัยพบว่า สภาพเศรษฐกิจของหมู่บ้านแก่งไฮได้เปลี่ยนแปลงจากการเกษตรเพื่อยังชีพเป็นการเกษตรเพื่อขาย ชาวบ้านจึงมีการเปลี่ยนแปลงประเภทของพืชที่นำมาปลูกเพื่อสนองความต้องการของตลาดและมีการนำเอาเทคโนโลยีทางการเกษตรเข้ามาใช้ในกระบวนการผลิต ทำให้มีการลงทุนที่สูง ส่งผลไปสู่รายจ่ายและภาวะหนี้สินที่ตามมา แต่ชาวบ้านก็มีรายได้ดีทางด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชนลดลง การจ้างแรงงานเข้ามาทดแทนการช่วยเหลือกันทางด้านแรงงาน การพึ่งพาอาศัยกันลดน้อยลง การศึกษาได้รับความสนใจมากขึ้นและมีการรับเอาวัฒนธรรมแบบสังคมเมืองเข้ามาในหมู่บ้าน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้าน คือ ปัจจัยด้านสาธารณูปโภค ปัจจัยด้านการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน ปัจจัยด้านภาครัฐและเอกชน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยภายนอกชุมชน ส่วนปัจจัยภายในคือ ปัจจัยด้านนิเวศวิทยาและปัจจัยด้านบุคลิกภาพของปัจเจกชน ในด้านผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงนั้นมีทั้งทางบวกและทางลบ ผลกระทบทางด้านบวก คือทำให้เกิดอาชีพใหม่ มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีภาวะการผ่อนคลาย ทัศนคติการว่างงาน เกิดการรวมกลุ่มกันทำงาน เห็นความสำคัญด้านการศึกษา และวัฒนธรรมในการทำงานแบบใหม่ที่ทำให้ชาวบ้านมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ส่วนด้านลบก็คือ มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นทั้งรายจ่ายประจำและรายจ่ายในการลงทุน ภาวะหนี้สินที่เพิ่มขึ้นเวลาสำหรับครอบครัวลดลง ประเพณีบางอย่างถูกลดบทบาทลงและเกิดค่านิยมในการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ส่วนในด้านการปรับตัว พบว่า ด้านเศรษฐกิจนั้นปัจจัยจากภายนอกโดยเฉพาะนโยบายของรัฐที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกพืชเศรษฐกิจทำให้การผลิตของชาวบ้านได้เปลี่ยนจากการเกษตรเพื่อยังชีพไปเป็นการเกษตรเพื่อขาย ชาวบ้านจึงมีการปรับตัวในเรื่องของการเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการปรับตัวในเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ด้านสังคมในเรื่องของเวลาที่มีเวลาให้กับครอบครัวน้อยลงชาวบ้านจึงปรับตัว โดยหากิจกรรมมาทำร่วมกันภายในครอบครัว การปรับตัวด้านสาธารณสุขและการศึกษา

สมบุรณ์ มีบุญ (2543) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนชนานเมือง ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการศึกษา พบว่า ชุมชนชนานเมืองมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในหลายด้าน คือ ด้านสังคมได้แก่ ระดับความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ทั้งระดับครอบครัว เครือญาติ และระดับชุมชน เปลี่ยนไป ระดับครอบครัว เครือญาติ มีการร่วมกิจกรรมทางอาชีพ กิจกรรมทางประเพณี พิธีกรรม ลดลง ระดับชุมชน สมาชิกในชุมชนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนลดลง ส่งผลต่อระดับความสัมพันธ์ของชาวบ้านกลุ่มต่าง ๆ ลดลง ทางด้านเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องระบบการผลิต ระบบการตลาด และการบริโภค ในเรื่องระบบการผลิต จากการผลิตทางการเกษตรแบบดั้งเดิมที่ไม่มีการใช้เทคโนโลยีการผลิต ผู้การผลิตที่มีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการยกระดับคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรฐานและบรรจุกฎที่สนองต่อตลาดมากขึ้น การตลาด จากตลาดในระดับชุมชนที่มีขนาดเล็ก เปลี่ยนไปสู่ตลาดนอกชุมชนที่มีความซับซ้อนและหลากหลายมากขึ้น การบริโภคเปลี่ยนจากการบริโภคเพื่อการยังชีพสู่การบริโภคตามกระแสบริโภคนิยม ทางด้านการเมือง เกิดการเปลี่ยนแปลงเรื่องอำนาจและการช่วงชิงผลประโยชน์ของชาวบ้าน เดิมผู้ที่มีอำนาจได้แก่ กลุ่มผู้อาวุโส คนที่มีฐานะร่ำรวย ผู้นำตลาด ต่อมาผู้มีอำนาจเป็นผู้ที่เป็นทางการและคนมีฐานะ ทางด้านการศึกษา มีการเปลี่ยนรูปแบบช่องทาง เนื้อหาสาระทางการศึกษา จากรูปแบบธรรมดาสู่การเรียนรู้ในระบบโรงเรียนและการเรียนนอกระบบโรงเรียนมากขึ้น ช่องทางการศึกษาจากการเรียนที่วัด โรงเรียนประจำหมู่บ้าน สู่การเรียนรู้จากสถานศึกษาที่หลากหลายของชุมชน สื่อต่าง ๆ สถานที่ทำงานมากขึ้น เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับอาชีพจากการเรียนเฉพาะทางในการประกอบอาชีพทางการเกษตรสู่การเรียนรู้ เนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับอาชีพที่หลากหลาย ข่าวสารที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การเมืองมากขึ้น ส่วนเงื่อนไขระดับภาคที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชน ได้แก่ นโยบาย และการพัฒนาเศรษฐกิจของเขตเมือง นโยบายรัฐ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง โครงสร้างของชุมชน ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ การพัฒนาทางเศรษฐกิจของเขตเมืองส่งผลทำให้เกิดการขยายพื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่เพื่อการอุตสาหกรรมนอกเขตผังเมือง ทำให้ชาวบ้านในชุมชนชานเมืองขายที่ดินทำกินจำนวนมาก เกิดการดึงดูดทรัพยากรบุคคลในรูปแบบแรงงาน ลูกจ้างและการบริการจากชุมชนมากขึ้น

ธนพรธณ สุนทร (2538) ได้ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจ-สังคม ของการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรม สู่ภาคอุตสาหกรรม ของอำเภอคลองหลวง และอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่าในช่วงสิบปีที่ผ่านมาหัวหน้าครัวเรือนเกือบครึ่งหนึ่ง เป็นคนต่างถิ่นที่ย้ายมาจากจังหวัดในภาคต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่จังหวัดใกล้เคียงจังหวัดปทุมธานี หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่คิดจะย้ายถิ่นอีก โดยให้เหตุผลว่ามีหลักฐานมั่นคง มีรายได้และอาชีพที่ดีแล้วแล้ว สภาพเศรษฐกิจทั่วไปประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกี่ยวเนื่องกับโรงงานอุตสาหกรรม ในด้านความเจริญของท้องถิ่นที่เกิดขึ้น มีปัจจัยสำคัญเป็นผลมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรม หัวหน้าครัวเรือนกว่าร้อยละ 50 มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งทำให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น สำหรับการออมการมีหนี้สิน มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก วัตถุประสงค์ของการกู้เปลี่ยนจากกู้เพื่อประกอบอาชีพ มาเป็นเพื่อการศึกษาบุตรหลานเป็นหลัก รองไปเป็นการกู้เพื่อที่อยู่อาศัย และซื้อรถยนต์ สำหรับการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพบว่า ปัจจุบันจำนวนถือครองที่ดินมีสัดส่วนมากกว่า 10 ปีก่อน แต่ขนาดที่ดินลดลงและส่วนใหญ่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย สภาพสังคม พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในสภาพทางกายภาพของสังคมปัจจุบัน เนื่องจากท้องถิ่นมีความเจริญ เป็นแหล่งแรงงานรายได้ มีสถานศึกษาของบุตรหลาน และการคมนาคมสะดวก แต่ขณะเดียวกันก็มีปัญหาสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาชุมชนแออัด และปัญหาสังคมอื่นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังการมีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษา

นอกจากนี้เป็งานวิจัยที่เกี่ยวข้กับการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน เช่น สายัณห์ มั่นมะโน (2533) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2533 และพ.ศ.2530 พบว่า ประเภทของการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองบางบัวทองระหว่างปี พ.ศ. 2533 และ พ.ศ. 2530 จำนวนได้ 8 ประเภท คือ 1) พื้นที่อยู่อาศัย 2) พื้นที่พาณิชยกรรม 3) พื้นที่อุตสาหกรรมและคลังเก็บสินค้า 4) พื้นที่เพื่อศาสนสถาน 5) สถานที่ราชการและสาธารณูปโภค 6) พื้นที่เพื่อการศึกษา 7) พื้นที่เพื่อเกษตรกรรม 8) พื้นที่ว่างเปล่าและสระน้ำ ปรากฏว่าการใช้ที่ดินทั้ง 8 ประเภทมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในช่วงปี พ.ศ. 2533 และ พ.ศ. 2530 ที่สังเกตเห็นได้ชัดก็คือ ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ส่วนที่ลดลงคือพื้นที่ทางการเกษตร

สิริภัทร ขาวมีชื่อ (2546) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและแนวคิดของชุมชนเพื่อการพัฒนาแขวงนอกจอก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า การใช้ที่ดินที่ผ่านมาในช่วง พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2545 แขวงหนองจอกมีการพัฒนาความเจริญไปสู่ความเป็นเมืองเพิ่มขึ้น และชุมชนมีแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งยังคิดว่าตนเองเป็นชุมชนชนบทอยู่ ขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งคิดว่าตนเองเป็นชุมชนเมืองแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพและได้กำหนดแนวทางขั้นตอน และวิธีดำเนินการศึกษาไว้ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1.1 ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ และคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 5 คน โดยคัดเลือกจาก 5 แขวง ที่เป็นพื้นที่ทำการศึกษ

3.1.2 ประชากร ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรในเขตลาดกระบังทั้งหมดจำนวน 855 ครัวเรือน จากประชากร 5 แขวงที่มีการทำการเกษตร และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 273 คน โดยได้จากการคำนวณจากสูตรของ Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคาดเคลื่อนของการสุ่ม (0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } n &= \frac{855}{1 + 855(0.05^2)} \\ &= 272.5 \end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 273 คน ผู้วิจัยได้นำมาคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละแขวง (ตารางที่ 3.1) และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามแขวง

แขวง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ขุมทอง	259	83
ทับยาว	201	64
คลองสามประเวศ	100	32
คลองสองต้นนุ่น	100	32
ลำปลาทิว	195	62
รวม	855	273

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured) เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) เกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไป สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสาธารณูปโภคของเขตลาดกระบัง โดยเปรียบเทียบอดีตก่อนสร้างสุวรรณภูมิกับปัจจุบัน

3.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้สัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน เกษตรกร โดยกำหนดแนวคำถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สมาชิกที่อยู่ในศึกษา รายรับ และรายจ่าย

ส่วนที่ 2 การเปลี่ยนแปลง ด้านกายภาพ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

ส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลง ด้านสังคมวัฒนธรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดและปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับ ภูมิสำเนา การย้ายถิ่น เปรียบเทียบสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 4 การเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจ ลักษณะคำถามให้เลือกตอบ แบบปลายปิดและปลายเปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับการเพิ่มหรือลดค่าใช้จ่าย ความคิดในการเปลี่ยนแปลงอาชีพ รายได้ รายจ่าย เงินออม หนี้สิน และผลกระทบจากการสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ ในส่วนคำถามเกี่ยวกับการเพิ่มหรือลดค่าใช้จ่าย ผู้วิจัยใช้ Likert' s Scale เป็นมาตรวัด (ไสว อำทอง. 2546) โดยการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	5	เพิ่มขึ้นมาก
คะแนน	4	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
คะแนน	3	เหมือนเดิม
คะแนน	2	ลดลงเล็กน้อย
คะแนน	1	ลดลงมาก

จากนั้นจึงนำมากำหนดเกณฑ์การเพิ่มหรือลดค่าใช้จ่าย เป็น 5 ระดับ โดยนำความกว้างของอันตรภาคชั้น = (จำนวนคะแนนสูงสุด-จำนวนคะแนนต่ำสุด) / จำนวนชั้น ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	ถือว่าเพิ่มขึ้นมาก
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	ถือว่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	ถือว่าเหมือนเดิม
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	ถือว่าลดลงเล็กน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	ถือว่าลดลงมาก

ส่วนที่ 5 ทศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ ผู้วิจัยใช้ Likert's Scale เป็นมาตรวัด (ไสว อำทอง. 2546) โดยการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนน	4	ค่อนข้างเห็นด้วย
คะแนน	3	เฉยๆ
คะแนน	2	ไม่ค่อยเห็นด้วย
คะแนน	1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากนั้นจึงนำมากำหนดเกณฑ์เกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ เป็น 5 ระดับ โดยความกว้างของอันตรภาคชั้น = (จำนวนคะแนนสูงสุด-จำนวนคะแนนต่ำสุด) / จำนวนชั้น ได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 ถือว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง
 ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 ถือว่าค่อนข้างเห็นด้วย
 ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 ถือว่าเฉยๆ
 ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 ถือว่าไม่ค่อยเห็นด้วย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 ถือว่าไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การตรวจสอบข้อมูลแบบสัมพัทธ์เชิงปริมาณ

1. การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมพัทธ์ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละหัวข้อว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้หรือไม่

2. ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมพัทธ์ทดลองใช้ (Try Out) กับเกษตรกรเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 ราย แล้วนำมาตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach (Cronbach alpha coefficient) ตามสูตรดังนี้ (รวิวรรณ ชินะตะกุล, 2542)

$$r_u = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_u คือ ค่าความเชื่อมั่นของ Cronbach (Cronbach alpha coefficient)

k คือ จำนวนข้อคำถามในแบบสัมพัทธ์

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนจากข้อคำถามทุกข้อ

จากนั้นนำแบบสัมพัทธ์ เรื่องการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ตอนที่ 4 และตอนที่ 5 มาหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.809 และ 0.948 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับความเชื่อมั่นสูง สามารถใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยที่ให้ความเชื่อถือได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 การตรวจสอบข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้งแล้ว ก็จะมีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้ว่ามีความถูกต้องและสมบูรณ์หรือไม่ โดยใช้วิธีการดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, 2543)

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) เป็นการพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยการนำข้อมูลที่ได้มาทั้งแหล่งเวลา สถานที่และบุคคล มาวิเคราะห์ว่าถ้าต่างเวลา ต่างสถานที่ และต่างบุคคลที่ให้ข้อมูล ข้อมูลจะแตกต่างกันหรือไม่

2. การตรวจสอบข้อมูลกับเจ้าของข้อมูล โดยให้ผู้ตอบข้อมูลเป็นผู้ตรวจสอบข้อมูลว่าถูกต้องหรือไม่ โดยมีเงื่อนไขว่าเป็นผู้ตอบที่ผู้วิจัยรู้จักภูมิหลังในความเป็นกลางมาก่อนแล้ว

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามจะใช้

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน 5 คน ดังนี้ 1) นายสมนึก พ่วงรอด อายุ 59 ปี อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 แขวงคลองสามประเวศ 2) นายยูโสภ วงศ์อิสลาม อายุ 66 ปี เกษตรกรแขวงชุมทอง 3) นายภักดี จันโต อายุ 56 ปี กรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำแขวงทับยาว 4) นายไสว ทองสัมฤทธิ์ อายุ 68 ปี ประธานศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำแขวงคลองสองต้นนุ่น 5) นางสาววารุณี คำแก้ว อายุ 35 ปี กรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำแขวงลำปลาทิว ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละแขวง จึงทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยมีการนัดหมายวันเวลาที่จะไปสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลอาจจะไม่มีเวลามากนัก การเข้าไปเก็บข้อมูลจะไปในเวลาเช้า สาย บ่าย เย็น ทั้งนี้จะให้เห็นปรากฏการณ์ที่แตกต่างกันไป ในการรวบรวมข้อมูลทุกครั้ง ผู้วิจัยจะจดบันทึกไว้ทั้งการสัมภาษณ์ การสังเกต และมีการบันทึกภาพไว้เพื่อให้ข้อมูลนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ส่วนแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยจะใช้ในการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ที่ได้จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจำนวน 273 คน ตามแนวคำถามที่ได้กำหนดไว้แล้ว

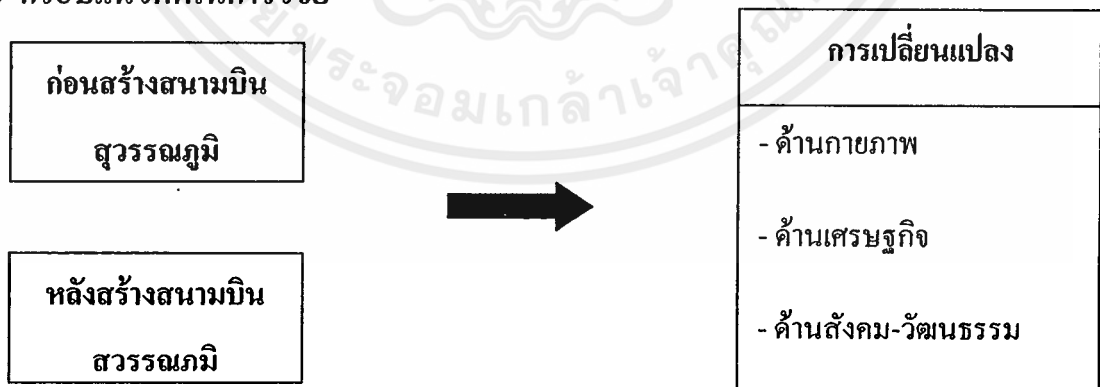
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาประมวลและวิเคราะห์ ด้วยโปรแกรมประยุกต์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า T-test และค่า Chi-square

3.5.2 ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยง โดยวิธีการเปรียบเทียบข้อมูล (Content Comparison) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, 2542)

1. วิเคราะห์จำแนกรายละเอียดของเหตุการณ์ หรือประเด็นที่ศึกษาว่ามีตัวแปรย่อยหรือส่วนประกอบอะไรบ้าง
 2. จัดหมวดหมู่ของตัวแปรหรือส่วนประกอบเหล่านั้น
 3. ศึกษาถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรหรือส่วนประกอบเหล่านั้น
 4. สรุปเพื่อแสดงสาระสำคัญที่เป็นข้อค้นพบจากการศึกษา
- เมื่อได้ข้อสรุปของข้อมูลแล้วจึงนำเสนอในลักษณะของการบรรยายหรือพรรณนา

3.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ของการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตร ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ และศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาดังนี้

4.1 ผลการศึกษาเชิงปริมาณ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 273 คน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการอธิบาย โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

ส่วนที่ 2 การเปลี่ยนแปลง ด้านกายภาพ

ส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม วัฒนธรรม

ส่วนที่ 4 การเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 5 ทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

1. เพศ

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.2 และ 23.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามเพศ

เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ชาย	208	76.2
หญิง	65	23.8
รวม	273	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อายุ

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรมีอายุ 50 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.0 รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี, 30-40 ปี และต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.0, 8.8 และ 2.2 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามอายุ

อายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	6	2.2
30 – 40 ปี	24	8.8
41 – 50 ปี	90	33.0
50 ปีขึ้นไป	153	56.0
รวม	273	100.0

3. ระดับการศึกษา

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 86.8 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา, ระดับอาชีวศึกษาและไม่ได้เรียนหนังสือมีจำนวนเท่ากัน, ระดับปริญญาตรีและระดับอนุปริญญาตรีมีจำนวนเท่ากัน และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7.0, 1.8, 1.1 และ 0.4 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	5	1.8
ประถมศึกษา	237	86.8
มัธยมศึกษา	19	7.0
อาชีวศึกษา	5	1.8
อนุปริญญาตรี	3	1.1
ปริญญาตรี	3	1.1
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.4
รวม	273	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ลักษณะครอบครัว ส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวขนาดกลาง คือมีสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งหัวหน้าครัวเรือน 4 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 รองลงมาคือครอบครัวขนาดใหญ่ มีสมาชิกในครอบครัว 7 คนขึ้นไป และครอบครัวเดี่ยว มีสมาชิกในครอบครัวไม่เกิน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และ 13.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1 - 3 คน	38	13.9
4 - 6 คน	169	61.9
7 คนขึ้นไป	64	23.4
รวม	273	100.0

5. สมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา

สมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้อยู่ในวัยกำลังศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมากำลังศึกษาระดับประถมศึกษา, ระดับมัธยมศึกษา, ระดับอาชีวศึกษา และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 30.8, 21.2, 8.1 และ 1.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามสมาชิกที่กำลังศึกษา

สมาชิกที่กำลังศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่มี	105	38.5
ประถมศึกษา	84	30.8
มัธยมศึกษา	58	21.2
อาชีวศึกษา	22	8.1
ปริญญาตรี	4	1.5
รวม	273	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. รายได้ของครอบครัว/ เดือน

เกษตรกรมีรายได้ในช่วงระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมามีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป, รายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท และรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.5, 14.3 และ 5.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามรายได้ของครอบครัว/ เดือน

รายได้/ เดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	16	5.9
5,000 – 10,000 บาท	121	44.3
10,001 – 15,000 บาท	39	14.3
15,000 บาทขึ้นไป	97	35.5
รวม	273	100.0

7. รายจ่ายของครอบครัว/ เดือน

เกษตรกรมีรายจ่ายของครอบครัวอยู่ในช่วงระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมามีรายจ่าย 15,000 ขึ้นไป, ช่วงระหว่าง 10,001 – 15,000 บาทและต่ำกว่า 5,000 บาทมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 24.2 และ 14.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามรายจ่ายของครอบครัว/ เดือน

รายได้/ เดือน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	39	14.3
5,000 – 10,000 บาท	129	47.3
10,001 – 15,000 บาท	39	14.3
15,000 บาทขึ้นไป	66	24.2
รวม	273	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ด้านกายภาพ

1. ที่ดินที่สร้างที่อยู่อาศัย (ก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ)

ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ เกษตรกรมีที่ดินสร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมาเป็นของผู้อื่น, พ่อแม่ และเป็นของญาติ คิดเป็นร้อยละ 24.5, 19.0 และ 2.6 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.8

หลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ ที่ดินที่สร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมาเป็นของผู้อื่น, พ่อแม่ และเป็นของญาติ คิดเป็นร้อยละ 24.5, 11.0 และ 3.7 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.8

จากการทดสอบค่า Chi-square พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิมีที่ดินสำหรับสร้างที่อยู่อาศัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามที่ดินที่สร้างที่อยู่อาศัย

ที่ดินที่สร้างที่อยู่อาศัย	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ตนเอง	147	53.8	166	60.8
พ่อแม่	52	19.0	30	11.0
ญาติ	7	2.6	10	3.7
ผู้อื่น	67	24.5	67	24.5
รวม	273	100.0	273	100.0

Chi-square = 7.585, df. = 3, Sig = 0.055

2. ลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตร (ก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ)

ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ ลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตรเป็นของผู้อื่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาเป็นของตนเอง, พ่อแม่ และเป็นของญาติ คิดเป็นร้อยละ 39.9, 8.1 และ 4.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.9

หลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ ลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตรเป็นของผู้อื่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมาเป็นของตนเอง, เป็นของญาติ และเป็นของพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 37.7, 7.3 และ 6.6 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการทดสอบหาค่า Chi-square พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบิ
นการถือครองที่ดินทางการเกษตร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตร

การถือครองที่ดิน	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ตนเอง	109	39.9	103	37.7
พ่อแม่	22	8.1	18	6.6
ญาติ	13	4.8	20	7.3
ผู้อื่น	129	47.3	132	48.4
รวม	273	100.0	273	100.0

Chi-square = 2.089, df. = 3 , Sig = 0.552

3. รูปแบบการถือครองที่ดินทำการเกษตร (ก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบิสุวรรณภูมิ)
ก่อนสร้างสนามบิสุวรรณภูมิ รูปแบบการถือครองที่ดินทำการเกษตรเป็นรูปแบบ
การเช่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.6 รองลงมา ไม่ได้เช่า และเป็นของตนเองและเช่า คิดเป็นร้อยละ
37.4 และ 4.0 ตามลำดับ ดังที่แสดงในตารางที่ 4.10

หลังสร้างสนามบิสุวรรณภูมิ รูปแบบการถือครองที่ดินทำการเกษตรเป็นรูปแบบ
การเช่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.6 รองลงมา ไม่ได้เช่า และเป็นของตนเองและเช่า คิดเป็นร้อยละ
33.3 และ 4.0 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.10

จากการทดสอบหาค่า Chi-square พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบิ
สุวรรณภูมิ รูปแบบการถือครองที่ดินไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามรูปแบบการถือครองที่ดินทำการเกษตร

รูปแบบการถือครอง ที่ดิน	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เช่า	160	58.6	171	62.6
ไม่ได้เช่า	102	37.4	91	33.3
ที่ตนเองและเช่า	11	4.0	11	4.0
รวม	273	100.0	273	100.0

Chi-square = 0.993, df. = 2 , Sig = 0.609

4. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง (ก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ)

ก่อนสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ เกษตรกรไม่มีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.9 รองลงมามีที่ดินต่ำกว่า 10 ไร่, มีที่ดิน 11 - 20 ไร่, มีที่ดิน 21 - 30 ไร่, มีที่ดิน 41- 50 ไร่, มีที่ดิน 31 - 40 ไร่, มีที่ดิน 61 - 70 ไร่ และมียี่สิบ 51 - 60 ไร่ เท่ากับมีที่ดิน 71 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.3, 10.6, 6.2 , 4.8, 2.6, 2.2 และ 0.4 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีพื้นที่ของตนเองเฉลี่ย 9.7 ไร่ มีเนื้อที่น้อยที่สุดคือไม่มีที่เป็นของตนเอง มีพื้นที่มากที่สุด 130 ไร่ ดังแสดงในตารางที่ 4.11

หลังสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่มีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมามีที่ดินต่ำกว่า 10 ไร่, มีที่ดิน 11- 20 ไร่, มีที่ดิน 21- 30 ไร่, มีที่ดิน 41- 50 ไร่, มีที่ดิน 31- 40 ไร่, มีที่ดิน 61- 70 ไร่, มีที่ดิน 51- 60 ไร่ เท่ากับเช่าที่ดิน 71 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.4, 10.3, 6.2, 4.4, 2.2, 1.8 และ 0.4 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีที่ดินของตนเองเฉลี่ย 9.6 ไร่ มีที่ดินน้อยที่สุดคือไม่มีที่เป็นของตนเอง มีที่ดินมากที่สุด 130 ไร่ ดังแสดงในตารางที่ 4.11

จากการทดสอบความแตกต่างโดย T-test พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง

ขนาดพื้นที่ ทำการเกษตร ของตนเอง	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง		t	df.	Sig. (2-tailed)
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ			
ไม่มี	139	50.9	138	50.5	0.920	272	0.358
ต่ำกว่า 10 ไร่	61	22.3	64	23.4			
11 – 20 ไร่	28	10.3	29	10.6			
21 – 30 ไร่	17	6.2	17	6.2			
31 – 40 ไร่	7	2.6	6	2.2			
41 – 50 ไร่	13	4.8	12	4.4			
51 – 60 ไร่	1	0.4	1	0.4			
61 – 70 ไร่	6	2.2	5	1.8			
71 ไร่ขึ้นไป	1	0.4	1	0.4			
รวม	273	100.0	273	100.0			
	$\bar{X} = 9.7$ Max = 130 , Min = 0		$\bar{X} = 9.6$ Max = 130 , Min = 0				

5. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นที่เช่า (ก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ)

ก่อนสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่ได้เช่าที่ดินทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาเช่าที่ดิน 11- 20 ไร่, เช่าที่ดิน 21- 30 ไร่, เช่าที่ดิน 41- 50 ไร่, เช่าที่ดิน 31- 40 ไร่, เช่าที่ดินต่ำกว่า 10 ไร่, เช่าที่ดิน 61- 70 ไร่, เช่าที่ดิน 71- 80 ไร่, เช่าที่ดิน 51- 60, เช่าที่ดิน 91 -100 ไร่ เท่ากับ เช่าที่ดิน 101 ไร่ขึ้นไป และเช่าที่ดิน 81- 90 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.6, 12.5, 9.2, 8.8, 5.5, 2.2, 1.8, 1.5, 1.1 และ 0.7 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเช่าที่ดินเฉลี่ย 21.55 ไร่ เกษตรกรเช่าที่ดินน้อยที่สุดคือไม่ได้เช่า เกษตรกรเช่าที่ดินมากที่สุด 182 ไร่ ดังแสดงในตารางที่ 4.12

หลังสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่ได้เช่าที่ดินทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 35.9 รองลงมาเช่าที่ดิน 11- 20 ไร่, เช่าที่ดิน 21- 30 ไร่, เช่าที่ดิน 31- 40 ไร่, เช่าที่ดิน 41- 50 ไร่, เช่าที่ดินต่ำกว่า 10 ไร่, เช่าที่ดิน 51 - 60 ไร่, เช่าที่ดิน 61- 70 ไร่เท่ากับ เช่าที่ดิน 71- 80 ไร่, เช่าที่ดิน 101 ไร่ขึ้นไป, เช่าที่ดิน 91- 100 ไร่ และเช่าที่ดิน 81- 90 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.0, 13.2, 11.0, 9.2, 7.3 ,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6, 1.8, 1.1, 0.7 และ 0.4 ตามลำดับ โดยเกษตรกรเช่าที่ดินเฉลี่ย 21.55 ไร่ เกษตรกรเช่าที่ดินน้อยที่สุดคือไม่ได้เช่า เกษตรกรเช่าที่ดินมากที่สุด 182 ไร่ ดังแสดงในตารางที่ 4.12

จากการทดสอบความแตกต่างโดย T-test พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นที่เช่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามขนาดพื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นที่เช่า

ขนาดพื้นที่ที่เช่า	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง		t	df.	Sig. (2-tailed)
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ			
ไม่ได้เช่า	115	42.1	98	35.9	1.168	272	0.244
ต่ำกว่า 10 ไร่	15	5.5	20	7.3			
11 – 20 ไร่	37	13.6	41	15.0			
21 – 30 ไร่	34	12.5	36	13.2			
31 – 40 ไร่	24	8.8	30	11.0			
41 – 50 ไร่	25	9.2	25	9.2			
51 – 60 ไร่	4	1.5	7	2.6			
61 – 70 ไร่	6	2.2	5	1.8			
71 – 80 ไร่	5	1.8	5	1.8			
81 – 90 ไร่	2	0.7	1	0.4			
91 – 100 ไร่	3	1.1	2	0.7			
101 ไร่ ขึ้นไป	3	1.1	3	1.1			
รวม	273	100.0	273	100.0			
	$\bar{X} = 20.66$ Max = 182 , Min = 0		$\bar{X} = 21.55$ Max = 182 , Min = 0				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. พืชหลักที่ปลูก (ก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)

ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกข้าวเป็นพืชหลัก คิดเป็นร้อยละ 77.3 รองลงมาเป็นอื่นๆ (เช่น หญ้า, ไม้ผล, ไม้ดอกไม้ประดับ และผัก) คิดเป็นร้อยละ 11.0, 5.5, 3.3 และ 2.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.13

หลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกข้าวเป็นพืชหลัก คิดเป็นร้อยละ 72.5 รองลงมาเป็นอื่นๆ (เช่น หญ้า, ไม้ผล, ไม้ดอกไม้ประดับ และผัก) คิดเป็นร้อยละ 12.1, 9.2, 3.3 และ 2.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.13

จากการทดสอบหาค่า Chi-square พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ การปลูกพืชหลักของเกษตรกรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามพืชหลักที่ปลูก

พืชหลักที่ปลูก	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ข้าว	221	77.3	198	72.5
ไม้ผล	15	5.5	25	9.2
ผัก	8	2.9	8	2.9
ไม้ดอกไม้ประดับ	9	3.3	9	3.3
อื่นๆ	30	11.0	33	12.1
รวม	273	100.0	273	100.0

Chi-square = 3.727, df. = 4, Sig = 0.444

7. พืชชนิดอื่นๆ (ก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)

ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ปลูกพืชชนิดอื่นมากกว่าปลูกพืชชนิดอื่นด้วย คิดเป็นร้อยละ 69.2 และ 30.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.14

หลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ปลูกพืชชนิดอื่นมากกว่าปลูกพืชชนิดอื่นด้วย คิดเป็นร้อยละ 63.7 และ 36.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.14

จากการทดสอบหาค่า Chi-square พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ การปลูกพืชชนิดอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามพืชชนิดอื่นๆ ที่ปลูก

พืชชนิดอื่นที่ปลูก	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ปลูก	84	30.8	99	36.3
ไม่ปลูก	189	69.2	174	63.7
รวม	273	100.0	273	100.0

Chi-square = 1.849, df. = 1 , Sig = 0.174

8. จำนวนครั้งที่เพาะปลูก/ปี (ก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ)

ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเพาะปลูกปีละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองลงมาเพาะปลูกปีละ 1 ครั้ง, เพาะปลูกทั้งปี และปลูกปีละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.1, 6.6 และ 5.1 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.15

หลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเพาะปลูกปีละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70.7 รองลงมาเพาะปลูกปีละ 3 ครั้ง, เพาะปลูก 1 ครั้ง และเพาะปลูกทั้งปี คิดเป็นร้อยละ 12.5, 11.0 และ 5.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.15

จากการทดสอบค่า Chi-square พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ จำนวนครั้งที่เพาะปลูกพืชต่อปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพืชที่ปลูกส่วนใหญ่ คือข้าว โดยหลังการสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิมีการเพาะปลูกข้าวเป็นปีละ 2 - 3 ครั้ง เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามจำนวนครั้งที่เพาะปลูก / ปี

จำนวนครั้งที่ เพาะปลูก/ปี	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ปลูกทั้งปี	18	6.6	16	5.9
1 ครั้ง	63	23.1	30	11.0
2 ครั้ง	178	65.2	193	70.7
3 ครั้ง	14	5.1	34	12.5
รวม	273	100.0	273	100.0

Chi-square = 20.767, df. = 3 , Sig = 0.000

9. ที่ดินทำกินเพียงพออนุเจือครอบครัวยุคก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเพียงพอต่อการอนุเจือครอบครัวยุคก่อนสร้างมากกว่าที่ดินทำกินไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 79.5 และ 20.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.16

หลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเพียงพอต่อการอนุเจือครอบครัวยุคหลังสร้างมากกว่าที่ดินทำกินไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 81.3 และ 18.7 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.16

จากการทดสอบหาค่า Chi-square พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ มีที่ดินทำกินเพียงพอไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามที่ดินทำกินเพียงพออนุเจือครอบครัวยุคก่อนสร้างและหลังสร้าง

ที่ดินทำกินเพียงพอ อนุเจือครอบครัวยุค	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพียงพอ	217	79.5	222	81.3
ไม่เพียงพอ	56	20.5	51	18.7
รวม	273	100.0	273	100.0

Chi-square = 0.291, df. = 1 , Sig = 0.590

10. การเลี้ยงสัตว์ (ก่อนสร้างและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)

ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เกษตรกรเลี้ยงหมูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมาเลี้ยงเป็ด, เกษตรกรไม่ได้เลี้ยงสัตว์ และเลี้ยงปลา คิดเป็นร้อยละ 34.8, 8.4 และ 7.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.17

หลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เกษตรกรเลี้ยงหมูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมาเลี้ยงเป็ด, เกษตรกรไม่ได้เลี้ยงสัตว์ และเลี้ยงปลา คิดเป็นร้อยละ 35.5, 7.7 และ 7.3 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.17

จากการทดสอบหาค่า Chi-square พบว่ากลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ มีการเลี้ยงสัตว์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามชนิดสัตว์ที่เลี้ยง

ชนิดสัตว์ที่เลี้ยง	ก่อนสร้าง		หลังสร้าง	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่ได้เลี้ยง	23	8.4	21	7.7
หมู	135	49.5	135	49.5
เป็ด	95	34.8	97	35.5
เลี้ยงปลา	20	7.3	20	7.3
รวม	273	100.0	273	100.0

Chi-square = 0.112, df. = 3 , Sig = 0.990

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ด้านสังคม วัฒนธรรม

1. ภูมิลำเนา

เกษตรกรส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาในเขตลาดกระบังมาแต่เดิม มากกว่าย้ายมาจากที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 90.1 และ 9.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.18

กรณีที่เกษตรกรที่ย้ายมาจากที่อื่น พบว่าย้ายเข้ามาอยู่ในเขตลาดกระบัง 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.7 รองลงมา 16 -20 ปี, 6 – 10 ปี, 11 – 15 ปี และต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.6, 1.8, 1.1 และ 0.7 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อยู่มาแต่เดิม	246	90.1
ย้ายมาจากที่อื่น		
ต่ำกว่า 5 ปี	2	0.7
6 – 10 ปี	5	1.8
11 – 15 ปี	3	1.1
16 – 20 ปี	7	2.6
21 ปีขึ้นไป	10	3.7
รวม	273	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปเผยแพร่ เว้นแต่การนำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เหตุผลที่ย้ายเข้ามา (ย้ายมาจากที่อื่น)

เหตุผลที่เกษตรกรย้ายเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตลาดกระบัง เนื่องจากย้ายตามครอบครัว/แต่งงาน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาเป็นเหตุผลอื่นๆ (เช่น ย้ายมาอาศัยอยู่กับญาติ) และย้ายมาเพื่อประกอบอาชีพใหม่ คิดเป็นร้อยละ 3.3 และ 2.2 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามเหตุผลที่ย้ายเข้ามา (ย้ายมาจากที่อื่น)

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ N= 27)

เหตุผลที่ย้ายเข้ามา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ย้ายมาเพื่อประกอบอาชีพใหม่	6	22.2
ย้ายตามครอบครัว/แต่งงาน	12	44.4
อื่น ๆ	9	33.3
รวม	27	100.0

3. สมาชิกในครอบครัวที่ไปทำงานหรืออาศัยที่อื่น

สมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่มีใครไปทำงานหรืออาศัยที่อื่น มากกว่าสมาชิกไปทำงานหรืออาศัยที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 68.1 และ 31.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.20

กรณีที่สมาชิกในครอบครัวไปทำงานหรืออาศัยที่อื่น คือ เพื่อประกอบอาชีพใหม่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.3 รองลงมาย้ายตามครอบครัว/แต่งงาน, เพื่อประกอบอาชีพในโรงงาน, อื่น ๆ (เช่น ศึกษาต่อ) และที่อยู่เดิมทำมาหากินฝืดเคือง คิดเป็นร้อยละ 9.9, 4.0, 2.6 และ 1.1 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของสมาชิกในครอบครัวที่ไปทำงานหรืออาศัยที่อื่น (N= 273)

สมาชิกไปทำงานหรืออาศัยที่อื่น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่มี	186	68.1
มี เหตุผล		
เพื่อประกอบอาชีพใหม่	39	14.3
เพื่อประกอบอาชีพในโรงงาน	11	4.0
ที่อยู่เดิมทำมาหากินฝืดเคือง	3	1.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

สมาชิกทำงานหรืออาศัยที่อื่น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ย้ายตามครอบครัว/แต่งงาน	27	9.9
อื่น ๆ	7	2.6
รวม	273	100.0

4. เกษตรกรที่จะย้ายไปอาศัยที่อื่น

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่คิดจะย้ายไปอาศัยที่อื่น มากกว่าคิดจะย้ายไปอาศัยที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 96.8 และ 3.2 ตามลำดับ สำหรับเหตุผลที่เกษตรกรไม่คิดจะย้ายไปอยู่ที่อื่นให้เหตุผลว่า เพราะมีรากฐานมั่นคงแล้ว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมา มีรายได้และอาชีพที่ได้อยู่แล้ว, การคมนาคมสะดวก, การศึกษาของบุตรหลาน และอื่น ๆ (เช่น ไม่รู้จะย้ายไปไหน, อายุมากแล้ว) คิดเป็นร้อยละ 28.0, 11.3, 11.1 และ 2.4 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของสมาชิกที่คิดจะย้ายไปอาศัยที่อื่น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ N= 273)

คิดจะย้ายไปอาศัยที่อื่น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
คิดจะย้าย	17	3.2
ไม่คิดจะย้าย เหตุผล		
มีรากฐานมั่นคงแล้ว	237	44.0
มีรายได้และอาชีพที่ได้อยู่แล้ว	151	28.0
การศึกษาของบุตรหลาน	60	11.1
การคมนาคมสะดวก	61	11.3
อื่น ๆ	13	2.4
รวม	539	100.0

5. เกษตรกรที่คิดว่าจะย้ายไปอาศัยที่อื่น

สำหรับเกษตรกรที่คิดว่าจะย้ายไปอยู่ที่อื่น ให้เหตุผลอื่น ๆ (เช่น เสี่ยงรบกวนจากเครื่องบิน, ไม่มีที่ทำกิน) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.9 รองลงมา ต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่ การคมนาคมไม่สะดวก และไม่พอใจเรื่องสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 21.1, 15.8 และ 5.3 ตามลำดับ ดังแสดงใน

เอกสาร ตารางที่ 4.22 ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของเหตุผลที่เกษตรกรคิดจะย้ายไปอาศัยที่อื่น
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ N= 17)

คิดว่าจะย้ายไปอาศัยที่อื่น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่	4	21.1
การคมนาคมไม่สะดวก	3	15.8
ไม่พอใจเรื่องสิ่งแวดล้อม	1	5.3
อื่น ๆ	11	57.9
รวม	19	100.0

6. เปรียบเทียบสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ
สภาพความเป็นอยู่ของชุมชน เกษตรกรคิดว่าปัจจุบันดีกว่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาคิดว่าปัจจุบันแย่กว่า และคิดว่าไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และ 29.7 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

สภาพความเป็นอยู่ของชุมชน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่แตกต่างกัน	81	29.7
ปัจจุบันดีกว่า	110	40.3
ปัจจุบันแย่กว่า	82	30.0
รวม	273	100.0

7. เปรียบเทียบการมีเวลาให้กับครอบครัว ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ
การมีเวลาให้กับครอบครัว ส่วนใหญ่มีเวลาให้ครอบครัวไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 65.9 รองลงมาปัจจุบันมีเวลาให้มากกว่า, ไม่เคยมีเวลาให้ครอบครัว และปัจจุบันมีเวลาให้น้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 23.8, 5.5 และ 4.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบการมีเวลาให้กับครอบครัว ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

การมีเวลาให้กับครอบครัว	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคยมีเวลาให้ครอบครัว	15	5.5
มีเวลาให้ครอบครัวไม่แตกต่าง	180	65.9
ปัจจุบันมีเวลาให้มากกว่า	65	23.8
ปัจจุบันมีเวลาให้น้อยกว่า	13	4.8
รวม	273	100.0

8. เปรียบเทียบการปรึกษาหารือหรือขอความคิดเห็นร่วมกันของครอบครัว ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

การปรึกษาหารือหรือขอความคิดเห็นร่วมกันของครอบครัว ส่วนใหญ่มีการปรึกษาไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองลงมาปัจจุบันมีการปรึกษามากกว่า, ไม่เคยปรึกษาหารือ และปัจจุบันมีการปรึกษาน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 30.4, 3.3 และ 1.1 ดังแสดงในตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบการปรึกษาหารือหรือขอความคิดเห็นร่วมกันของครอบครัว ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

การปรึกษาหารือหรือขอความคิดเห็นร่วมกัน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคยปรึกษาหารือ	9	3.3
มีการปรึกษาไม่แตกต่างกัน	178	65.2
ปัจจุบันมีการปรึกษามากกว่า	83	30.4
ปัจจุบันมีการปรึกษาน้อยกว่า	3	1.1
รวม	273	100.0

9. เปรียบเทียบการนัดพบเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

การนัดพบเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว มีการนัดพบไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมาปัจจุบันมีการนัดพบกันมากขึ้น, ปัจจุบันมีการนัดพบกันน้อยลง และไม่เคยนัดเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 17.2, 7.3 และ 2.6 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบการนัดพบเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว ก่อนและหลังสร้าง
สนามบิณสูวรรณภูมิ

การนัดพบเพื่อทำกิจกรรม ร่วมกันของครอบครัว	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคยนัดเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน	7	2.6
มีการนัดพบไม่แตกต่างกัน	199	72.9
ปัจจุบันมีการนัดพบกันมากขึ้น	47	17.2
ปัจจุบันมีการนัดพบกันน้อยลง	20	7.3
รวม	273	100.0

10. เปรียบเทียบการมีญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย มาอยู่ประจำในครอบครัว ก่อนและ
หลังสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

การมีญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย มาอยู่ประจำในครอบครัว ส่วนใหญ่ไม่เคยมีญาติ
ผู้ใหญ่มาอยู่ด้วย คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมา มีญาติผู้ใหญ่มาอยู่ด้วยประจำ และเมื่ออดีตมีแต่
ปัจจุบันไม่มี คิดเป็นร้อยละ 34.4 และ 24.2 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบการมีญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย มาอยู่ประจำในครอบครัว ก่อนและหลัง
สร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

การมีญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย มาอยู่ประจำในครอบครัว	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคยมีญาติผู้ใหญ่มาอยู่ด้วย	113	41.4
มีญาติผู้ใหญ่มาอยู่ด้วยประจำ	94	34.4
เมื่ออดีตมี แต่ปัจจุบัน ไม่มี	66	24.2
รวม	273	100.0

11. เปรียบเทียบโอกาสในการศึกษาชั้นประถมศึกษาของบุตรหลาน ก่อนและหลังสร้าง
สนามบิณสูวรรณภูมิ

โอกาสในการศึกษาชั้นประถมศึกษาของบุตรหลาน ส่วนใหญ่ปัจจุบันมีโอกาสใน
การเลือกโรงเรียนได้มากกว่า คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมา มีโอกาสไม่แตกต่างกัน, ไม่มีบุตรหลาน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนในระดับนี้ และปัจจุบันมีโอกาสนในการเลือกโรงเรียนได้น้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 27.1, 24.5 และ 1.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบโอกาสในการศึกษาชั้นประถมศึกษาของบุตรหลาน ก่อนและหลังสร้าง สนามบิณสุวรรณภูมิ

โอกาสในการศึกษาชั้นประถมศึกษาของบุตรหลาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่มีบุตรหลานเรียนในระดับนี้	67	24.5
ไม่มีความแตกต่าง	74	27.1
ปัจจุบันมีโอกาสนในการเลือกโรงเรียนได้มากกว่า	127	46.5
ปัจจุบันมีโอกาสนในการเลือกโรงเรียนได้น้อยกว่า	5	1.8
รวม	273	100.0

12. เปรียบเทียบโอกาสในการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา ของบุตรหลานก่อน และหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ

โอกาสในการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา ของบุตรหลาน ปัจจุบันมี โอกาสนในการเลือกโรงเรียนได้มากกว่า มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาไม่มีบุตรหลานเรียนใน ระดับนี้, มีโอกาสนเลือกเรียนได้ไม่แตกต่างกัน และปัจจุบันมีโอกาสนในการเลือกโรงเรียนได้น้อยกว่า คิด เป็นร้อยละคิดเป็นร้อยละ 27.8, 14.7 และ 13.6 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบโอกาสในการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญาของบุตรหลาน ก่อน และหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ

โอกาสในการชั้นมัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่มีบุตรหลานเรียนในระดับนี้	76	27.8
ไม่มีความแตกต่าง	40	14.7
ปัจจุบันมีโอกาสนในการเลือกโรงเรียนได้มากกว่า	120	44.0
ปัจจุบันมีโอกาสนในการเลือกโรงเรียนได้น้อยกว่า	37	13.6
รวม	273	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13. เปรียบเทียบโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปของบุตรหลาน ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

โอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปของบุตรหลาน เกษตรกร ไม่มีบุตรหลานเรียนในระดับนี้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.8 รองลงมาปัจจุบันมีโอกาในการเลือกโรงเรียนได้มากกว่า, ปัจจุบันมีโอกาสในการเลือกโรงเรียนได้น้อยกว่า และมีโอกาสเลือกเรียนได้ไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 33.3, 17.2 และ 14.7 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของบุตรหลาน ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

โอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษาของบุตรหลาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่มีบุตรหลานเรียนในระดับนี้	95	34.8
ไม่มีความแตกต่าง	40	14.7
ปัจจุบันมีโอกาสในการเลือกโรงเรียนได้มากกว่า	91	33.3
ปัจจุบันมีโอกาสในการเลือกโรงเรียนได้น้อยกว่า	47	17.2
รวม	273	100.0

14. เปรียบเทียบความสะดวกสบายในการเดินทาง ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ
ความสะดวกสบายในการเดินทาง ส่วนใหญ่ปัจจุบันมีความสะดวกมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาปัจจุบันมีความสะดวกน้อยกว่า, มีความสะดวกไม่แตกต่างกัน และไม่ต้องเดินทางคิดเป็นร้อยละ 14.3, 11.7 และ 2.2 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 เปรียบเทียบความสะดวกสบายในการเดินทาง ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

ความสะดวกสบายในการเดินทาง	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่ต้องเดินทาง	6	2.2
มีความสะดวกไม่แตกต่างกัน	32	11.7
ปัจจุบันมีความสะดวกมากกว่า	196	71.8
ปัจจุบันมีความสะดวกน้อยกว่า	39	14.3
รวม	273	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการประชาสัมพันธ์ ไม่ควรนำออกไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. เปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่น ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่น ปัจจุบันได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่า มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน, ปัจจุบันได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยกว่า และไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 23.1, 18.3 และ 1.8 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 เปรียบเทียบการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่น ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	5	1.8
ได้รับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน	63	23.1
ปัจจุบันได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่า	155	56.8
ปัจจุบันได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยกว่า	50	18.3
รวม	273	100.0

16. เปรียบเทียบการคบหาสมาคมกับเพื่อนบ้าน ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ การคบหาสมาคมกับเพื่อนบ้าน ส่วนใหญ่มีการคบหาไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 69.6 รองลงมาปัจจุบันมีการคบหามากกว่า และปัจจุบันมีการคบหาน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 17.9 และ 12.5 ตามลำดับ แสดงในตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 เปรียบเทียบการคบหาสมาคมกับเพื่อนบ้าน ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ

การคบหาสมาคมกับเพื่อนบ้าน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มีการคบหาไม่แตกต่างกัน	190	69.6
ปัจจุบันมีการคบหามากกว่า	49	17.9
ปัจจุบันมีการคบหาน้อยกว่า	34	12.5
รวม	273	100.0

17. เปรียบเทียบการให้ความร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาหมู่บ้าน ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ

การให้ความร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาหมู่บ้าน เกษตรกรให้ความร่วมมือไม่แตกต่างกัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาปัจจุบันให้ความร่วมมือมากกว่า, ปัจจุบันให้มากกว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความร่วมมือน้อยกว่า และไม่เคยให้ความร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ 22.7, 18.7 และ 9.9 ตามลำดับ แสดงในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 เปรียบเทียบการให้ความร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาหมู่บ้าน ก่อนและหลังสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ

การให้ความร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาหมู่บ้าน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคยให้ความร่วมมือ	27	9.9
ให้ความร่วมมือไม่แตกต่างกัน	133	48.7
ปัจจุบันให้ความร่วมมือมากกว่า	62	22.7
ปัจจุบันให้ความร่วมมือน้อยกว่า	51	18.7
รวม	273	100.0

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ด้านเศรษฐกิจ

1. เปรียบเทียบรายจ่ายครัวเรือน ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิกับปัจจุบัน

ส่วนที่เกี่ยวกับรายจ่ายของครอบครัวเมื่อเปรียบเทียบกับอดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน ในภาพรวมพบว่ารายจ่ายในหมวดต่างๆ ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ได้แก่ ค่าอาหาร ($\bar{X} = 4.17$) การลงทุนเกี่ยวกับอาชีพ ($\bar{X} = 4.07$) ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์และสาธารณูปโภคอื่นๆ ($\bar{X} = 3.85$) และค่าพาหนะ ($\bar{X} = 3.77$) ส่วนค่าใช้จ่ายเหมือนเดิม ได้แก่ ค่าการศึกษาเล่าเรียนบุตร ($\bar{X} = 2.97$) ค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ($\bar{X} = 2.85$) และค่ารักษาพยาบาล ($\bar{X} = 2.77$) ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 เปรียบเทียบรายจ่ายครัวเรือน เมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน

	ปริมาณรายจ่าย					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
	ลดลง มาก (1)	ลดลง เล็กน้อย (2)	เหมือน เดิม (3)	เพิ่มขึ้น เล็กน้อย (4)	เพิ่มขึ้น มาก (5)			
1. ค่าอาหาร	-	1 (0.4)	29 (10.6)	107 (39.2)	136 (49.8)	4.17	1.202	เพิ่มขึ้น เล็กน้อย
2. ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม	1 (0.4)	2 (0.7)	115 (42.1)	118 (43.2)	37 (13.6)	2.85	1.629	เหมือน เดิม
3. ค่า รักษาพยาบาล	56 (20.5)	17 (6.2)	89 (32.6)	89 (32.6)	22 (8.1)	2.77	1.404	เหมือน เดิม
4. ค่าพาหนะ	52 (19.0)	2 (0.7)	27 (9.9)	118 (43.2)	74 (27.1)	3.77	1.154	เพิ่มขึ้น เล็กน้อย
5. ค่าน้ำ/ ไฟฟ้า/ โทรศัพท์และ สาธารณูปโภคอื่นๆ	7 (2.6)	16 (5.9)	31 (11.4)	128 (46.9)	91 (33.3)	3.85	1.264	เพิ่มขึ้น เล็กน้อย
6. ค่าการศึกษา เล่าเรียนบุตร	41 (15.0)	12 (4.4)	89 (32.6)	81 (29.7)	50 (18.3)	2.97	1.544	เหมือน เดิม
7. การลงทุน เกี่ยวกับอาชีพ	1 (0.4)	6 (2.2)	49 (17.9)	38 (13.9)	179 (65.6)	4.07	1.538	เพิ่มขึ้น เล็กน้อย
					เฉลี่ยรวม	3.45	0.849	เพิ่มขึ้น เล็กน้อย

2. การเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่คิดจะเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก มากกว่าจะเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 92.3 และ 7.7 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่คิดเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก

การเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เปลี่ยนแปลง	252	92.3
เปลี่ยนแปลง	21	7.7
รวม	273	100.0

3. เปรียบเทียบรายได้เมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน

รายได้ของเกษตรกร เปรียบเทียบอดีต (ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน พบว่าปัจจุบันเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมามีรายได้ไม่แตกต่างกัน และปัจจุบันมีรายได้ลดลง คิดเป็นร้อยละ 23.8 และ 17.2 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 เปรียบเทียบรายได้เมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน

เปรียบเทียบรายได้	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่แตกต่างกัน	65	23.8
ปัจจุบันรายได้ลดลง	47	17.2
ปัจจุบันรายได้เพิ่มขึ้น	161	59.0
รวม	273	100.0

4. เปรียบเทียบรายจ่ายเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน

รายจ่ายของเกษตรกร เปรียบเทียบอดีต (ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน ส่วนใหญ่ปัจจุบันเกษตรกรมีรายจ่ายเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 86.1 รองลงมามีรายจ่ายไม่แตกต่างกัน และปัจจุบันมีรายจ่ายลดลง คิดเป็นร้อยละ 12.8 และ 1.1 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 เปรียบเทียบรายจ่ายเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน

เปรียบเทียบรายจ่าย	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่แตกต่างกัน	35	12.8
ปัจจุบันรายจ่ายลดลง	3	1.1
ปัจจุบันรายจ่ายเพิ่มขึ้น	235	86.1
รวม	273	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารวิจัยไว้สำหรับศึกษาใช้งานเพื่อการเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เปรียบเทียบการออมเงินเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน

การออมเงิน เปรียบเทียบอดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบันพบว่า ปัจจุบันมีเงินเหลือเก็บมากขึ้น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมาไม่เคยมีเงินเก็บ, ปัจจุบันมีเงินเหลือเก็บน้อยลง และมีเงินเหลือเก็บไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 28.2, 19.8 และ 16.5 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 เปรียบเทียบการออมเงินเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน

เปรียบเทียบการออมเงิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคยมีเงินเก็บ	77	28.2
มีเงินเหลือเก็บไม่แตกต่างกัน	45	16.5
ปัจจุบันมีเงินเหลือเก็บน้อยลง	54	19.8
ปัจจุบันมีเงินเหลือเก็บมากขึ้น	97	35.5
รวม	273	100.0

6. เปรียบเทียบการมีหนี้สินเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน

การมีหนี้สินของเกษตรกร เปรียบเทียบอดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน พบว่าเกษตรกรไม่เคยมีหนี้สิน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.8 รองลงมาปัจจุบันมีหนี้สินลดน้อยลง, ปัจจุบันมีหนี้สินเพิ่มขึ้น และมีหนี้สินไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 23.8, 23.4 และ 17.9 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 เปรียบเทียบการมีหนี้สินเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสุวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน

เปรียบเทียบการมีหนี้สิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่เคยมีหนี้สิน	95	34.8
มีหนี้สินไม่แตกต่างกัน	49	17.9
ปัจจุบันมีหนี้สินลดน้อยลง	65	23.8
ปัจจุบันมีหนี้สินเพิ่มขึ้น	64	23.4
รวม	273	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน กรณีผู้มีหนี้สิน

วัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินของเกษตรกร เปรียบเทียบอดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ) กับปัจจุบันกรณีผู้มีหนี้สิน พบว่าส่วนใหญ่วัตถุประสงค์ไม่แตกต่างกัน คือเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 76.4 รองลงมาแตกต่างกัน เช่น กู้มาเพื่อทุนการศึกษาลูก สร้างบ้าน หรือซื้อรถ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 23.6 ดังแสดงในตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน กรณีผู้มีหนี้สิน (N = 178)

วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่แตกต่างกัน	136	76.4
แตกต่างกัน	42	23.6
รวม	178	100.0

8. เปรียบเทียบแหล่งเงินกู้ยืมเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน กรณีผู้มีหนี้สิน

แหล่งเงินกู้ของเกษตรกร เปรียบเทียบอดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน กรณีผู้มีหนี้สิน ส่วนใหญ่แหล่งเงินกู้ไม่แตกต่างกัน คือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (รทส.) คิดเป็นร้อยละ 82.6 รองลงมาแตกต่างกัน เช่น จากญาติพี่น้อง หนี้นอกระบบ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 17.4 ดังแสดงในตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 เปรียบเทียบแหล่งเงินกู้ยืมเมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ) กับปัจจุบัน กรณีผู้มีหนี้สิน (N = 178)

เปรียบเทียบแหล่งเงินกู้ยืม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ไม่แตกต่างกัน	147	82.6
แตกต่างกัน	31	17.4
รวม	178	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ผลกระทบจากการสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

ผลกระทบจากการสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ พบว่าเกษตรกรให้ความคิดเห็นว่าไม่มีผลกระทบใดๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมามีผลเสีย เช่น เกิดเสียงรบกวนจากสนามบิณสูวรรณภูมิ น้ำท่วม น้ำในลำคลองเน่าเสีย เป็นต้น, มีผลดี เช่น การคมนาคมสะดวกขึ้น มีแหล่งงานเพิ่มขึ้น เป็นต้น และมีทั้งผลดีและผลเสีย คิดเป็นร้อยละ 26.0, 15.0 และ 13.2 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 แสดงผลกระทบจากสนามบิณสูวรรณภูมิ

ผลกระทบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ผลดี	41	15.0
ผลเสีย	71	26.0
ไม่มีผลกระทบ	125	45.8
มีทั้งผลดีและผลเสีย	36	13.2
รวม	273	100.0

4.1.5 ทศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ

จากการศึกษาทัศนคติพบว่า ในภาพรวมเกษตรกรรู้สึกเฉยๆ ($\bar{X} = 3.30$) กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการมีสนามบิณสูวรรณภูมิ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หัวข้อที่เกษตรกรมีทัศนคติ ที่อยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย มีดังต่อไปนี้ 1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าพื้นที่ในเขตลาดกระบัง เหมาะสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพราะมีดินที่อุดมสมบูรณ์และมีน้ำเพียงพอกับการทำการเกษตร ($\bar{X} = 3.77$) 2) การมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก รวดเร็วมากขึ้น ($\bar{X} = 3.62$) 3) ท่านมีความพึงพอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน ถึงแม้ชุมชนจะแออัดขึ้น แต่ก็ยังมีความสะดวกและสภาพเศรษฐกิจดีขึ้นกว่าเดิม ($\bar{X} = 3.48$) 4) การมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้ชาวบ้านมีการศึกษาดีขึ้น ($\bar{X} = 3.44$) 5) การมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้เกิดชุมชนแออัด เพราะประชาชนย้ายเข้ามาทำงาน และเป็นเหตุของการเกิดปัญหาสังคม เช่น ลักขโมย ยาเสพติด และวัยรุ่นมั่วสุมตามแหล่งบันเทิง ($\bar{X} = 3.40$) ส่วนหัวข้อที่เกษตรกรมีทัศนคติ ที่อยู่ในระดับเฉยๆ มีดังต่อไปนี้ 1) การมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้มีจำนวนแรงงานอพยพเข้ามาในพื้นที่เขตลาดกระบังมากขึ้น ($\bar{X} = 3.36$) 2) ผลจากการสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้ชาวบ้านมีอาชีพใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 3.34$) 3) การมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา ฯ) มีปริมาณลดลง ($\bar{X} = 3.29$) 4) ผลจากการสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้เกษตรกรมีโอกาสหารายได้เพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 3.27$) 5) การมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้วิถีชีวิต

ไม่ต่างกันทุกสิ่งกัน อีกทั้งยังมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเกษตรกรในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ($\bar{X} = 3.26$) 6) การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้เกษตรกรสูญเสียที่ดินทำกินและถิ่นที่อยู่อาศัย ($\bar{X} = 3.09$) 7) การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้วัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป (เช่น การเอางาน การร่วมแรง ร่วมใจทำงานเพื่อส่วนรวม) ($\bar{X} = 3.04$) 8) การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้เกิดปัญหาหน้าท่วมบ้านเรือน และพื้นที่การเกษตรมากขึ้น ($\bar{X} = 3.01$) 9) การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้การประกอบอาชีพทางการเกษตรลดลง ($\bar{X} = 2.97$) ดังแสดงในตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.44 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ

	ระดับทัศนคติ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (5)	ค่อนข้าง เห็น ด้วย (4)	เฉยๆ (3)	ไม่ค่อย เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)			
1. การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้วิถีชีวิตของเกษตรกร ในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น	62 (22.7)	64 (23.4)	68 (24.9)	40 (14.7)	39 (14.3)	3.26	1.342	เฉยๆ
2. การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้เกิดชุมชนแออัด เพราะ ประชาชนย้ายเข้ามาทำงาน และเป็นเหตุของการเกิด ปัญหาสังคม เช่น ลักขโมย ยา เสพติด และวัยรุ่นมั่วสุมตาม แหล่งบันเทิง	92 (33.7)	56 (20.5)	43 (15.8)	33 (12.1)	49 (17.9)	3.40	1.497	ค่อนข้าง เห็นด้วย
3. ท่านมีความพึงพอใจกับ สภาพชีวิตในปัจจุบัน ถึงแม้ ชุมชนจะแออัดขึ้น แต่ก็ยังมี ความสะดวกและสภาพ เศรษฐกิจดีขึ้นกว่าเมื่อก่อน	84 (30.8)	78 (28.6)	37 (13.6)	32 (11.7)	42 (15.4)	3.48	1.425	ค่อนข้าง เห็นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (5)	ค่อนข้าง เห็น ด้วย (4)	เฉยๆ (3)	ไม่ค่อย เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)			
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า พื้นที่ในเขตลาดกระบัง เหมาะสำหรับการประกอบ อาชีพเกษตรกรรม เพราะมี ดินที่อุดมสมบูรณ์และมีน้ำ เพียงพอกับการทำการเกษตร	145 (53.1)	45 (16.5)	4 (1.5)	32 (11.7)	47 (17.2)	3.77	1.587	ค่อนข้าง เห็นด้วย
5. การมีสนามบาสสูวรรณภูมิ ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา ฯ)มีปริมาณ ลดลง	86 (31.5)	58 (21.2)	35 (12.8)	36 (13.2)	58 (21.2)	3.29	1.543	เฉยๆ
6. การมีสนามบาสสูวรรณภูมิ ทำให้เกิดเกิดปัญหาน้ำท่วม บ้านเรือน และพื้นที่ การเกษตรมากขึ้น	61 (22.3)	56 (20.5)	42 (15.4)	54 (19.8)	60 (22.0)	3.01	1.478	เฉยๆ
7. การมีสนามบาสสูวรรณภูมิ ทำให้มีเส้นทางคมนาคมที่ สะดวก รวดเร็วมากขึ้น	130 (47.6)	49 (17.9)	11 (4.0)	27 (9.9)	56 (20.5)	3.62	1.620	ค่อนข้าง เห็นด้วย
8. การมีสนามบาสสูวรรณภูมิ ทำให้เกษตรกรสูญเสียที่ดิน ทำกินและดินที่อยู่อาศัย	61 (22.3)	59 (21.6)	59 (21.6)	31 (11.4)	63 (23.1)	3.09	1.465	เฉยๆ
9. การมีสนามบาสสูวรรณภูมิ ทำ ให้มีจำนวนแรงงานอพยพเข้ามา ในพื้นที่เขตลาดกระบังมากขึ้น	87 (31.9)	49 (17.9)	53 (19.4)	42 (15.4)	42 (15.4)	3.36	1.451	เฉยๆ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.44 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (5)	ค่อนข้าง เห็น ด้วย (4)	เฉยๆ (3)	ไม่ค่อย เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)			
10. การมีสนามบิณสุวรรณ ภูมิ ทำให้วัฒนธรรมชุมชน ดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป (เช่น การเอางาน การร่วมแรง ร่วม ใจทำงานเพื่อส่วนรวม)	45 (16.5)	43 (15.8)	108 (39.6)	31 (11.4)	46 (16.8)	3.04	1.268	เฉยๆ
11. การมีสนามบิณสุวรรณ ภูมิ ทำให้ชาวบ้านมีการศึกษา ดีขึ้น	82 (30.0)	60 (22.0)	63 (23.1)	33 (12.1)	35 (12.8)	3.44	1.366	ค่อนข้าง เห็นด้วย
12. ผลจากการมีสนามบิณ สุวรรณภูมิ ทำให้การ ประกอบอาชีพทางการเกษตร ลดลง	59 (21.6)	56 (20.5)	42 (15.4)	50 (18.3)	66 (24.2)	2.97	1.492	เฉยๆ
13. ผลจากการสร้างสนามบิณ สุวรรณภูมิ ทำให้เกษตรกรมี โอกาสหารายได้เพิ่มมากขึ้น	72 (26.4)	66 (24.2)	52 (19.0)	30 (11.0)	53 (19.4)	3.27	1.455	เฉยๆ
14. ผลจากการสร้างสนามบิณ สุวรรณภูมิ ทำให้ชาวบ้านมี อาชีพใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น	78 (28.6)	66 (24.2)	49 (17.9)	30 (11.0)	50 (18.3)	3.34	1.456	เฉยๆ
	เฉลี่ยรวม					3.30	0.982	เฉยๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

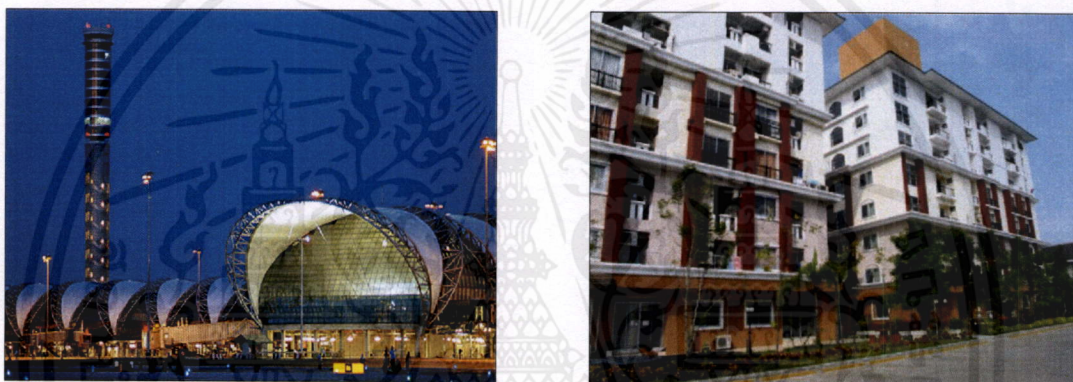
4.2 ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการศึกษาดังนี้
สภาพโดยทั่วไปของเขตลาคกระบัง มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มคล้ายแอ่งกระทะ ประกอบไปด้วยท้องทุ่งกว้างใหญ่ และมีคูคลองมากมาย เป็นเขตที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย ทั้งไทย มอญ จีน และมุสลิม แม้ปัจจุบันได้กลายเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม สถานศึกษาที่มีชื่อเสียง และอยู่ใกล้ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ซึ่งทำให้เขตลาคกระบังเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว ในอดีตประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม ส่วนปัจจุบันประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาอาชีพการเกษตร พนักงานบริษัท รับราชการและอื่นๆ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับยูโซบ วงศ์อิสลาม (2552, สัมภาษณ์) กล่าวว่า “ปัจจุบันชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง เนื่องจากมีที่ทำกินน้อยลง” แต่อีกด้านหนึ่ง คนที่นี่ก็ยังดำเนินชีวิตตามวิถีในอดีต ทั้งการประกอบอาชีพด้านการเกษตร การสืบสานประเพณีที่มีคุณค่า และการสัญจรทางน้ำ เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา รองลงมาคือเลี้ยงปลาในบ่อดิน ปลูกหญ้า และอื่นๆ แหล่งน้ำที่ใช้ในการทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นน้ำจากลำคลอง เช่น คลองประเวศบุรีรมย์ คลองมอญ คลองหลวงแพ่ง เป็นต้น (ภาพที่ 4.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้แบบเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ภาพที่ 4.1 การทำการเกษตรปัจจุบัน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันประชากร มีการอพยพจากภายนอกเข้ามาใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม และสนามบินสุวรรณภูมิ ปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเทียบกับอดีต ดังคำกล่าวของสมนึก พ่วงรอด (2552, สัมภาษณ์) กล่าวว่า “ปัจจุบันมีประชากรเข้ามาในชุมชนเพิ่มมากขึ้น เพื่อมาใช้แรงงานในโรงงาน อุตสาหกรรม และมาอาศัยในหมู่บ้านจัดสรร” ทำให้จำนวนครัวเรือนมีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่ในทาง กลับกันครัวเรือนเกษตรกรรมกลับมีปริมาณลดลง เนื่องจากคนรุ่นใหม่ไม่นิยมทำอาชีพการเกษตร หันไป ใช้แรงงานเป็นลูกจ้างในภาคอุตสาหกรรมและอื่น ๆ มากขึ้น อีกสาเหตุที่ทำให้ครัวเรือนเกษตรลดลง เนื่องจากที่ดินที่ใช้ทำการเกษตร ได้ถูกปรับเปลี่ยนเป็นหมู่บ้านจัดสรร หอพัก และอื่น ๆ ตามความ ต้องการของประชากรที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 4.2)

ภาพที่ 4.2 สิ่งก่อสร้างที่เข้ามาแทนที่พื้นที่การเกษตร

สภาพทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากเกษตรกร ชาวนามีการทำงานเพิ่มขึ้นเป็นปีละ 2 - 3 ครั้ง จากเมื่ออดีตทำแค่ปีละครั้ง และจากการขยายตัวของเมือง ทำให้ออกเหนือจากฤดูกาลทำนา เกษตรกรยังมีอาชีพเสริมเป็นทางเลือกเพิ่มมากขึ้น เช่น การรับจ้าง การค้าขาย ทำให้มีรายได้เพิ่ม ในขณะที่รายได้เพิ่มขึ้นรายจ่ายก็เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากปัจจุบันค่า ครองชีพและค่าการลงทุนในการประกอบอาชีพสูงขึ้นมาก ทำให้เกษตรกรต้องแบกรับภาระหนี้สินที่ เพิ่มขึ้น ดังที่ภักดี จันทรโท (2552, สัมภาษณ์) กล่าวว่า “ชาวนามัยก่อนทำนาชื่อนา ปัจจุบันทำนาขาย นา” แหล่งเงินกู้ที่สำคัญ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) และในบางรายก็ เป็นแหล่งเงินกู้นอกระบบ เป็นต้น ในส่วนของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ที่ดินส่วนที่เป็นที่พักอาศัยส่วนใหญ่จะ เป็นที่ดินของตนเอง แต่สำหรับที่ดินที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นที่เช่า ซึ่งเกษตรกรบางรายมีการเข้ามา ตั้งแต่วรุ่นของพ่อแม่สืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับสมนึก พ่วงรอด(2552, สัมภาษณ์) กล่าวว่า “ที่นาที่ทำอยู่ในปัจจุบันเป็นนาเช่า ซึ่งตกทอดมาตั้งแต่รุ่นของพ่อแม่และปัจจุบันก็ได้มีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ได้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขยายพื้นที่เช่ามากขึ้นเพื่อให้เพียงพอจนเกือบครบถ้วน” โดยมีการจ่ายค่าเช่าเป็นรายปีในรูปของเงินค่าเช่า หรือในบางรายก็มีการจ่ายค่าเช่าเป็นข้าวที่ผลิตได้ในแปลงนั้น ตามแต่อัตราที่ตกลงกับเจ้าของที่ดิน

สภาพสังคมและวัฒนธรรม ในปัจจุบันความสัมพันธ์ในระดับเครือญาติและระหว่างเพื่อนบ้านยังคงเหมือนกับในอดีต ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก มีการช่วยเหลือแบ่งปัน แต่การเอาแรงในการประกอบอาชีพเปลี่ยนไปจากเมื่อก่อน คือในปัจจุบันจะเป็นในรูปแบบของการจ้างเหมา ในส่วนของประเพณีและพิธีกรรมต่าง ๆ ยังคงปฏิบัติเหมือนเดิม เช่น ประเพณีการส่งข้าวแช่ไปถวายวัดในตอนเช้าของวันสงกรานต์ ซึ่งตอนนี้ยังปฏิบัติอยู่ ซึ่งวารุณี คำแก้ว (2552, สัมภาษณ์) เล่าว่า “การนำข้าวแช่ไปถวายวัดจากเมื่อก่อนทำกัน 7 วัน แต่ในปัจจุบันเนื่องจากหนุ่มสาวส่วนใหญ่ทำงานโรงงานทำให้มีวันหยุดแค่ 3 วัน ประเพณีการถวายข้าวแช่จึงเหลือแค่ 3 วัน” ส่วนบ้านที่อยู่อาศัยก็เปลี่ยนไปตามยุคสมัย และมีการขยับขยาย จากที่เคยสร้างบ้านริมแม่น้ำลำคลอง ปัจจุบันหันมาสร้างบ้านริมถนนที่มีการคมนาคมสะดวก ถึงอำนวยความสะดวกต่างๆ ก็มีเพิ่มมากขึ้น เช่น ในอดีตส่วนใหญ่เป็นการสัญจรทางน้ำโดยใช้เรือเป็นหลัก แต่ปัจจุบันหันมาสัญจรทางถนนโดยใช้รถส่วนตัวและรถประจำทาง จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป มีมลพิษจากโรงงาน จากท่อไอเสียของรถยนต์ และจากสารเคมีที่ใช้ในการเกษตร ทำให้เกษตรกรมีโรครกภัยไข้เจ็บเพิ่มมากขึ้น สุขภาพเสื่อมลงเร็วกว่าเมื่อก่อน

ด้านสาธารณูปโภค ปัจจุบันการพัฒนาและการขยายตัวของเมืองส่งผลให้เขตลาดกระบังมีการพัฒนาระบบการคมนาคมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง ผลก็คือทำให้การเดินทางสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ในทางกลับกันมีผลเสียคือ ทำให้เกิดปัญหาการจราจร รถติด เกิดมลพิษในอากาศเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันระบบไฟฟ้ามีทั่วถึง ทำให้ทุกครัวเรือนมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ทั้งมือถือ ข้าว ตู้เย็น พัดลม โทรทัศน์ การสื่อสารต่าง ๆ ก็สะดวกรวดเร็วขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับอดีตเวลามีปัญหาหรือธุระหารือ จะต้องเดินทางไปหาด้วยตนเอง แต่ปัจจุบันมีระบบโทรศัพท์สาธารณะและระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ทำให้สามารถติดต่อกันง่าย และรวดเร็วมากขึ้น ส่วนของน้ำที่ใช้ในการอุปโภคและบริโภคจากเมื่อก่อนใช้น้ำจากลำคลอง ปัจจุบันใช้น้ำประปา แต่ในบางพื้นที่ เช่น แขวงชุมทองบางส่วนยังต้องใช้น้ำจากลำคลองและน้ำบาดาล สาเหตุเพราะน้ำประปายังเข้าไม่ถึง โดยหน่วยงานรัฐให้เหตุผลว่าเป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล และการสร้างบ้านเรือนก็ห่างกัน ทำให้ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการสูง

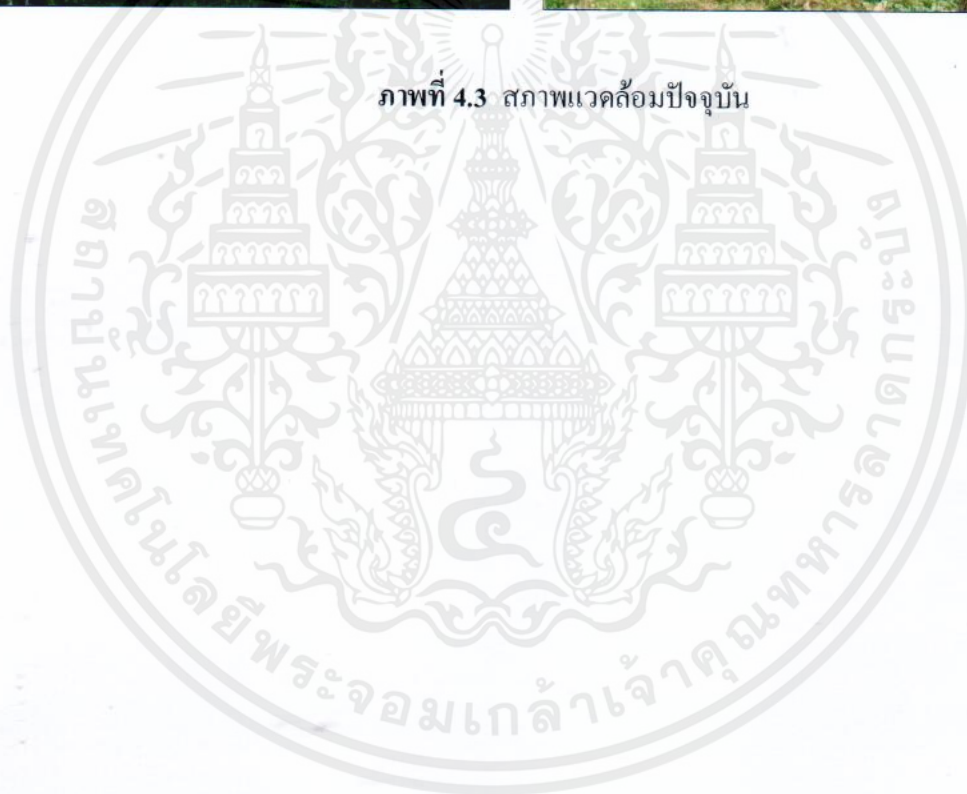
สภาพแวดล้อม ปัจจุบันสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมลงมาก เนื่องจากหมู่บ้านจัดสรร หอพัก และโรงงานต่าง ๆ ที่เข้ามาตั้งในพื้นที่ มีการปล่อยน้ำเสียลงสู่น้ำลำคลอง ทำให้เกษตรกรไม่สามารถนำน้ำมาใช้ทำการเกษตรและอุปโภคได้ นอกจากนี้ยังมีการลักลอบนำขยะจากในเมืองใหญ่มาทิ้งบริเวณเขตลาดกระบัง ทำให้เกิดปัญหากลิ่นเน่าเหม็น และน้ำเสียไหลลงสู่ลำคลอง และปัญหาเสียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รบกวนจากเครื่องบิน ที่ขึ้นลงสนามบินสุวรรณภูมิ ปัญหาน้ำท่วมที่เกิดจากการถมที่เพื่อสร้างหมู่บ้าน
จัดสรร เป็นต้น (ภาพที่ 4.3)

ภาพที่ 4.3 สภาพแวดล้อมปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง ทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม-วัฒนธรรม ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ และเพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ โดยการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 273 ครัวเรือน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ T-test และ Chi-square สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยง โดยวิธีการเปรียบเทียบข้อมูล (Content Comparison) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 76.2 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56 ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 86.8 เป็นครอบครัวขนาดกลาง มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 61.9 สมาชิกในครอบครัวไม่ได้อยู่ในวัยกำลังศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.5 ส่วนรายได้และรายจ่ายของครอบครัวอยู่ในช่วงระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.3 และ 47.3 ตามลำดับ

2. การเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ด้านกายภาพ

ก่อนสร้างสุวรรณภูมิ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีที่ดินสร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.8 ส่วนที่ดินทำการเกษตรเป็นของผู้อื่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.3 การถือครองที่ดินทำการเกษตรเป็นแบบเช่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.6 มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองเฉลี่ย 9.73 ไร่ และมีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเป็นที่เช่าเฉลี่ย 20.66 ไร่ พืชหลักที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ คือข้าว คิดเป็นร้อยละ 77.3 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ปลูกพืชชนิดอื่น

คิดเป็นร้อยละ 69.2 เกษตรกรมีการเพาะปลูกเฉลี่ยปีละ 1.77 ครั้ง ส่วนใหญ่เกษตรกรมีที่ดินทำกินเพียงพอจนเจือกรอบครัว คิดเป็นร้อยละ 79.5 และเกษตรกรเลี้ยงหมูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.5

หลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรมีที่ดินสร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 60.8 มีที่ดินทำการเกษตรเป็นของผู้อื่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.4 การถือครองที่ดินทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นแบบเช่า คิดเป็นร้อยละ 62.6 มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองเฉลี่ย 9.60 ไร่ และมีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเป็นที่เช่าเฉลี่ย 21.55 ไร่ พืชหลักที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ คือข้าว คิดเป็นร้อยละ 72.5 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้ปลูกพืชชนิดอื่น คิดเป็นร้อยละ 63.7 เกษตรกรมีการเพาะปลูกเฉลี่ยปีละ 2.01 ครั้ง ส่วนใหญ่เกษตรกรมีที่ดินทำกินเพียงพอจนเจือกรอบครัว คิดเป็นร้อยละ 81.3 และเกษตรกรเลี้ยงหมูมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.5

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลง พบว่าก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ เกษตรกรมีที่ดินสำหรับสร้างที่อยู่อาศัย การถือครองและรูปแบบการถือครองที่ดิน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองและที่เช่า การปลูกพืชหลักและพืชชนิดอื่น ๆ การมีที่ดินทำกินเพียงพอจนเจือกรอบครัว และการเลี้ยงสัตว์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำนวนครั้งที่เพาะปลูกพืชต่อปีมีความแตกต่างกันก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิมีการเพาะปลูกพืชปีละ 2 - 3 ครั้ง จากเมื่อก่อนปลูกปีละครั้ง

3. การเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ด้านสังคม วัฒนธรรม

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตลาคกระบังมาแต่เดิม คิดเป็นร้อยละ 90.1 ส่วนเกษตรกรที่ย้ายภูมิลำเนาจากที่อื่น มีระยะเวลาการย้ายเข้ามา 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.7 วัตถุประสงค์ที่ย้ายเข้ามาในเขตลาคกระบังคือย้ายตามครอบครัวหรือแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 44.4 สมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีใครไปทำงานหรืออาศัยที่อื่น คิดเป็นร้อยละ 68.1 ส่วนสมาชิกที่ไปทำงานหรืออาศัยที่อื่น เหตุผลเพื่อประกอบอาชีพใหม่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.3 ปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่คิดจะย้ายไปอาศัยที่อื่น สาเหตุเพราะมีรากฐานมั่นคงแล้วมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.0 ส่วนเกษตรกรที่คิดจะย้ายไปอาศัยที่อื่น มีเหตุผลอื่นๆ มากที่สุด เช่น เสี่ยงรบกวนจากเครื่องบิน ไม่มีที่ทำกิน เป็นต้น เมื่อเปรียบเทียบสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ พบว่าปัจจุบันดีกว่า คิดเป็นร้อยละ 40.3 เปรียบเทียบการมีเวลาให้กับครอบครัว การปรึกษาหารือหรือขอความคิดเห็นร่วมกัน และมีการนัดพบเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ พบว่าไม่แตกต่างกัน การมีญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย มาอยู่ประจำในครอบครัว พบว่าไม่เคยมีญาติผู้ใหญ่มาอยู่ด้วยมากที่สุด ส่วนการมีโอกาสในการศึกษาชั้นประถมศึกษาของบุตรหลาน ก่อนและหลังสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ พบว่าปัจจุบันมีโอกาสในการเลือกโรงเรียนได้มากกว่า คิดเป็นร้อยละ 46.5 การมีโอกาสในการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา ของบุตรหลาน พบว่าปัจจุบันมีโอกาสในการเลือกโรงเรียนได้มากกว่า คิดเป็นร้อยละ 44.0 และการมีโอกาสในการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปของบุตรหลาน พบว่าเกษตรกรไม่มีบุตรหลานเรียนในระดับนี้ คิดเป็นร้อยละ 34.8 ส่วนความสะดวกสบายในการเดินทาง เปรียบเทียบก่อนและหลังสร้างสนามบินสนามบินสุวรรณภูมิ พบว่าส่วนใหญ่ปัจจุบันมีความสะดวกมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 71.8 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของท้องถิ่น พบว่าปัจจุบันได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่า คิดเป็นร้อยละ 56.8 การคบหาสมาคมกับเพื่อนบ้านเมื่ออดีตกับปัจจุบันมีการคบหาไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 69.6 และการให้ความร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาหมู่บ้าน พบว่าให้ความร่วมมือไม่แตกต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 48.7

4. การเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิกับปัจจุบัน พบว่าในภาพรวมรายจ่ายในหมวดต่างๆ ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ได้แก่ ค่าอาหาร การลงทุนเกี่ยวกับอาชีพ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ และค่าพาหนะ ส่วนค่าใช้จ่ายที่เหมือนเดิม ได้แก่ ค่าการศึกษาเล่าเรียนบุตร ค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม และค่ารักษาพยาบาล

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่คิดเปลี่ยนแปลงอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 92.3 รายได้ของเกษตรกร เมื่อเปรียบเทียบก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิกับปัจจุบัน พบว่าปัจจุบันรายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 59.0 ส่วนรายจ่ายส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 86.1 การออมเงินเกษตรกรมีเงินเหลือเก็บมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 35.5 เกษตรกรไม่เคยมีหนี้สินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.8 ส่วนเกษตรกรที่มีหนี้สินวัตถุประสงค์การกู้ยืมเงินไม่แตกต่างกัน คือเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 49.8 แหล่งเงินกู้ คือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ชกส.) คิดเป็นร้อยละ 53.8

5. ทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมเกษตรกรรู้สึกเฉย ๆ กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการมีสนามบินสุวรรณภูมิ เมื่อพิจารณาในข้อย่อยพบว่า เกษตรกรรู้สึกเฉย ๆ กับการมีสนามบินสุวรรณภูมิ แล้วทำให้วิถีชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำ(กุ้ง หอย ปู ปลา ฯ)มีปริมาณลดลง ทำให้เกิดปัญหาหาน้ำท่วมบ้านเรือนและพื้นที่การเกษตรมากขึ้น ทำให้เกษตรกรสูญเสียที่ดินทำกินและถิ่นที่อยู่อาศัย ทำให้มีจำนวนแรงงานอพยพเข้ามาในพื้นที่เขตลาดกระบังมากขึ้น ทำให้วัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป(เช่น การเอางาน การร่วมแรงร่วมใจทำงานเพื่อส่วนรวม) ทำให้การประกอบอาชีพทางการเกษตรลดลง ทำให้เกษตรกรมีโอกาสหารายได้เพิ่มมากขึ้น และทำให้ชาวบ้านมีอาชีพใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้น แต่เกษตรกรค่อนข้างเห็นด้วยกับการมีสนามบินสุวรรณภูมิ แล้วทำให้เกิดชุมชนแออัดเพราะประชาชนย้ายเข้ามาทำงาน และเป็นเหตุของการเกิดปัญหาสังคม เช่น ลักขโมย ยาเสพติด และวัยรุ่นมั่วสุมตามแหล่งบันเทิง เกษตรกรมีความพึงพอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน ถึงแม้ชุมชนจะแออัดขึ้น แต่ก็ยังมีความสะดวกและสภาพ

เศรษฐกิจดีขึ้นกว่าเมื่อก่อน เกษตรกรค่อนข้างเห็นด้วยว่าพื้นที่ในเขตลาดกระบัง เหมาะสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพราะมีดินที่อุดมสมบูรณ์และมีน้ำเพียงพอกับการทำการเกษตร และค่อนข้างเห็นด้วยว่าการมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก รวดเร็วมากขึ้น และยังทำให้ชาวบ้านมีการศึกษาคีรี

5.1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

เขตลาดกระบังเป็นเขตที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย ทั้งไทย มอญ จีน และมุสลิม แม้ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม สถานศึกษาที่มีชื่อเสียง และอยู่ใกล้ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ทำให้เขตลาดกระบังเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็ว ในอดีตประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม ปัจจุบันส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาอาชีพเกษตรกรรม พนักงานบริษัท รับราชการและอื่น ๆ ตามลำดับ แต่อีกด้านหนึ่ง คนที่นี่ก็ยังดำเนินชีวิตตามวิถีในอดีต ทั้งการประกอบอาชีพด้านการเกษตร การสืบสานประเพณีที่มีคุณค่า และการสัญจรทางน้ำ เนื่องจากมีลำคลองที่สำคัญหลายสาย เช่น คลองประเวศบุรีรมย์ คลองมอญ คลองหลวงแพ่ง เป็นต้น นอกจากนี้ลำคลองยังใช้ในการอุปโภคและเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญในการทำการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา รองลงมาคือเลี้ยงปลาในบ่อดิน และปลูกหญ้า เป็นต้น

ปัจจุบันเนื่องจากการเจริญเติบโตและการขยายตัวของเมือง ทำให้เขตลาดกระบังซึ่งเป็นเขตชานเมืองต้องเป็นที่รองรับการขยายตัวเหล่านั้น เมื่อความเป็นเมืองเข้ามาทำให้จำนวนประชากรทั้งที่เป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม และประชากรที่เข้ามาอาศัยตามหมู่บ้านจัดสรรที่เกิดขึ้นมากมาย จึงทำให้สภาพความเป็นอยู่แบบดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป เกิดเป็นผลดีและผลเสียตามมาอีกมากมาย ผลดีที่เกิดขึ้นก็คือ ทำให้เกษตรกรหรือชาวบ้านในเขตลาดกระบังมีอาชีพมีช่องทางในการประกอบอาชีพอื่นๆ มากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ รวมทั้งความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่ง ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่วนผลเสียที่ตามมา ก็คือปัญหาความแออัดของชุมชน ปัญหาการจราจร ปัญหาขยะ ปัญหาแม่น้ำลำคลองเน่าเสีย ปัญหาน้ำท่วม และปัญหาเสียงรบกวนจากสนามบึง เป็นต้น

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงการเกษตรในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. เขตลาดกระบังเป็นเขตชานเมืองพื้นที่ฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร ในอดีตประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปัจจุบันเขตลาดกระบังเจริญรุดหน้าอย่างรวดเร็วเนื่องจากเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม สถานศึกษาที่มีชื่อเสียง และอยู่ใกล้ท่าอากาศยานสุวรรณ

ภูมิ ส่งผลให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นแหล่งที่อยู่อาศัยก็ขยายเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทำให้รูปแบบของความเป็นเมืองขยายมาซึ่งเขตลาดกระบัง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเสี้ยววงกลม (Sector Theory) ของ Homer Hoyt อ้างถึงใน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (2549) อธิบายว่า รูปแบบของการขยายตัวของเมืองจะเหมือนกับเสี้ยววงกลมหรือรูปขนมพาย (Pie-Shaped) และในแต่ละเมืองจะพบว่า การขยายตัวของเมืองออกไปยังพื้นที่ด้านนอกจะเป็นรูปเสี้ยววงกลมหนึ่งเสี้ยววงกลมหรือมากกว่าหนึ่งเสี้ยววงกลม และการขยายตัวของเมืองจะมีลักษณะดังนี้ 1) การขยายตัวของเมืองจะขยายออกไปตามเส้นทางการคมนาคมขนส่ง ที่เชื่อมโยงไปยังศูนย์กลางทางการค้าและที่อยู่อาศัยบริเวณอื่น ๆ 2) การขยายตัวของเมืองจะขยายออกไปตามพื้นที่สูงและแม่น้ำ ถ้าคลองในเขตพัฒนาอุตสาหกรรม 3) การขยายตัวของเมืองจะขยายออกไปตามที่อยู่อาศัยของชุมชนชั้นสูงของสังคมห้องพักอาศัยราคาสูงมักจะเกิดขึ้นบริเวณย่านธุรกิจใกล้ ๆ กับเขตที่อยู่อาศัยเก่า 4) เขตที่อยู่อาศัยค่าเช่าราคาสูง จะตั้งอยู่ติดกับเขตที่อยู่อาศัยค่าเช่าราคาปานกลาง จะเห็นได้ว่าเขตลาดกระบังมีการขยายของเมืองเข้ามาเรื่อยๆ เห็นได้จากหอพัก อพาร์ทเมนท์ บ้านพักอาศัย ที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นมาเรื่อย ๆ ในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา หลังจากสนามบินสุวรรณภูมิเปิดให้บริการ

สภาพทางด้านกายภาพ ปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ จะเห็นว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน เกษตรกรยังมีที่ดินสำหรับสร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองเฉลี่ย 9.73 ไร่ เป็นที่เช่าเฉลี่ย 20.66 ไร่ พืชหลักที่ปลูกคือข้าว ส่วนที่แตกต่างคือ ปัจจุบันเกษตรกรมีการทำนาปีละ 2-3 ครั้ง จากเมื่อก่อนทำปีละ 1 ครั้ง เป็นเพราะในปัจจุบัน มีการพัฒนาเมล็ดพันธุ์ข้าวให้มีอายุสั้น ทำให้เพาะปลูกได้หลายรอบขึ้น รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตรที่ทันสมัย เช่น เครื่องไถพรวนดิน เครื่องฉีดยา เครื่องเก็บเกี่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ ปัจจุบันวิธีการทำนาก็เปลี่ยนแปลงไป โดยเกษตรกรเจ้าของที่นาส่วนใหญ่จะเป็นผู้จัดการที่ดินทำนานั้น ไม่ได้ทำนาคด้วยตัวเอง คือตั้งแต่กระบวนการเตรียมดิน การดูแลรักษาแปลงนาตลอดจนการเก็บเกี่ยว จะเป็นการจ้างเหมาทั้งนั้น ทั้งนี้ทำให้กระบวนการผลิตในขั้นตอนต่าง ๆ จึงมีค่าใช้จ่ายและการลงทุนที่สูงขึ้น

สภาพทางด้านสังคม วัฒนธรรม เกษตรกรมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตลาดกระบังมาแต่เดิม และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่คิดที่จะย้ายไปอาศัยที่อื่น เพราะพอใจในสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบัน และมีความคิดว่าอายุมากแล้ว ถ้าไปเริ่มต้นใหม่คงต้องใช้เวลาและการปรับตัว ส่วนสภาพความเป็นอยู่เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ พบว่าปัจจุบันดีกว่า เพราะมีความสะดวกสบายในการเดินทาง และบุตรหลานมีโอกาสในเลือกสถานศึกษาได้มากกว่า ส่วนการรับข้อมูลข่าวสาร ปัจจุบันรับข้อมูลข่าวสารได้มากกว่าและรวดเร็วกว่า เพราะมีทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และโทรศัพท์ เป็นต้น ในส่วนของความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านเปรียบเทียบกับปัจจุบันกับก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิพบว่าไม่แตกต่างกัน ยังมีการไปมาหาสู่และพบปะสังสรรค์กันอยู่ แต่ในส่วน

ของการประกอบอาชีพปัจจุบันไม่ค่อยมีการช่วยเหลือเอาแรงหรือลงแขกกันเหมือนเมื่อก่อน ปัจจุบันจะเป็นในรูปของการจ้างเหมามากกว่า ส่วนขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ยังปฏิบัติอยู่เช่นเดิม แต่อาจจะมีการปรับเปลี่ยนบ้างให้ทันกับยุคสมัย

สภาพทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจุบันพบว่าเกษตรกรมีรายจ่ายในครัวเรือน ทั้งในส่วนของค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าพาหนะ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ และสาธารณูปโภคอื่น ๆ เพิ่มขึ้น และสำหรับการลงทุนเกี่ยวกับอาชีพ พบว่าปัจจุบันมีการลงทุนสูงขึ้นเป็นเท่าตัว ทั้งค่าปุ๋ยเคมี ค่ายากำจัดศัตรูพืช สอดคล้องกับคำพูดของ ภักดี จันโต (2552, สัมภาษณ์) กล่าวว่า “ชาวนาสมัยก่อนทำนาซื้อนา ปัจจุบันทำนาขายนา” ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงในระบบกรรมสิทธิ์การเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตย่อมจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในระบบอื่น ๆ ไปด้วย (ลือชา ธรรมวินัยสถิต. 2539) และปัจจุบันการขยายตัวของเศรษฐกิจทำให้เขตลาดกระบังมีประชากรเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการย้ายเข้ามาของแรงงานจากภายนอก ทำให้เกษตรกรต้องส่งบุตรหลานเรียนในระดับสูงขึ้น เพื่อพัฒนาศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันกับแรงงานจากภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับลือชา ธรรมวินัยสถิต (2539) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม อันเนื่องมาจากปัจจัยทางประชากร (Demographic Factor) เมื่อสังคมที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตัวอย่างเช่นการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในชนบททำให้ที่ดินในการทำมาหากินไม่เพียงพอ นอกจากนี้ความเป็นอยู่ก็เปลี่ยนแปลงไปจากการที่เคยประกอบอาชีพ ทำงานที่ขึ้นอยู่กับธรรมชาติ มาเป็นการทำงานที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะอย่างและเทคโนโลยี คนไม่มีความรู้ความสามารถก็จะกลายเป็นคนว่างงาน ระบบความสัมพันธ์ก็เปลี่ยนแปลงไปจากแบบเป็นกันเองมาเป็นการแข่งขันเพื่อการอยู่รอด

เนื่องจากการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ ทำให้เขตลาดกระบังมีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดผลดีและผลเสียดังนี้ ผลดีที่เกิดขึ้นก็คือ ทำให้เกษตรกรหรือชาวบ้านในเขตลาดกระบังมีอาชีพ มีช่องทางในการประกอบอาชีพอื่น ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ รวมทั้งความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่ง ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่วนผลเสียที่ตามมา ก็คือปัญหาความแออัดของชุมชน ปัญหาการจราจร ปัญหาขยะ แม่น้ำลำคลองเน่าเสีย ปัญหาน้ำท่วม และปัญหาเสียงรบกวนจากสนามบิน เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนพรธม สุนทร (2539) พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับสภาพสังคมปัจจุบัน เนื่องจากท้องถิ่นมีความเจริญ เป็นแหล่งแรงงาน รายได้ มีสถานศึกษาของบุตรหลาน และการคมนาคมสะดวก แต่ขณะเดียวกันก็มีปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาชุมชนแออัด และปัญหาสังคมอื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังการมีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ศึกษา

2. จากการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติเฉย ๆ กับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งหมายถึงทัศนคติของเกษตรกรที่ไม่แสดงความคิดเห็น ไม่แน่ใจ หรือมีความรู้สึกเรียบเฉย อาจเกิดจากสภาพแวดล้อม

บริเวณที่เกษตรกรอาศัยอยู่นั้นไม่ได้รับผลกระทบ หรือถ้าได้รับก็น้อยจนไม่อาจรับรู้ได้ถึงการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับสมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2536) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างช้า ๆ ผลของการเปลี่ยนแปลงไม่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกหรือวิถีชีวิตของคนมากนัก

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่าปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาขยะ ปัญหาน้ำเน่าเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม จากบ้านเรือน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจเกี่ยวข้องและเป็นปัญหาต่อเกษตรกรและประชาชนในเขตลาดกระบัง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหา และวางแผนป้องกัน เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะปัญหาเหล่านี้มักจะเกิดจากชุมชนที่มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการบริการอย่างรวดเร็ว

2. สำหรับด้านการเกษตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลดการใช้สารเคมี และหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและลดปัญหาสิ่งแวดล้อม อาทิ เช่น ดินเสื่อม โทรม และที่สำคัญควรปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชนรุ่น ๆ หลัง ๆ หันมาเห็นความสำคัญของอาชีพเกษตรกรรม และควรอนุรักษ์ไว้เพื่อเป็นแหล่งอาหารของคนในชุมชนเมืองต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาพบว่า เขตลาดกระบังได้มีความเป็นเมืองและความเจริญทางด้านเศรษฐกิจสูงเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาเรื่องการปรับตัวของเกษตรกรและการคงอยู่ของอาชีพเกษตรกรรม ว่าเกษตรกรจะมีการปรับตัวอย่างไรให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป และเยาวชนรุ่นต่อไปยังคิดที่จะทำการเกษตรต่อไปอยู่หรือไม่ รวมทั้งขยายขอบเขตของการศึกษาเปรียบเทียบกับเขตชานเมืองอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานครต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2544. **ชุมชนนิยม : ฝ่าวิกฤตชุมชนล่มสลาย**. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดีย.
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. 2549. **ความเป็นเมือง**. [Online].
Available : <http://www.huso.buu.ac.th/cai/Sociology/225101/Lesson12/ความเป็นเมือง.htm> [11/03/2549].

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535. **สังคมและวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โจนส์ แลง ลาซาลล์. 2548. **ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิกับผลกระทบต่อตลาดอสังหาริมทรัพย์เชิง
พาณิชย์**. [Online]. Available : <http://www.joneslanglasalle.co.th/th-TH/news/2005> [18/12/2548].

จำนง อติวัฒนสิทธิ์. 2532. **สังคมวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เฉลียว บุรีภักดิ์. 2517. **วิทยาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

ถาวร คำพีระ. 2546. “การเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและ
วัฒนธรรม: กรณีศึกษาบ้านแก่งไช ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย”.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย,
สถาบันราชภัฏเลย.

ชนพรรณ สุนทร. 2538. “การศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจ-สังคม ของการเปลี่ยนแปลงจากภาค
เกษตรกรรม สู่ภาคอุตสาหกรรม : ศึกษากรณี อำเภอคลองหลวง และอำเภอธัญบุรี จังหวัด
ปทุมธานี”. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สาขาการวิเคราะห์
และวางแผนทางสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. **ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย**. กรุงเทพฯ : ไทย
วัฒนาพานิช.

ผ่องพันธ์ มณีรัตน์. 2521. **การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2542. [Online]. Available : <http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp>
[15/05/2552].

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2541. **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารวิจัยวรรณ ชินะตระกูล. 2542. **การทำการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ที.พี.พรินท์. ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่จำกัด. **ธีชา ธรรมวินัยสถิต**. 2539. **มนุษย์กับสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธรรมรักษ์การพิมพ์.

วอลเคน เบลโล. 2543. **โศกนาฏกรรมสยาม**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง.

- สมบุรณ์ มีบุญ. 2543. “การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนชนเมืองทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. 2536. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม: แนวทางศึกษา วิเคราะห์ และวางแผน. ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สนิท สมักรการ. 2525. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาของสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สภาพาทอลิกแห่งประเทศไทยเพื่อการพัฒนา. 2533. การดำรงอยู่ของชุมชน: กระบวนการต่อสู้ และพัฒนา. ม.ป.ท.
- สายัณฑ์ มั่นมะโน. 2533. “การศึกษารูปแบบการเปลี่ยนที่ดินในเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2533 และพ.ศ. 2530”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิริภัทร์ ขาวมีชื่อ. 2546. “การศึกษารูปแบบการเปลี่ยนที่ดินและแนวคิดของชุมชนเพื่อการวางแผนพัฒนาแขวงหนองจอก เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภูมิศาสตร์การวางแผนการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุภางค์ จันทวานิช. 2542. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 2543. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒนา สุขใส. 2524. “นโยบายการใช้ที่ดินชนเมืองกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาเพื่อวางแผนเสนอแนะการใช้ที่ดินในเขตลาดกระบัง”. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมือง มหาบัณฑิต สาขาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภา ชูพิกุลชัย. 2521. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานเขตลาดกระบัง. 2550. ข้อมูลเขตลาดกระบัง. กรุงเทพฯ : ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตลาดกระบัง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2547. “ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ : ท่าอากาศยานที่ทันสมัยที่สุดแห่งใหม่ของโลก”. วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 41(1) : 55-63.
- ไสว อ้าทอง. 2546. “ทัศนคติของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการป่าไม้ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อุทุมพร จามรมาน. 2537. **ทฤษฎีการวัดทางจิตวิทยา**. กรุงเทพฯ : ฟีนีพับลิชชิง.

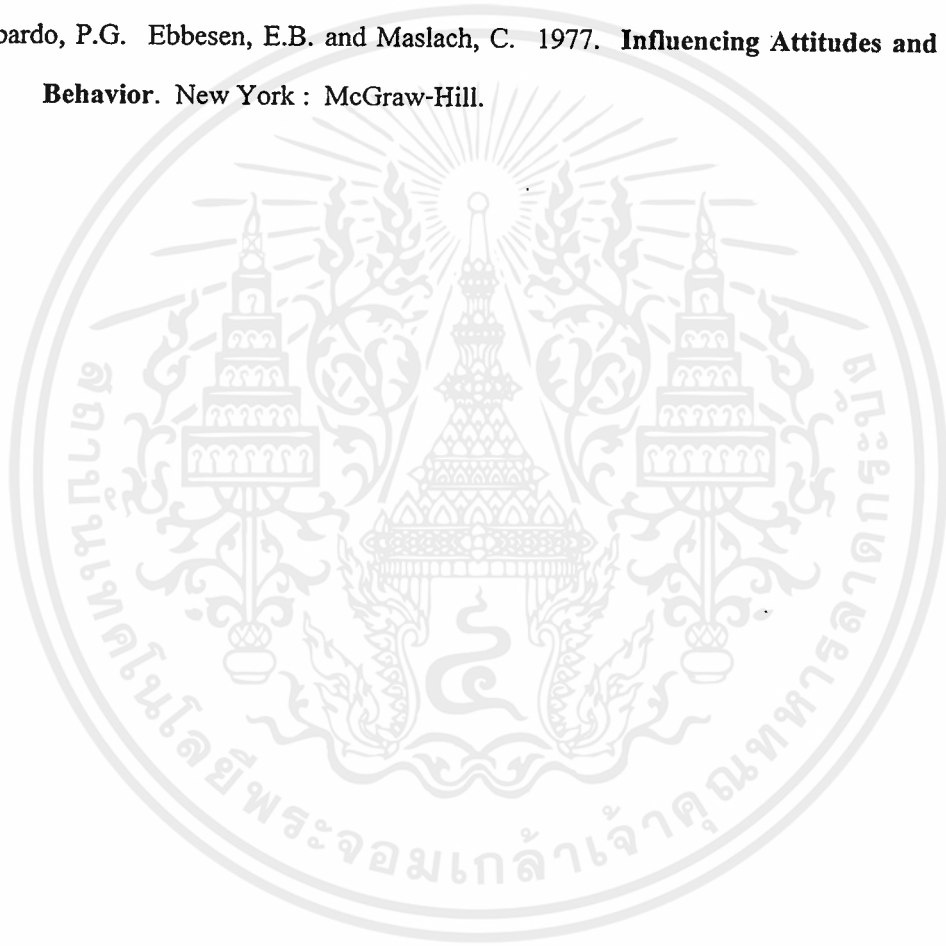
Bongsadadt, M. 1990. Bangkok : The primate city of Thailand, **Proceedings of the Forth International Conference on Thai Studies**, Kunming, May 11-13. Bangkok.

English,H.B. and English,A.C. 1985. **A Comprehensive Dictionary of Phychological and Phychological Terms**. New York : David Mckay.

Yamane, T. 1973. **Statistics : An Introductory Analysis**. Tokyo : Harper International Edition.

Yantrasast, K. 1995. **Bangkok's Water Logic : A study on Phenomenon of Water and Urban Transformation**. Tokyo : The University of Tokyo.

Zimbardo, P.G. Ebbesen, E.B. and Maslach, C. 1977. **Influencing Attitudes and Changing Behavior**. New York : McGraw-Hill.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ด้านกายภาพ

สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนและหลังการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ

รายการ		ก่อนสร้าง	หลังสร้าง
7. ที่ดินที่ท่านสร้างที่อยู่อาศัยเป็นของใคร	ตนเอง ¹		
	พ่อแม่ ²		
	ญาติ ³		
	ผู้อื่น ⁴		
8. ที่ดินที่ท่านทำการเพาะปลูกเป็นของใคร	ตนเอง ¹		
	พ่อแม่ ²		
	ญาติ ³		
	ผู้อื่น ⁴		
9. ท่านเช่าที่ดินทำการเพาะปลูกหรือไม่	เช่า ¹		
	ไม่ได้เช่า ²		
	ตนเองและเช่าเช่า ³		
10. ที่ดินที่ท่านใช้เพาะปลูกมีจำนวนกี่ไร่	ตนเอง(ระบุตัวเลข) ¹	ไร่	ไร่
	เช่า(ระบุตัวเลข) ²	ไร่	ไร่
11. พืชหลักที่ท่านเพาะปลูกคืออะไร	ข้าว ¹		
	ไม้ผล ²		
	ผัก ³		
	ไม้ดอก-ไม้ประดับ ⁴		
	อื่นๆ..... ⁵		
12. นอกจากพืชหลักแล้ว ท่านเพาะปลูกพืชอื่นอีกหรือไม่	ปลูก ¹		
	ไม่ได้ปลูก ²		
13. ท่านใช้ที่ดินเพาะปลูกพืชปีละกี่ครั้ง	(ระบุตัวเลข)	ครั้ง	ครั้ง
14. ที่ดินทำกินของท่าน เพียงพอจนเกือบครบหรือไม่	เพียงพอ ¹		
	ไม่เพียงพอ ²		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ก่อนสร้าง	หลังสร้าง
15. ท่านใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนหนึ่งเลี้ยงสัตว์ อะไรบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	ไม่ได้เลี้ยงสัตว์ ⁰	
	หมู ¹	
	เป็ด ²	
	ไก่ ³	
	วัว ⁴	
	ขุดบ่อเลี้ยงปลา ⁵	
	อื่นๆ..... ⁶	

ส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ด้านสังคม วัฒนธรรม

16. ภูมิลำเนาเดิม

- () 1. อยู่ที่นี้มาแต่เดิม (ข้ามไปข้อ 20)
() 2. ย้ายมาจากที่อื่น.

17. ถ้าท่านย้ายมาจากที่อื่น ระยะเวลาที่ย้ายเข้ามาอยู่

- () 1. 5 ปีลงไป () 2. 6 – 10 ปี
() 3. 11 – 15 ปี () 4. 16 – 20 ปี
() 5. 21 ปีขึ้นไป

18. เหตุผลที่ย้ายเข้ามา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. เพื่อประกอบอาชีพใหม่
() 2. เพื่อประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม
() 3. ที่อยู่เดิมทำมาหากินฝืดเคือง
() 4. ย้ายตามครอบครัว / แต่งงาน
() 5. อื่นๆ ระบุ.....

19. ครอบครัวของท่านมีผู้ไปทำงานหรืออาศัยอยู่ที่อื่นหรือไม่

- () 1. มี
() 2. ไม่มี (ข้ามไปข้อ 24)

20. สาเหตุที่ย้ายออกไปอยู่ที่อื่น(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. เพื่อประกอบอาชีพใหม่
() 2. เพื่อประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม
() 3. ศึกษาต่อ
() 4. แต่งงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเห็นัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

() 5. อื่นๆ ระบุ.....

21. ท่านคิดว่าจะย้ายไปอยู่ที่อื่นหรือไม่(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. ไม่คิดเพราะ

- () 1. มีหลักฐานมั่นคงแล้ว
- () 2. มีรายได้และอาชีพที่ค้ำอยู่แล้ว
- () 3. การศึกษาของบุตรหลาน
- () 4. การคมนาคมสะดวก
- () 5. อื่นๆ ระบุ.....

() 2. คิดเพราะ

- () 1. ต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่
- () 2. การคมนาคมไม่สะดวก
- () 3. ไม่พอใจเรื่องสิ่งแวดล้อม
- () 4. อาชญากรรม
- () 5. อื่นๆ ระบุ.....

22. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนของท่านมีความแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่แตกต่างกัน
- () 2. ปัจจุบันดีกว่า
- () 3. ปัจจุบันแย่กว่า

23. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน ท่านมีเวลาให้ครอบครัวแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่เคยมีเวลาให้กับครอบครัว
- () 2. ปัจจุบันกับเมื่ออดีต การมีเวลาให้ครอบครัวไม่แตกต่างกัน
- () 3. ปัจจุบันมีเวลาให้มากกว่า เมื่ออดีต
- () 4. ปัจจุบันมีเวลาให้น้อยกว่า เมื่ออดีต

24. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน การปรึกษาหารือ ขอความคิดเห็นร่วมกันของครอบครัวท่านมีความแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่เคยปรึกษาหารือ
- () 2. มีการปรึกษาหารือไม่แตกต่างกัน
- () 3. ปัจจุบันมีการปรึกษาหารือมากกว่า
- () 4. ปัจจุบันมีการปรึกษาหารือน้อยกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการของสถาบันฯ

25. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน การนัดพบเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวท่านมีความแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่เคยนัดเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน
- () 2. มีการนัดพบไม่แตกต่างกัน
- () 3. ปัจจุบันมีการนัดพบกันมากขึ้น
- () 4. ปัจจุบันมีการนัดพบน้อยลง

26. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน ท่านมีญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย มาอยู่ประจำในครอบครัวท่านหรือไม่

- () 1. ไม่เคยมีญาติผู้ใหญ่มาอยู่ด้วย
- () 2. มีญาติผู้ใหญ่มาอยู่ด้วยประจำ
- () 3. เมื่ออดีตมี แต่ปัจจุบันไม่มีเพราะ.....

27. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน โอกาสในการศึกษาชั้นประถมศึกษาของบุตรหลานท่านมีความแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่มีบุตรหลานเรียนชั้นประถมศึกษา
- () 2. ไม่มีความแตกต่าง
- () 3. ปัจจุบันมีโอกาเลือกโรงเรียนประถมได้มากกว่า
- () 4. ปัจจุบันมีโอกาเลือกโรงเรียนประถมได้น้อยกว่า

28. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน โอกาสในการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา/ปวช./อนุปริญญา ของบุตรหลานท่านมีความแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่มีบุตรหลานเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษา
- () 2. ไม่มีความแตกต่าง
- () 3. ปัจจุบันมีโอกาเลือกโรงเรียนมัธยมได้มากกว่า
- () 4. ปัจจุบันมีโอกาเลือกโรงเรียนมัธยมได้น้อยกว่า

29. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน โอกาสในการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปของบุตรหลานท่านมีความแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่มีบุตรหลานเรียนต่อระดับอุดมศึกษา
- () 2. ไม่มีความแตกต่างกัน
- () 3. ปัจจุบันมีโอกาเลือกที่เรียนชั้นอุดมศึกษาได้มากกว่า
- () 4. ปัจจุบันมีโอกาเลือกที่เรียนชั้นอุดมศึกษาได้น้อยกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

30. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน การเดินทางของท่านมีความสะดวกแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่ต้องเดินทาง
- () 2. การเดินทางมีความสะดวกไม่แตกต่างกัน
- () 3. ปัจจุบันมีความสะดวกมากกว่า
- () 4. ปัจจุบันมีความสะดวกน้อยกว่า

31. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน การรับรู้ข่าวสารของท้องถิ่น การพัฒนาท้องถิ่น การจัดงานประเพณี มีความแตกต่างกันอย่างไร

- () 1. ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร
- () 2. ได้รับข้อมูลข่าวสารไม่แตกต่างกัน
- () 3. ปัจจุบันได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่า
- () 4. ปัจจุบันได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยกว่า

32. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน การคบหาสมาคมของครอบครัวท่าน กับเพื่อนบ้านใกล้เคียงมีความแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่เคยพูดคุยกัน
- () 2. มีการคบหาสมาคมกันจนถึงปัจจุบัน ไม่แตกต่างกัน
- () 3. ปัจจุบันมีมากกว่า
- () 4. ปัจจุบันมีน้อยกว่า

33. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน การให้ความร่วมมือกับทางราชการในการพัฒนาหมู่บ้านของท่านมีความแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่เคยให้ความร่วมมือ
- () 2. ให้ความร่วมมือจนถึงปัจจุบัน ไม่แตกต่างกัน
- () 3. เมื่ออดีตมีมากกว่าปัจจุบัน
- () 4. เมื่ออดีตมีน้อยกว่าปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 4 การเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ด้านเศรษฐกิจ

34. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน ค่าใช้จ่าย ในครอบครัวท่านเฉลี่ยต่อเดือนมีความแตกต่างกันหรือไม่

รายการ	ค่าใช้จ่าย				
	ลดลงมาก	ลดลงเล็กน้อย	เหมือนเดิม	เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	เพิ่มขึ้นมาก
1. ค่าอาหาร					
2. ค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม					
3. ค่ารักษาพยาบาล					
4. ค่าพาหนะ					
5. ค่าน้ำ/ ไฟฟ้า/ ค่าโทรศัพท์และสาธารณูปโภคอื่นๆ					
6. ค่าการศึกษาเล่าเรียนบุตร					
7. การลงทุนเกี่ยวกับอาชีพ					

35. ปัจจุบันท่านเคยคิดเปลี่ยนแปลงอาชีพหลักของท่านหรือไม่

- () 1. ไม่เปลี่ยนแปลง
() 2. เปลี่ยนแปลง เพราะ.....

36. เมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน ท่านมีรายได้แตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเทียบกับรายจ่าย

- () 1. ไม่แตกต่างกัน
() 2. ปัจจุบันรายได้ลดลง เหตุผล.....
() 3. ปัจจุบันรายได้เพิ่มขึ้น เหตุผล.....

37. เมื่ออดีต (ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน ท่านมีรายจ่ายแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเทียบกับรายได้

- () 1. ไม่แตกต่างกัน
() 2. ปัจจุบันรายจ่ายลดลง เหตุผล.....
() 3. ปัจจุบัน รายจ่ายเพิ่มขึ้น เหตุผล.....

38. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน ครอบครัวท่านมีการเก็บออมเงินที่เหลือจากรายจ่ายแตกต่างกันหรือไม่

- () 1. ไม่เคยมีเงินเก็บ
- () 2. มีเงินเหลือเก็บ ไม่แตกต่างกัน
- () 3. ปัจจุบัน มีเงินเหลือเก็บน้อยลงกว่าเดิม
- () 4. ปัจจุบัน มีเงินเหลือเก็บมากขึ้นกว่าเดิม
- () 5. อื่นๆ ระบุ.....
39. เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน ครอบครัวท่านมีหนี้สินแตกต่างกันหรือไม่
- () 1. ไม่เคยมีหนี้สิน (ข้ามไปข้อ 43)
- () 2. มีหนี้สิน ไม่แตกต่างกัน
- () 3. ปัจจุบัน มีหนี้สินลดน้อยลง
- () 4. ปัจจุบัน มีหนี้สินเพิ่มขึ้น
- () 5. อื่นๆ ระบุ.....
40. กรณีมีหนี้สิน เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน วัตถุประสงค์ของการกู้แตกต่างกันหรือไม่
- () 1. ไม่แตกต่างกัน กู้มาเพื่อ.....
- () 2. แตกต่างกัน
- เมื่ออดีตกู้มาเพื่อ.....
- ปัจจุบันกู้มาเพื่อ.....
41. แหล่งเงินกู้เมื่ออดีต(ก่อนสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ)กับปัจจุบัน แตกต่างกันหรือไม่
- () 1. ไม่แตกต่างกัน กู้จาก.....
- () 2. แตกต่างกัน
- เมื่ออดีตกู้จาก.....
- ปัจจุบันกู้จาก.....
42. การมีสนามบิณสูวรรณภูมิ มาตั้งอยู่ใกล้บ้านท่าน ทำให้เกิดผลกระทบต่อท่านและครอบครัวอย่างไร
- () 1. ผลดี
- () 2. ผลเสีย
- () 3. ไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น
- () 4. มีทั้งผลดีและผลเสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 5 ทศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ

43. ทศนคติของเกษตรกรต่อการสร้างสนามบึงสุวรรณภูมิ

คำถาม	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ค่อนข้าง เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่ ค่อย เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1. การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้วิถีชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น					
2. การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้เกิดชุมชนแออัด เพราะประชาชนย้ายเข้ามาทำงาน และเป็นเหตุของการเกิดปัญหาสังคม เช่น ลักขโมย ยาเสพติด และวัยรุ่นมั่วสุมตามแหล่งบันเทิง					
3. ท่านมีความพึงพอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน ถึงแม้ชุมชนจะแออัดขึ้น แต่ก็ยังมีความสะดวกและสภาพเศรษฐกิจดีขึ้นกว่าเมื่อก่อน					
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าพื้นที่ในเขตลาดกระบังเหมาะสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพราะมีดินที่อุดมสมบูรณ์และมีน้ำเพียงพอกับการทำการเกษตร					
5. การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา ฯ) มีปริมาณลดลง					
6. การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้เกิดปัญหาหาน้ำท่วมบ้านเรือน และพื้นที่การเกษตรมากขึ้น					
7. การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก รวดเร็วมมากขึ้น					
8. การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้เกษตรกรสูญเสียที่ดินทำกินและถิ่นที่อยู่อาศัย					
9. การมีสนามบึงสุวรรณภูมิ ทำให้มีจำนวนแรงงานอพยพเข้ามาในพื้นที่เขตลาดกระบังมากขึ้น					

คำถาม	เห็น ด้วย	ค่อนข้าง เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่ ค่อย เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย
10. การมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้วัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป(เช่น การเอางาน การร่วมแรง ร่วมใจทำงานเพื่อส่วนรวม)					
11. การมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้ชาวบ้านมีการศึกษาคีขึ้น					
12. ผลจากการมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้การประกอบอาชีพทางการเกษตรลดลง					
13. ผลจากการมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้เกษตรกรมีโอกาหารายได้เพิ่มมากขึ้น					
14. ผลจากการมีสนามบิณสูวรรณภูมิ ทำให้ชาวบ้านมีอาชีพใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวการสัมภาษณ์

เรื่องการเปลี่ยนแปลงด้านการเกษตรในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

1. สภาพทั่วไปเขตลาดกระบัง

- ความเป็นมาของการทำการเกษตรในเขตลาดกระบัง (ประวัติการเพาะปลูก ปริมาณการเพาะปลูก พืชที่ปลูก อื่นๆ)

- ปัจจุบันประชากรในเขตลาดกระบังเป็นอย่างไร
- ก่อนมีสนามบินสุวรรณภูมิความหนาแน่นของประชากรเป็นอย่างไร
- จำนวนครัวเรือนเกษตรกรก่อนมีสนามบินสุวรรณภูมิ กับปัจจุบันแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
- ลักษณะพื้นที่ของเขตลาดกระบังเป็นอย่างไร
- แหล่งน้ำที่สำคัญอยู่ที่ไหน ใช้ประโยชน์อย่างไร
- พื้นที่เพาะปลูกมีลักษณะอย่างไร
- สภาพแวดล้อมของเขตลาดกระบังในอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิเป็นอย่างไร มีความแตกต่างกับในปัจจุบันหรือไม่

3. สภาพทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลง (เปรียบเทียบอดีตก่อนมีสนามบินสุวรรณภูมิและปัจจุบันว่าแตกต่างกันอย่างไร)

- อาชีพหลักและอาชีพเสริมของชาวบ้านมีอาชีพอะไรบ้าง
- สัดส่วนของประชากรในแต่ละอาชีพ
- รายได้ของชาวบ้านเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิหรือไม่อย่างไร
- ชาวบ้านมีกรรมสิทธิ์ที่ดินที่สร้างที่อยู่อาศัย และที่ดินสำหรับทำการเกษตรหรือไม่
- วิธีการผลิตในอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิถึงปัจจุบันเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร

- หลังจากหมดฤดูทำการเกษตรแล้ว เกษตรกรใช้เวลาว่างทำอะไร

- ชาวบ้านที่ออกไปทำงานนอกหมู่บ้านมีหรือไม่ ทำไมต้องออกไป

- ภายในหมู่บ้านมีการจ้างแรงงานหรือไม่ ประเภทใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สภาพทางสังคม วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลง (เปรียบเทียบอดีตก่อนมีสนามบินสุวรรณภูมิ และปัจจุบันว่าแตกต่างกันอย่างไร)

- ความสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติในอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิ กับปัจจุบันเป็นอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่

- ความสัมพันธ์ภายในชุมชนเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิ กับปัจจุบัน

- ประเพณี พิธีกรรมต่างๆ แต่ก่อนมีอะไรบ้าง และปัจจุบันยังปฏิบัติอยู่หรือไม่

- การเข้าร่วมกิจกรรมทางประเพณีเป็นอย่างไร

- การเปลี่ยนแปลงด้านที่อยู่อาศัย สภาพบ้านเรือน เปลี่ยนไปจากอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิหรือไม่ อย่างไร

- การบริโภคมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิหรือไม่ อย่างไร

- การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในแต่ละครัวเรือนเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิ กับปัจจุบัน

- สุขภาพอนามัยของชาวบ้านเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิ กับปัจจุบัน

5. การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคของชุมชน ก่อนมีสนามบินสุวรรณภูมิ กับปัจจุบัน

- การคมนาคมเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิ กับปัจจุบัน

- ไฟฟ้าเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิ กับปัจจุบัน

- ประปาเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิ กับปัจจุบัน

- โทรศัพท์เป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิ กับปัจจุบัน

- ปริมาณของขยะเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบอดีตก่อนมีสุวรรณภูมิ กับปัจจุบัน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวสุนิสา น้อยไสน
วัน เดือน ปีเกิด	30 เมษายน 2525
ที่อยู่	221/1 หมู่ที่ 10 ถนนประชาสงเคราะห์ ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล 91130
ประวัติการศึกษา	2544 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา 2547 วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์เกษตร (เกียรตินิยมอันดับ2) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 2553 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2551- 2552	ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (พนักงานราชการ) สำนักงานเกษตรเขตลาดกระบัง กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
พ.ศ. 2552 - ปัจจุบัน	ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (พนักงานราชการ) สำนักงานเกษตรอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้